

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

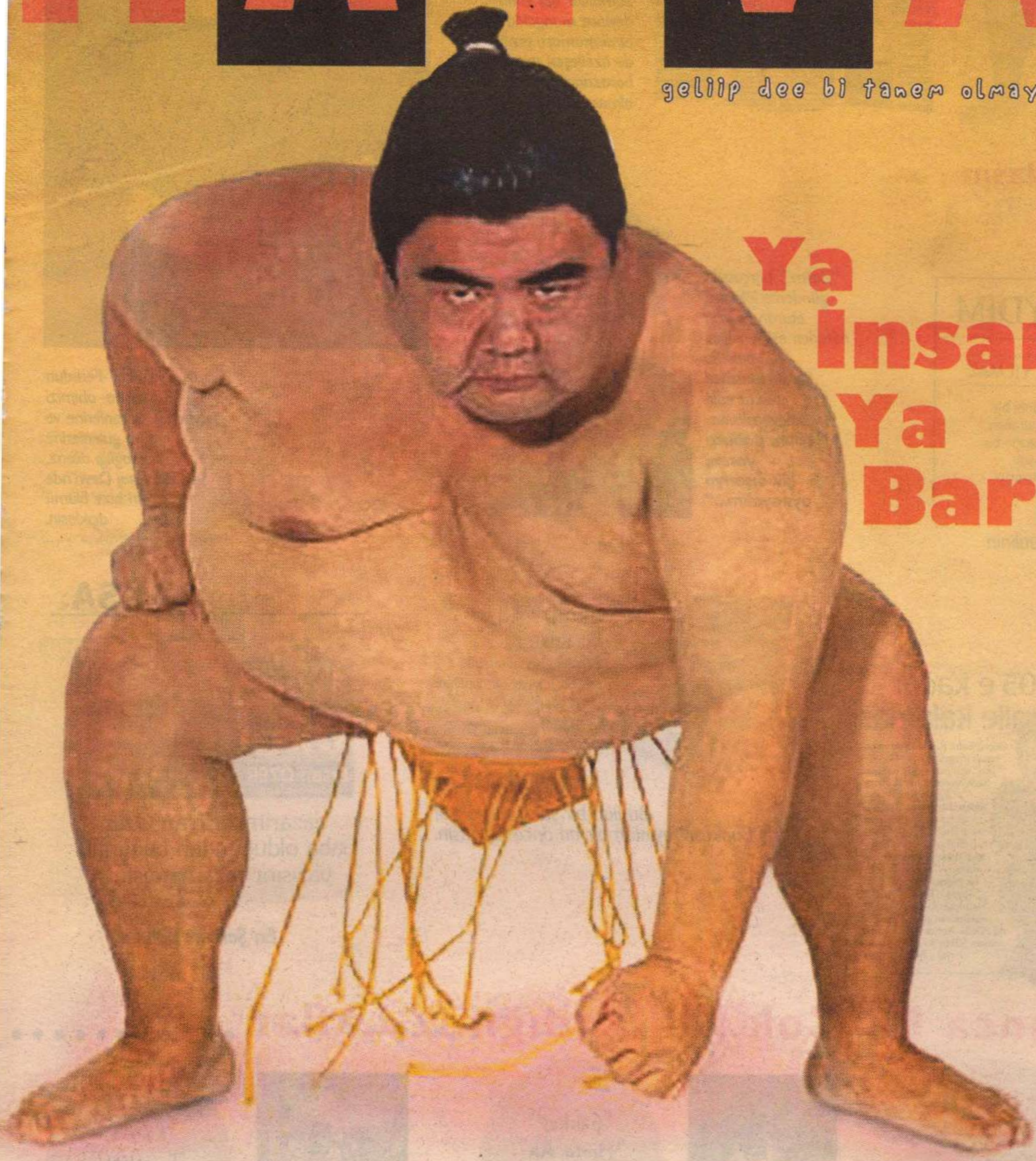
Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

HAYVAN

geliip dee bi tanem olmayaa ne hakkiin vaaa

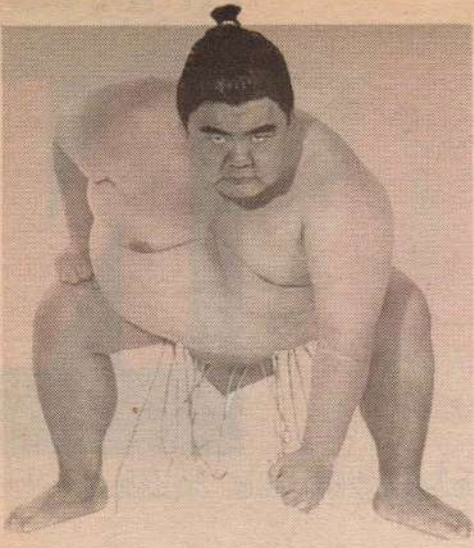
Ya
İnsanlık
Ya
Barbarlık

YALNIZ KALDIM YİNE*

*(Bu Cümle Galatasaray'daki Yapı Kredi Binasına Karanlık Bir Duvar Yazısıydı)

9 771 303 94 400 1
ISSN 1303-0046-E001

Biri Bize Açıklasın

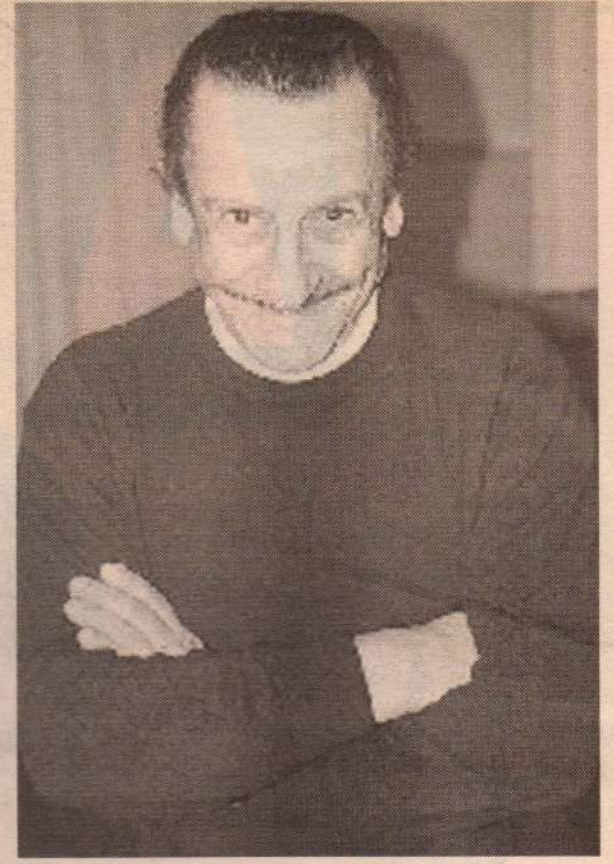
PAZAR EKONOMİ

Özelleşen Tekel Alkol sifftahını zamlı yaptı

Özelleşen Tekel Alkol sifftahını zamlı yaptı

Alkol sifftahı zamlı oldu. Alkol sifftahı zamlı oldu. Alkol sifftahı zamlı oldu.

Meselemiz ne alkol, ne de zam. Meselemiz Merhum Turgut Özal'ın yeğeni "Yetim Hüsnü"nın bir zamanlar din iman deyince mangalda kül bırakmaması; şimdi de özelleşen tekele borazancıbaşı olması...

Cilalı Ibo, -Ferudun Karakaya- abimizi kaybettik. Sevenlerine ve tüm gülenlerine başsağlığı dileriz. Şu Cilalı İmaj Devri'nde biri bize ölümü açıklasın.

BEN ORADAYDIM

KEMAL YILMAZ

Yıllık izninin bir bölümünü kullanan Kemal Yılmaz'ın bu haftaki yazısını yayımlayamıyoruz.

benoradaydim@yahoo.com

"Zalim" parçasıyla gündeme lök diye oturan Yalın'ın nereden esinlendiğini bulduk. Siz de içinizden tekrar edin anlayacaksınız. "Yalın, pabucu yarım, çık dışarıya oynayalım..."

Kemal Yılmaz'ın bitmeyen tatilinin sebebinin birisi bize açıklasın.

2005'e kadar hamile kalmaz

Geçen hafta Kanal D'de yayınlanan programında "Hamileyim" açıklamasında bulunan Seda Sayan, çünkü programında Kanal D'yle anlaşması gereği 2005 yılına kadar çocuk doğurmasının yasak olduğunu söyledi. Sayan "Bir çocuğumun daha olmasını çok istiyorum. Arada böyle şakalar yapıyorum işte" dedi. Sayan, Hakan Şükür'ün kardeşi Gökhan Şükür'le ilişkilerinin çok iyi gittiğini de ekledi. Ancak 2005'e kadar Hakan Şükür'ün amca olması hayal gibi görünüyor.

Mektup Aşkları

Leylâ Erbil
Şair Özdemir Asaf'tan bu kez de bir hikâye, bir deneme, bir de özdeyişler kitabı.
229 sayfa 15 milyon TL

Bu ilan bir şaka mı yoksa! İş Bankası Yayınları bir an önce açıklasın.

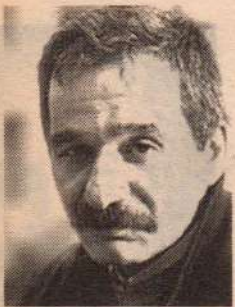
AKŞA.

Yazarımız Ersan Özer baba olduğundan bugünkü yazısını yazamamıştır.

En Şahane Bahane

Gün Boyunca En Çok Kullandığınız Laflar

Ahmet Erhan
(şair)

"Hacer"
"Deniz"
"En Büyük Cimbom"
"Gençler Birliği"

Meral Onat
(karikatürist)

"Gakkoş"
"Timsu Ah"
"Ödevini Yap"
"Peki Zeki"
"Bebeğim"

Suat Gönülçay
(çizgi romancı)

"Karma"
"Eyvallah"
"Süper"
"Çalışmak"

Abicim nedir bu yaa! Vicdan sahibi biri bu fotoğrafı açıklasın.

“Yoksuluz gecelerimiz çok kısa, Dörtümla sevmek lazım”

Sen Sadettin Teksoy'sun, sen bizim abimizsin ve ilelebet abimiz olarak kalacaksın. Köşen hayırlı olsun. Senin hiçbir açıklama yapmana gerek yok abi...

Nutuk korsanlığı nutkumu tuttu!..

Açık ve yalduklara karşı girdiği soğuklukla zehirli çiklet bir nevi anı kitlesi. NUTUK'la her şeyi hayalî bir düzene berrin söyleyecek yazacak

Türkiye Türklerin mi yoksa bu vatan hepimizin mi? Bir an önce açıklansın...

Ayfer Tunç
(yazar)

“Nedir”
“Ne Zaman”
“Nasıl”
“Hadi”
“Acıktım”

Kazım Koyuncu
(müziyen)

“Meraba”
“Enteresan”
“Uygunum”
“Uygun değilim”

Jülide Kural
(oyuncu)

“Asla”
“Kesinlikle”
“Belki”
“Hayır”
“Olamaz”

Solu tartışmak, gazetelere yazı dizisi yapmak için ille de madara mı olmak gerekiyordu. Birileri açıklasın.

- Alo Beyaz Saray'dan arıyoruz, Usame Bin Ladin'le mi görüşüyoruz?

- Şaka lan şaka, Alo Hayvan'dan arıyoruz.

- Ni ho ha hi hi ha ho hi ho ha!

Normal'in Deşifresi

PANTER EMEL

Emekli bir subay, yıllardır aynı mahallede yaşayan bir köpeği kaynar su dökerek yakmış. Mahalleli köpeği hemen hastaneye kaldırmış. İzini sürdüğüm bu olayın sonunda, köpeğin, eski İstanbul Veteriner Müdürü **Oktay Deprem**'in ortağı olduğu hastanede tedavi edildiğini öğrendim. Oktay Deprem eski bir dostumdu, arayıp köpeğin tüm vücudunda ileri derecede yanıklar olduğunu duyunca, arkadaşlarla harekete geçtik. Köpeğin gazetelere yansıyan görüntüleri yaşanan dehşeti açıkça ortaya koyuyordu. Üstelik o, kara gözleriyle objektiflere öyle bir bakmıştı ki, söylenecek bütün sözler donup kalıyordu.

Levent Kırca özel bir üniversitede ders veriyormuş. Televizyon görüntülerinde, öğrenciler oturmuş manken **Esra Eron**'un konuk olduğu Levent Kırca dersini dinliyorlar. Kırca oturduğu yerde arkaya kaykılmış, iki elini ensesinde birleştirmiş, konuğuna "mahalle karısı", "paçoz" gibi laflar ediyor. "Haydi bikini giy do-

laş burada, parası neyse verir bu çocuklar, hepsi zengin çocuğu, parasıyla değil mi..." diyor. Esra Eron daha fazla dayanamıyor, gözyaşları içinde Levent Kırca'nın "dersini" terk ediyor. Kırca konuşuyor "Biz burada bir kadavra kestik, parçalara ayırdık."

Aydın'ın İncirliova ilçesinde belediye başkanlarının devir teslim töreni yapılıyor. Halk toplanmış, ortada bir deve bir de boğa, onlar kurban. Üzerlerine satırlarla baltalarla saldırıyorlar. Hayvanlar yerde debelenirken, canlı canlı, etleri baltayla parçalanıp havaya atılıyor, insanlar hayvanın parçalarını kopmak için birbirini eziyor.

Bu gibi haberler medyada rutine bağlanmış olarak yayınlanır. Çoğu üçüncü sayfa haberi olarak veya televizyonda haber bülteninin sonuna doğru magazinleştirilerek verilir. İnsanlara uygulanan şiddet de hayvanlara uygulanan şiddet de normalleştirilir. "Normal", düzenin dayattığı hayatın ta kendisidir. Bir de bunların normal görülmesine neden olan

toplumsal ilişkilerdir. Örneğin yerel seçimler alabildiğine normaldi; insanlar gittiler, kendilerini yönetsin diye birilerini seçtiler. "Niye beni birileri yönetecek" sorusunu sormak kimsenin aklına gelmedi.

Bizim Beyoğlu Belediye Başkan adaylarımız **Banu Alkan** ve **Bart Simpson**'dı. Banu Alkan seçilse kendisinden şunları istiyorduk: Sivil polislerin telsiz sesini "neremi, neremi" yapmasını, **Jennifer Lopez**'i tramvaya makinist yapmasını, İstiklal Caddesi'ndeki taş, tabela ve vitrinlerin leopar desenli olmasını.

Bart Simpson'dan isteklerimiz: 19 Mayıs'ta öğretmenler dantelli donla samba yapsın, okulların müdür odası ocakbaşı olsun, okuldan kaçanların harcamaları müdüriyet tarafından karşılansın, haftanın beş günü tatil, iki günü haftasonu olsun, sınıflara digitürk taktırsın, herkesi popstar yapsın.

Genel "normal"e dönelim, normal iktidarlar belirliyor: Partilerden birini, okullardan birini, imajlardan

birini, mesleklerden birini seçmek gibi. Bunlardan birini seç! Al sana seçim özgürlüğü. "Nasıl bir eğitim?" sorusunu sor, ama "Neden eğitim?" sorusunu sorma. "Nasıl bir devlet?" sorusunu sor, ama "Neden devlet?" sorusunu sorma. Çünkü hangi soruların sorulabileceği iktidarlar tarafından belirleniyor, düşünce biçimleri bu yolla kodlanıyor. Oysa iktidarın ve iktidar ilişkilerinin normalleşmesi durumunu ve iktidar ilişkilerinin normalleşmesi durumunu ortadan kaldırmak "anormalleşme hareketi"dir. Bu anormallik aslında otoriter kurumlara karşı özgürlük erdemini savunmaktır. İktidarın zeminini altından kaydırır. Çünkü ancak bu, iktidarları gerçekten yok edebilir. Gerçekleşmesi daha zordur ama ciddi bir tehdittir. Tüm dünyayı değiştirebilecek potansiyeli vardır. İşe "normal"i deşifre ederek başlayalım. Biz değilsek, kim? Şimdi değilse, ne zaman? H

Hiçbir işe yaramamak için üretilmiş nesneler.
Onları tasarlayanların emekleri nerede?
Evindeki penceren.
Onun sana sunduğu, değişmez, sabit kadrāj dışarısı.
Başını biraz eğmenle gerçeğin değişmesi.
Zerafetin güçsüzlüğü.
Durduğun yeri belirleyerek,
Nereye bakacağını karar vermen.
Birkaç santim solda olsan,
Görebileceğin şey.
Farkında mı?
Neyin?

Dört mevsimde bir, çiçek gibi açar onlar. Güneş de desteğini esirgemez.
Her filiz fidan, her fidan da ağaç olmaz ama baltalardan, hızarlardan
kurtularak geldik bugünlere. Mayıs, isyan ayıdır.
Bu yıl olmazsa, on bin yıl sonra...

Mavi Tulumun İntikamı

RAGIP DURAN

Mayıs, fıstık ve çitir bir aydır. Kalbin ritmi hızlanır. Ve ay, İşçi Bayramı'yla başlar.

Chicagolu kadın ve erkek işçilerin anısına Uluslararası İşçi Bayramı ilan edilmiştir bütün dünyada. 30 Nisan akşamı işçilerin, sendikacıların, solcuların, devrimcilerin evinde bir telaş... Banyodan sonra en temiz giysiler ayrılır bir kenara. Sendika merkezinde, derneklerde, garaj ve hangarlarda sabaha kadar afiş ve pankartlar hazırlanır. Ertesi gün işçilerin günüdür çünkü. Dünyanın uygar ülkelerinde, yani hukuk devletinin geçerli olduğu yörelerde, şen şakrak sokağa dökülür işçiler. Yürüyüşler, gösteriler, konserler, açık hava şenlikleriyle kutlanır 1 Mayıs. Paris'te Komünist Partisi, her köşe başında müge demetlerini satar gelip geçenlere. Londra'da 80'li yıllarda Thatcher'a inat, Maden İşçileri Sendikası'nın kapı gibi üyeleriyle mini minnacık kara kuru ya da çipçipil sarışın ya da kızıl eşleri, çocukları bağış toplar greve destek için...

İşçinin, emekçinin de bir yurtaş, hak arayan, çalışmasının hakiki karşılığını talep eden bir insan olarak kabul edildiği ülkelerde, insanlar 1 Mayıs günü sevinçle, heyecanla dökülür sokağa. Kolkola girerler, yürürler, koşarlar. Kortejin başında kimi zaman dev bir orak-çekirç kimi zaman da pırıl pırıl parlayan bir kızıl yıldız vardır. 'Bütün ülkelerin işçileri birleşin!' sloganı da hiç eksik olmaz. Yürüyüş kolunda bebek arabaları görmüştüm. Fırlamatik sevimli anarşistler, gökkuşağının yetmiş yedi rengiyle eşcinseller, çiftcinseller, üçcinseller (third sex), emekliler, feministler, Batı başkentlerinde yabancı işçiler, Afrikalılar, 12 telli gitarları ve pan flütleriyle Latin Amerikalılar, Tibet'te ezilenler, Japon Kızıl Ordusu'nun nostaljikleri, Alman RAF'çılarının torunları, Otonomlar, Action Directe'çiler, Polisario Cephesinin sıırım gibi delikanlıları... Say sayabildiğin kadarıyla. Bu kadar rengi, bu kadar sesi ne bir New York sokağında ne de

bir Davos toplantısında görmek mümkün. 1 Mayıs biraz da kravatlıların bayramıdır. Kravatlılar, hırbo ve dingolar, zıpcıktı ve hazmedilmeyen mekanik yağ çuvaları o gün evlerinde oturur genellikle. Kapılar içeriden kilitli... Ya da mecburen bir sayfiye kasabasına kaçarlar. Mülk sahibi kene sınıfından olmanın binbir sıkıntısı.

Bizde, vakti zamanında **Şefik Hüsnü'nün Hikmet Kıvılcımlı'nın** organize etmeye çalıştığı amele bayramları hakkında anılarda, komünist parti tarihinde hoş sayfalar vardır.

İşçilik aslında en namuslu meslek. Hayatını emeğiyle kazanan insanların, müşkülâtlı çabası. Onlarda yalan-dolan olmaz, onlarda hortumculuk, kredi faizi, borsa düştü-çıkı, emlak, konkordato, medya yalanı olmaz. Ama hep ay sonunda bitmesi beklenen maaş, ayın yarısında tükenir. İşçi evlerinde karı-koca, baba-kız ya da ana-oğlan kavgaları yoğunsa, esas müsebbibi parasızlıktır. Işıklı şık vitrinlerdir, televizyondur, gazetedir. Kısacası zenginlerdir. Emek harcamadan, çalışmadan, alın teri dökmeden bir işçi

aylığını bir saatte bazı ceplere indiren düzendir.

1 Mayıs'ın tersi, mesela Şili'de, haki üniformalı, kara gözlüklü ve kocaman mitralyözlü askerlerdir. 1 Mayıs'ın tersi, Taksim meydanında, oraya buraya saklanıp, hedef gözeterek göstericilerin üzerine kallesçe ateş açan maaşlı katillerdir. Panzeri kalabalığın üzerine sürendir.

15-16 Haziran'da nasıl da korkmuşlardı ama... İntikamlarını aldılar gerçi daha sonra. **Hasan Hüseyin'in Kavel** şiirini bilir misiniz?

Biliyorum kimileri nostaljik hatıta dogmatik de diyecektir ama, şimdi siz asgari ücretle geçinmeye çalışan bir işçiye, 'tarih bitti, ideolojiler bitti, artık sınıf savaşı yok' deseniz, onu ikna edebilir misiniz?

Bir gün için bile olsa bir bayram gününü işçiye çok görüp kandanla, okulla, dipçikle neyi nereye kadar engellemek mümkün ki? Varsın artık esnek çalışmaymış, mavi yakalıları beyaz yakalıya çevirmekmiş, özelleştirmeymiş, taşeronlaştırmaymış, sendikasılaştırmaymış uğraşsın dursunlar.

Makinalaşmakmış, robotlaşmakmış, mış mış... Neo-

con'lar (Con fransızca 'hıyar' demektir!), neo-liboşlar, délocalisati-on'cular, hortumcular, tüpçüler, kılcal damarcılar ve tabi ki kıl adamlar, yeraltı boru döşemecileri, zenginleri sevenler, sarı atlas tulumlular... Yedi ceddiniz de gelse sonunda bir avuç zırtapozsunuz yani... İsimler değişir, vitrinler yeniden düzenlenir ama bazı şeyler değiştirilemez ki, sizin işinize gelmiyor diye...

Sakıp Sabancı'nın öldüğü gün, işçiler kendi aralarında tartışıyor bir kahvede:

- Allah rahmet eylesin çok iyi adamdı, bir sürü yatırım yaptı, yüz binlerce insana iş kapısı açtı.

- Babasının hayrına mı yaptı bütün bunları?

- Niye öyle diyorsun ki?

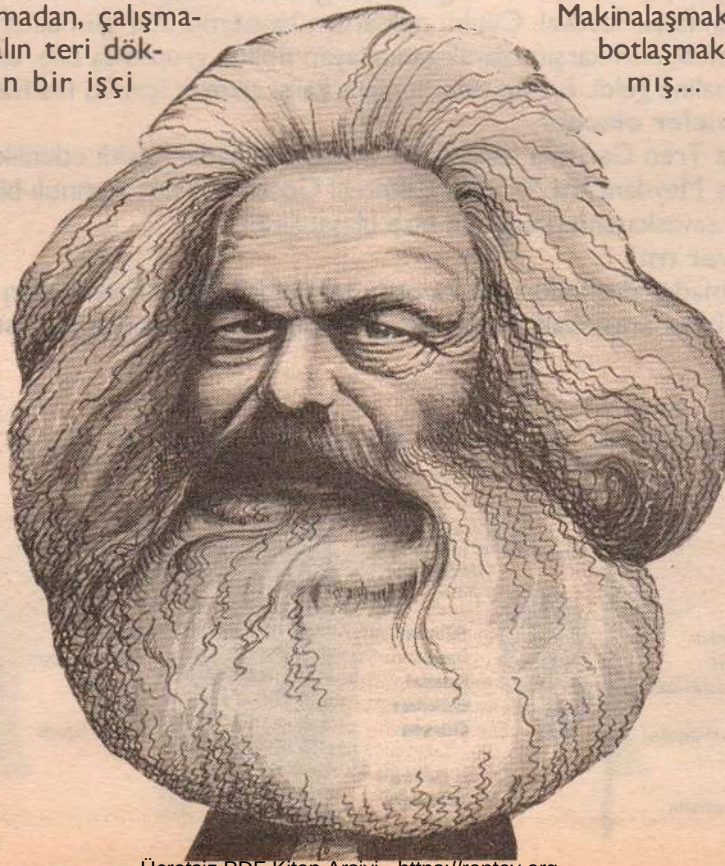
- Kardeşim ben işçiyim, Sabancı bana bedava ekmek vermiyor ki, ben gidip onun için fabrikasında çalışıyorum, onu dolar milyarderi yapıyorum, o da emeğimin karşılığında birkaç kırıntı vermek zorunda kalıyor bana...

- Yine komonistlik yapmaya başladın ha... Bitti oolum bu işler bitti, siz geride kaldınız.

- Ne bitmesi ya... İnsanlık var olduğundan beri emekle sermaye arasındaki çelişki bitmez ki, bitmemiştir ki... Ben olmasam, işçi olmasa, Sabancı o kadar zengin olabilir miydi...

Sakallı Baba 'Avrupa üzerinde dolaşan hayaletten' söz etmişti vakti zamanında. Hayaletin bugünkü adı alterküreselciler... Ve onlar artık tüm dünyanın üzerinde dolaşan bir süper hayalet. Davos'u üfledik, gün Porto Alegre'cilerin günü. Emekçilerin alinteri bugün Felluce'den Afganistan dağlarına, Ford fabrikasından Nestle üretim birimlerine kadar her yerde akıyor. Akademilerde, mahallelerde, derneklerde, doklarda, bantlarda ve tabi ki bilgisayar başında...

Evet, bir yükselip bir alçalan dalganın alçak kısmında bu aralar bizimkiler. Kabul, ama, Pentagon hala en çok hangi müellifi çözme-ye çalışıyor biliyor musunuz? **H**

ALO00000!

HAYVAN'dan ARİYORUZ

Hazırlayan: SINAN SÜLÜN sinansln@yahoo.com

Alo İstanbul'daki Hayvan Dergisi'nden yazıyoruz. Adınızı alabilir miyiz?

- Rachel Fudge. Bitch dergisinin baş editörüüyüm.

Ne zamandan beri Bitch dergisini çıkarıyorsunuzuz?

- Yedi yıldır bu dergiyi çıkarıyoruz. İlk beş yıl boyunca dergi yılda iki kez yayımlandı, 2001'den beri ise yılda dört kez yayımlanmaktadır.

Bitch dergisini çıkarmanızın nedeni ve misyonunuz nedir?

- Bitch, kitlesel medyada -dergilerden tutun filmlere, televizyona ve ötesine kadar- çıkan kadın imajlarının

ezici çoğunluğunun olumsuz olmasına tepki olarak kuruldu. Bitch, o imajların yanlış olduğunun farkında olanlara seslerini duyurabilecek bir yer ve ana akım medyanın, var olduğunu inkâr ettiği deneyimlere (eleştiri, sanat, müzik, vb. yollarıyla) tercüman olan kadınların çalışmalarına bir forum sağlama arayışındadır.

Derginizin adı neden Bitch?

- Bitch, bir isimdir. Bir fiildir. Bir dergidir. Aşağılamak için kullanıldığı zaman (isim olarak sürük, fiil olarak yakınmak anlamına gelen) "bitch" çoğunlukla kendi düşüncelerini dile getirmekten sakınmayan, akıllarında ne varsa onu söyleyen kadınlara karşı kullanılır. Eğer sözünü sakınmamak sürük olmak anlamına geliyorsa, biz bunu bir iltifat olarak algılıyoruz ve bunu bir iltifat olarak algıladığımızda, bu kelime artık bizi incitmez, çünkü ondan o gücü almış oluruz.

Okur kitlenizi tarif eder misiniz?

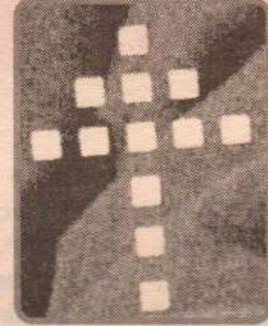
- Feministler ve pop kültür keşleri ve pop kültür keşleri feministler.

Türkiye'de aboneleriniz var mı?

- Hayır, maalesef yok. Ama arşivimizden yazılar, bloğumuzu okuyabileceğiniz dergi ve misyonu hakkında daha fazla bilgi elde edebileceğiniz bir web sitemiz var. (www.bitchmagazine.com)

İyi yayınlar.

- Sağ olun, size de.

Alo Hayvan'dan arıyoruz, Stüdyo İmge Yayınları mı?

- Buyrun, ben Tülay Alagöz.

Aralarında Irvine Welsh'in 'Porno' ile 'Olağanüstü, Üç Kimyasal

Romans'ının da bulunduğu altı kitabınız toplatıldı...

- Biz sadece edebi metin bastık.

Yayınlarımızın porno kitabı gibi değerlendirilip toplatılması

saçma geliyor. Bence bu yapılan haksızlık.

Toplatılan kitaplardan biri olan

'Eminem'in içinde yer alan şarkı sözleri aynı zamanda CD'lerinde de yazıyor...

- Galiba bütün problem bizim çeviri yapmamızdan kaynaklanıyor.

Kitapların yayınlandığı diğer ülkelerde toplatılmalar oldu mu?

- Hayır. Bu sadece bize özgü bir şey.

Teşekkür ederiz, geçmiş olsun.

- Sağ olun, size de.

Alo Hayvan'dan arıyoruz, Mehmet Tarhan'la mı görüşüyoruz?

- Benim.

Düzenlemiş olduğunuz 1. Militarizm Festivali'nden bahsedebilir misiniz?

- Türkiye'de sadece yargılamalarla duyulan ve gündeme gelebilen vicdani ret ve total retle ilgili kavramları daha iyi duyurabilmek için yaptığımız bir festival. Çünkü militarizm hayatımızı her gün biraz daha sarıyor. Okulda, ailede, ticari işletmelerde hatta kendini sistem karşıtı olarak tanımlayan politik gruplarda bile. Emir almak ve vermek gündelik yaşamımızın bir parçası haline geldi. Biz de tüm bunlara karşı çıkmak için bu festivali örgütledik.

Festival kapsamında neler olacak?

- 15 Mayıs'ta Haydarpaşa Tren Garı'nda başlayacak ve akşama kadar çeşitli etkinliklerimiz olacak.

Akşam da Beşiktaş İskele Meydanı'nda "Kaotik Çiftetelli Gösterisi" var. Ayrıntılı bilgi için bizimle iletişime geçmek isteyenler www.savaskarsitleri.org'dan bize ulaşabilirler.

Son olarak söylemek istediğiniz bir şey var mı?

- Ret kavramı ile kendileri arasında bir ilişki olmadığı düşündürülen ve ordu tarafından zaten istenmeyen kadın, eşcinsel, sakat, hasta ya da "askerliği bittiği" için terhis olmuş birey arasındaki ilişkiyi vurgulayacağız aynı zamanda bu festivalde.

Teşekkür ederiz, kolay gelsin.

- Biz teşekkür ederiz.

Bize Gelenler

İmgeleri
Kim Dinler?
Enis Batur

YKY

İsyankar
Yüzyıl
Emmanuel
de Waresquiel

Sel
Yayınları

40'ından
Sonra...
Kemal
Gökhan
Gürses

İş Bankası
Yayınları

Birgün
Gazetesi yayın
hayatına
başladı.
Hayırlı uğurlu
ola.

Çizerimiz
Esin'in biricik
annesinin
elcağızıyla
yaptığı bir
kavanoz çilek
marmelatı.

Çığırından
Çıkış Bir
Dünya
Fikret
Başkaya

Özgür Üni.
Yayınları

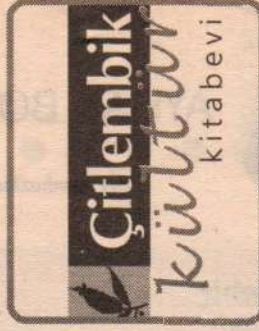
Alo Hayvan'dan arıyoruz, Esra Etiz'le mi görüşüyoruz?
- Buyrun, benim. TRT 2'de yayınlanacak "Evler... Yüzler..." adlı programdan bahsedebilir

misiniz?

- "Evler...Yüzler..." deneysel bir çalışma. Kurgu ve gerçek, sanat ve hayat arasındaki ilişkinin doğaçlama bir alıştırması. Bu ilginç programın genel yapısı şöyle özetlenebilir: Bir yazarla birlikte, bir bakımdan ilginç bir evi, içinde yaşayanları olmadan gezeriz. Yazar, evin bulunduğu şehir ya da sokaktan yola çıkarak, o evdeki eşyalara, nesnelere bakarak, onlardan esinlenerek kurmaca bir öykü anlatır. Kamera, ışık, müzik ve kurgu öyküyü yazarla birlikte dramatize eder. 30 Nisan Cuma günü saat 20.00'de ilk bölümü yayınlanacak.

Yazarlar kimler?

- Ece Temelkuran, Sema Kaygusuz, Sunay Akın, Cem Mumcu, Müge İplikçi, Tayfun Pirselimoglu, Hale Seval, Tuna Kiremitçi, Aylin Süer, Mine Söğüt. **İyi yayınlar.**
- Sağ olun.

Alo Hayvan'dan arıyoruz, Çitlembik Kültür Kitabevi mi?

- Evet, buyrun ben Dilek. **Çitlembik Kültür Kitabevi ne zaman kuruldu?**
- 19 Şubat 2004'te. **Kurulma amacınız nedir?**
- Çitlembik Yayınları kitaplarının sergilenip indirimli temin edilebileceği bir yer olması

yanında, kendi çapında bir kültür merkezi ve kafe olarak işlev görmesini istedik. Kafa dinlemek ya da bir şeyler okumak için ideal bir ortam.

Yalnızca Çitlembik kitaplarını mı satıyorsunuz?

- Aslında konuk yazarlarımızın kitaplarını etkinlik olacağı ay boyunca satıyoruz, bir de Hayvan, Pazartesi, Kaos GL, Post-Express, Virgül gibi belli başlı dergiler de satıyoruz. Ayrıca tüm bu dergilerin eski sayılarından oluşan bir okuma köşemiz de var.

Ne gibi etkinlikler yapacaksınız?

- Okur-yazar buluşmaları, kısa film ve belgesel gösterimleri, söyleşiler ve bir de resim sergileri... Örneğin Nisan ayında Ahmet Ümit konuğumuzdu. Feminist Sinema üzerine bir söyleşi oldu. Mayıs ayında ise Hatice Meryem, Müge İplikçi ve Berrin Karakaş konuğumuz olacak.

Size nasıl ulaşabilir okurlarımız?

- Yerimiz, Asmalımescit Şeyhbender Sokak 18/1 Tünel'de Babylon'la aynı sokakta. Telefonumuz 0 212 243 11 40. Etkinliklerimizden haberdar olmak isteyenler citlembikyayin@hotmail.com e-mail atabilirler. Övünmek gibi olmasın çayımız da güzeldir! **Dergicek gelirik.**

Alo Hayvan'dan arıyoruz, şair ÇIKMAZI dergisi mi?

- Buyrun, ben Nilgün Polat.

şair ÇIKMAZI'nı çıkarma amacınız nedir?

- Tanınmış dergilerin yeni adlara kapalı olması, birçok derginin belli adların tekelinde kalması, özellikle gençlere olanak tanıyan dergilerin olmaması, bir şair olarak bu sıkıntının ne demek olduğunu biliyor olmam, beni ve arkadaşlarımı böyle bir dergi çıkartmaya yönlendiren ana neden olmuştur. Derginin erkeklerinden biri de varolan dergilerde yazdıklarını yayımlatmakta sıkıntı çeken yetenekli genç şairleri ustalarla aynı sayfalarda buluşturmaktır. **İçeriğini neler oluşturuyor?**

- "şair ÇIKMAZI" şiir ve şiire yönelik yazıların ağırlıkta olduğu, bunun yanında

şiiri besleyen diğer sanatların ve güncel, toplumsal, evrensel konuların da yer aldığı, şiir ağırlıklı bir yazın-kültür dergisidir.

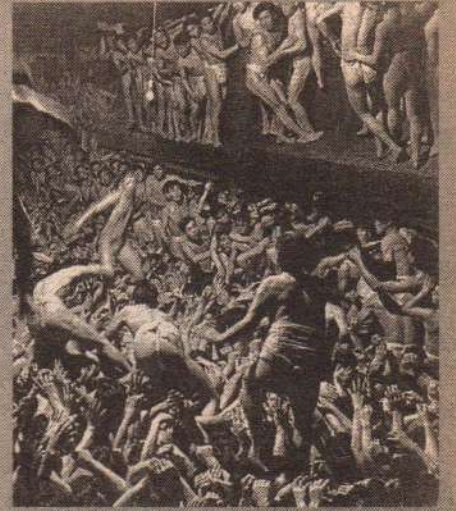
Dergiye ürün göndermek isteyenler size nasıl ulaşabilir?

- saircikmazi@yahoo.com e-posta adresine yollayabilirler. Gençlik sayfasına şiir göndermek isteyen genç şairlerin iletilerinin başına "gençlik sayfası" uyarısını koymaları gerekir; çünkü bu şiirler ayrı bir kurul tarafından değerlendirilmektedir.

Kolay gelsin, iyi çalışmalar.

- Size de. H

çalışırken

- ▲ Şezlongları birleştirip yatalım!
- ▲ Sen kimin yalakasisın!
- ▲ İki günde dosya yapıyormuş bu!
- ▲ Fuardaki standda bana amca dediler!
- ▲ Altın fotoğrafı yesene olm!
- ▲ Millet alacakaranlık olmuş!
- ▲ Orjinallerine bakarak tashihi yapsanız daha marjinal olur!
- ▲ Bombayı süpriz olarak patlatacaktım!
- ▲ Avrupa'da sapık bir grup, çığ gibi büyüyormuş dürrükçüğüm!
- ▲ Sarı bizi bozmasın corc!
- ▲ Hadi gidin siz, tashihi yapalım biz!
- ▲ O tiktaklı olanı at abicim!
- ▲ Şunu şuraya al, ötekini buraya, bunu buraya, yok yok... Onu şuraya al!
- ▲ Bana hastalık peynirden bulaştı!
- ▲ Arkaya bi duvar fonu verebilir misin!
- ▲ Ya arka kapak, ya ön kapak karar verin!
- ▲ Karnın doyunca dünyanın değişti!
- ▲ Kitabı oku olm, yırtma!
- ▲ Değişecek misin, değişebilecek misin söyle!
- ▲ Gelip de bir tanem olmaya ne hakkın var!
- ▲ Safirini kaybetme!
- ▲ Bitirdiniz beni be!
- ▲ Bizi at onu atma dedik. Pizahat!
- ▲ Yine domates, biber, helva olayına girelim!
- ▲ Ayyaş editör geldi!
- ▲ Tiryakisi olmayacağımı bilsem her gün içerim!
- ▲ Ben de senin gibi kazmaydım eskiden!
- ▲ O zaman Zidane'ı koy, bütün dünya okusun!
- ▲ Çabuk bitir, daha yerleri paspaslayacaksın!
- ▲ Takdir ediyorsun ama fikri biz verdik!
- ▲ Dergi bitince Nevzade'ye gidelim, bir hafta içelim!

yasakmeyve.
Güzel şiir
dergisi.
Seviniz
sevdiniz.

Niğde'den bizi
ziyarete gelen
Nihat adlı
okuyucumuz,
uzun geceler için
yarısı içilmiş
Samsun 216
bıraktı.

Terk Edilmeyen
Gelecek
Robert
Barcia
Türkçesi:
Ülkü Öztürk

Ülkeler
Mine
Soysal
Güneşliği
Kitaplığı

5 Ne | Ayhan

AYHAN BOZKURT

ayy_hanbozkurt@yahoo.com

En Sevdiğiniz 5 Çiçek

Balçık Pamir

- 1- Gül
- 2- Lale
- 3- Sümbül
- 4- Papatya
- 5- Manolya

En Sevdiğiniz 5 Şehir

Erol Evgin

1. İstanbul
2. New York
3. Floransa
4. Safranbolu
5. Londra

En Sevdiğiniz 5 Pop Şarkıcısı

Rıza Küleğec

- 1- Tarkan
- 2- Sezen Aksu
- 3- Nilüfer
- 4- Tayfun
- 5- Oğuz Aral

En Sevdiğiniz 5 Aktör

Nez

1. Robert De Niro
2. Jack Nickholson
3. Susan Sarandon
4. Şener Şen
5. Metin Akpınar

Önereceğiniz 5 Yemek

Sahrap Soysal

1. Acem Kek
2. Botanik Bahçe
3. Kuru Domatesli Penne
4. Patates Bonzai
5. Portakallı Çikolatalı Parfe

En Sevdiğiniz 5 Kişi

Kibariye

1. Çocuğum
2. Kocam
3. Annem
4. Kardeşlerim
5. Emir (Basın Danışmanım)

Sıkılınca Gitmek İstedığınız 5 Yer

Eda Özülkü

1. Sapanca
2. Bodrum
3. Asos
4. Kaş
5. Ürgüp

Vazgeçemediğiniz 5 Şey

Rober Hatemo

1. Müzik
2. Ailem
3. Spor
4. İstanbul
5. Amsterdam

Hayvan Dergisi'nin En Çok Aldığı 5 Şey

Malatya Pazarı

- 1- Kutu kola, su
- 2- Keçi Boynuzu
- 3- Kayısı Cezeryesi
- 4- Sigara
- 5- Dut Kurusu

En Sevdiğiniz 5 Yemek

Lara

1. Manti
2. Taze fasulye
3. Pilav
4. Mantar çorbası
5. Simit

Dizelerini Kışkırdığınız 5 Genç Şair

Kemal Varol

- 1- Birhan Keskin: 'Sabahın karşısında konuşmak ne zor!'
- 2- Ayhan Kurt: 'Sömürge aksanıyla pes demek zordur!'
- 3- Nesrin Kültür Kiraz: 'İmam Hüseyin kadar razıydım senden'
- 4- Metin Kaygalak: 'Ah, herkes bir oyunla bağlıdır celladına'
- 5- İsmail Adem: 'O veda okundan ay erken batardı bazı geceler'

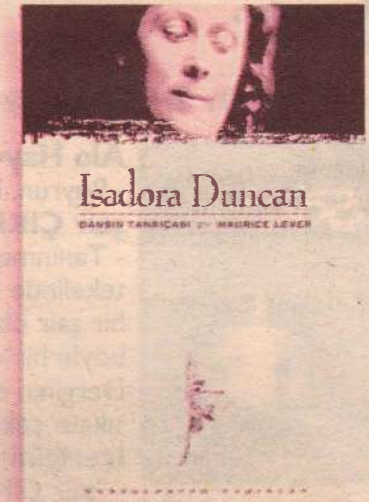
EVEREST

Kitaplarıyla, eserleriyle
ve hayalleriyle

UNUTULMAYAN KADINLAR

Sarah Bernhardt

Isadora Duncan

Sevgi Soysal

Frida Kahlo

Camille Claudel

Hıdırellez geldiğinde annem yine beni içine demir parçası atılmış suyla yıkadı; ben ve eminim birçok arkadaşım o akşam gül fidanı dibine gömdüğümüz dilek kağıtlarımıza “Deniz Gezmiş ve Arkadaşları idam edilmesin” yazdık.

Mayıs Ayının Hatırlattıkları

MERT ÖZMEN

Mayıs ayı, baharın iyice yüzünü gösterdiği, yağmurlu Nisan güneşlerinden sonra artık güneşin kendini apaçık ortaya koyduğu, ağaçların çiçeklerini yavaş yavaş meyvelerine dönüştürmeye başladığı, eğer çayırı, çimeni, ağacı bol bir yerdeyseniz tadına doyamayacağınız bir ay. Özellikle çocukluğun Mayıs'ları böyleydi.

İlkokul yıllarımdı; Hıdırellez gününü sabırsızlıkla beklerdik. Annelerimiz ısıttıkları suya bir parça demir atarlar ve bu suyla yıkanır sak daha sağlıklı bir bedene sahip olacağımızı düşünürdü. Sabahın erken saatlerinde bu suyla yıkanır dık. Sonra akşamdan bir kağıda yazıp bir gül fidanı dibine gömdüğümüz dileklerimizin gelip Hızır Aleyhüselam tarafından okunmasını ve yerine getirilmesini beklemeye koyulurduk.

Hıdırellez sabahı mahallenin

tüm çocukları ve gençleri, bir mahalle sakininin kamyonunun ya da traktörünün kasasına doluşup kasabayı turlar, yemyeşil ağaç dalları elimizde her yeri ve herşeyi kutsamaya çalışırdık. Her şeyin güzel olacağına ve güzel kalacağına inanırdık. Güzel olur ve güzel kalırdı, bizler de mutlu olurduk. Mutluyduk.

1972 Mayıs'ının Hıdırellezi benim için bu mutlu günlerin, mutlu çocukluğun vedası oldu.

Kış çok karanlık geçmişti, gelen Mayıs ayına rağmen karanlığını sürdürmeye kararlıydı. Radyodan dinlediğimiz haberlerde sürekli birileri hakkında verilen idam kararları okunuyordu. Hıdırellez geldiğinde annem yine beni içine demir parçası atılmış suyla yıkadı; ben ve eminim birçok arkadaşım o akşam gül fidanı dibine gömdüğümüz dilek kağıtlarımıza “Deniz Gezmiş ve Arkadaşları idam edilmesin” yazdık. Hızır Aleyhüselam'ın her Hıdırellez sabahı olduğu gibi yine dileklerimizi okuyup yerine getireceğine inandık. Sabah yine hep birlikte ellerimizde yeşil ağaç dalları, her yeri ve her şeyi kutsamaya çıkacaktık. Olmadı. Hızır Aleyhüselam bu kez dileklerimizi okumadı.

O sabah, 6 Mayıs sabahı radyodan dinlediğimiz haberlerde Deniz Gezmiş ve Arkadaşları'nın idam edildiğini öğrendik. Mutlu günlerimiz ve Hıdırellez dileklerimiz bir daha geri gelmemek üzere çocukluğumuzla birlikte uçup gitti. Hıdırellez'im kirlendi. O sabahтан sonra Mayıs ayları kirlenmeye başladı.

Fakat bir yıl sonra yine Taksim'deki büyük ve coşkulu 1 Mayıs kutlamalarına katıldım. Üstelik kimse ölmedi, yaralanmadı ve hiçbir olay olmadı. Mitingten sonra aynı gün çıkmış olan Cem Karaca'nın 1 Mayıs Marşı kırkbeşliğini ve Timur Selçuk'un aynı marşın yer aldığı longplay'lerini de aldım.

Sonra hızla büyümeye başladık, Hıdırellezsiz ve Hızır Aleyhüselam'a yazdığımız dileklerimiz olmadı. 1977 Mayıs ayına gelirken bir başka coşkuyla Mayıs ayına hazırlanmaya başladık. Taksim'de büyük bir mitingle kutlanacaktı. Biz de yaşadığımız kasabanın devrimci gençleri olarak, iki otobüsü doldurup bu büyük kutlamaya katılmak için hazırlıklar yapıyorduk. Fakat anne ve babalarımız bizim kadar coşkulu değildi. Bizim adımıza, daha çok korkuyorlardı. Çünkü Taksim'deki 1 Mayıs kutlamalarında olayların çıkacağı söylentileri almış yürümüşü ve bu nedenle onlar da bizleri İstanbul'a göndermek istemiyordu. Bir Mayıs'ın bir gün öncesinde arkadaşlarım İstanbul'a iki otobüsle yola çıkarken ben babamın korkularına yenilmiş olarak, kırılgan ve öfkeli bir halde kasabada kalmıştım.

1 Mayıs 1977 günü benim için bu kırılganlıkla geçerken akşam haberlerinde 1 Mayıs mitinginde çıkan olaylar ve mitinge katılanların üzerine kimlikleri belirsiz(!) kişiler tarafından açılan ateş sonucu, onlarca kişinin öldüğü ve yaralandığı, yüzlerce kişinin gözü altına alındığı haberleri verilmeye başlandı. Babamın korkularına yenilip katılamamış olmama daha çok üzüldüm. Mayıs ayı bu kez de, hem de ilk gününde kirlenmekle kalmamış kana boyanmıştı. Günlerce sanki ben de katılsam bunlar olmayacaktı gibi babamı ve kendimi suçladım durdum.

Fakat bir yıl sonra yine Taksim'deki büyük ve coşkulu 1 Mayıs kutlamalarına katıldım. Üstelik kimse ölmedi, yaralanmadı ve hiçbir olay olmadı. Mitingten sonra aynı gün çıkmış olan Cem Karaca'nın 1 Mayıs Marşı kırkbeşliğini ve Timur Selçuk'un aynı marşın yer aldığı longplay'lerini de aldım.

Her ikisi de çok güzeldi. Sanki Mayıs ayı yeniden güzelleşmeye başlıyordu. Ama 1979 Mayıs'ında 1 Mayıs kutlamaları yasaklandı. Karanlık tekrar geri döndü.

Uzun yıllar bu yasak sürdü, Mayıs'ın karanlıkta kalmasını isteyenler egemendi. Yıllar bu karanlıkla sürerken 1 Mayıs'ı aydınlatmak isteyenler izinsiz(!) gösterilerle kutlama yapmaya çalışıyorlardı. 1989 1 Mayıs'ında yine bu izinsiz gösterilerden biri dağılırken polis kendisine taş atan göstericilere ateş açmış ve bir gösterici Mehmet öldürülmüştü. Gazetelerin akşam baskısında öldürülmeden önceki son bakışının fotoğrafı vardı. Tanıdığım biri değildi ama fotoğraftaki son bakış içimi o kadar çok yaktı ki, saatlerce ne yapacağımı bilemedim. Evimde kurumuş ama hala saksısında tuttuğum bir kaktüsüm vardı. Ona eğildim ve üç kez Mehmet Mehmet Mehmet diye seslendim. Mehmet'in benimle yaşamasını ve bu kaktüste can bulmasını istiyordum. İnanmayacaksınız ama o akşamdan sonra kurumuş ve ölmüş kaktüsüm tekrar yeşerdi, yaşamaya başladı. Yıllar önce dileğimi okumayan Hızır aleyhüselam sanki bu kez sesimi duymuştu.

Günler sonra bir sohbette bunu anlattığımda, Mehmet'in son bakışındaki fotoğrafından etkileneceğim diye bir şarkı yazıldığını da öğrendim. Benim kaktüsüm çok sonraları öldü ama o şarkı hala yaşıyor, Mayıs ayını karanlıkta tutmaya çalışanlara inat. Sezen Aksu söylüyor, “aman aman kurşun gibi izler / son bakıştaki o gözler / kaldı aklımızda”

Bu Mayıs ayında, bu Sezen Aksu şarkısını karanlığın yokettiklerini anmak için, karanlığa inat bir kez daha dinler misiniz. H

İDAMLAR YÜRÜRLÜKTE

Silahlı Kuvvelere “Geçmiş olsun,”
telgrafları yaşıyor
Org. Eken'in
çalışık

DENİZ GEZMİŞ

YUSUF ASLAN

HÜSEYİN İNAN

aile çay bahçesi

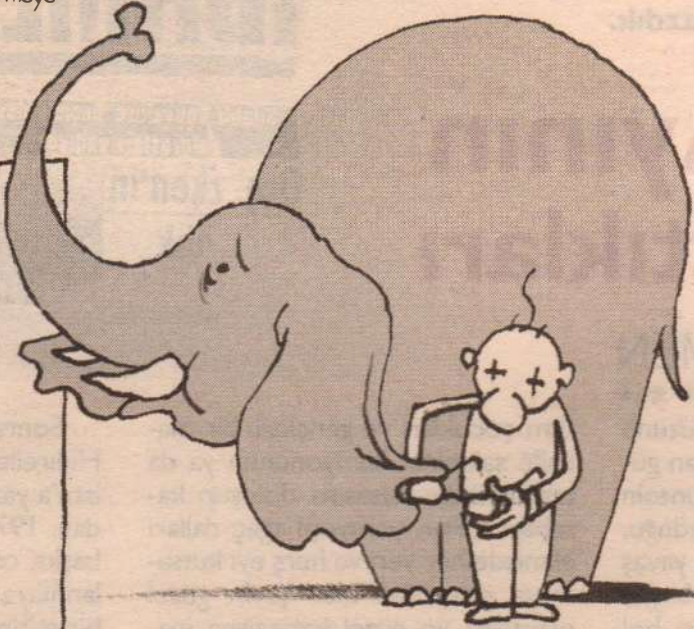
Levent Gönenc

GÖZLÜK

Göz bozukluklarını düzeltmeye yarayan veya gözü ışık, rüzgar gibi dış etkilere korumaya yardım eden, cam veya plastik faklı çerçeveli araç.

Babam'a

Eşyalar insanlarla birlikte ölür.
Bir ölünün eşyaları
Ona yakıştığı kadar kime yakışır?
Gözlüğü,
Takma dişleri,
Kol saati,
Tetikleri...
Eşyalar sahipleriyle birlikte ölür...

Gözlük camlarının temiz olması gerekir. Bazen küçük bir leke bile dikkatinizi dağıtmaya yeter. Bu iş için uygun materyal bulmak zordur. Gözlük kullananlar bu konuda olağanüstü yaratıcıdır. Perde püskülü, don lastiği, gömlek yakası, kadife çiçeği, fil kulağı denenen materyaller arasındadır...

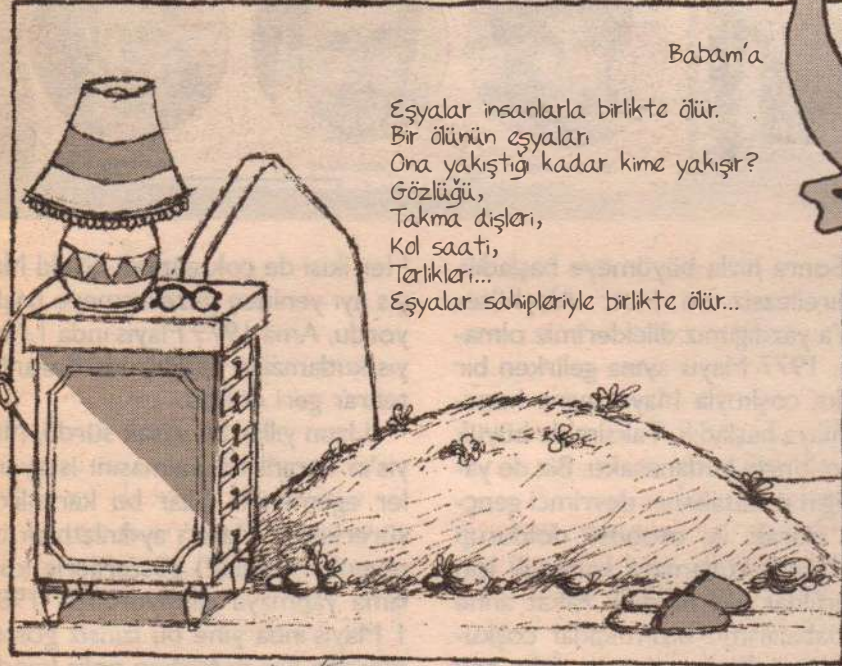
Yakın Gözlüğü

Uzak Gözlüğü

KAYIP EŞYA

Gözlük takmak bir çocuk için hem iyi hem kötü bir şeydir. Gözlük takan çocuklar okulda, aile içinde zor işlere koşamazlar; ama sokakta da en zekki oyunların dışında kalırlar.

Eskiden gözlük okumuşluğun simgesiymiş. Gözlük takanlara imrenilerek bakılmış. Şimdilerde okumuş olmak pek makbul bir şey değil; hatta aşağılanan bir şey...

Deniz Gözlüğü

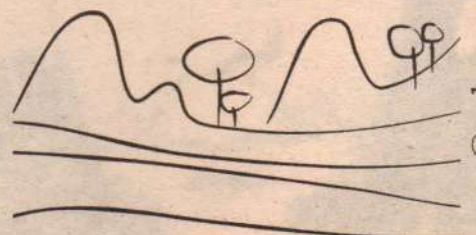
Hollywood sinemasında gözlük takan karakterler genellikle iticidir. Bu kuralın belki de tek istisnası Woody Allen'dir. Allen gözlük taktığı halde çekici sayılır.

Sokakta şemsiye, evde gözlük en çok kaybedilen eşyalardır. Gözlüğünüzün sapına zincir takıp boynunuza asarsanız hayatta kaybolmaz...

Kelebek Gözlük

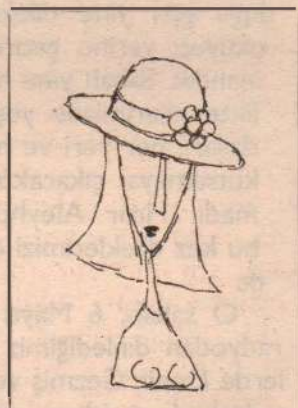
IMAGINE
John Lennon

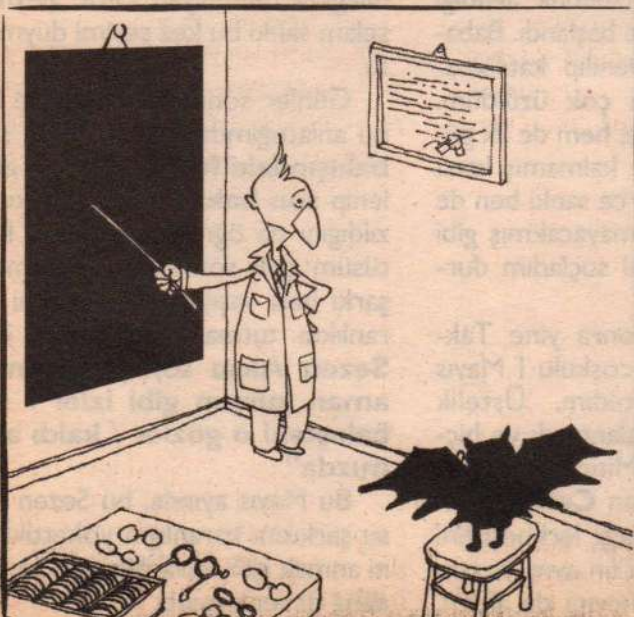
John Lennon'in gözlüğü en az kendisi kadar ünlüdür.

Gözlük kadınlar için vazgeçilmez bir aksesuardır.

Gözlüklerin sık sık gevşeyen küçük vidaları vardır. Bu vidaları sıkamak, bunları sıkacak alet bulmak aynı bir uzmanlık işidir.

Olmazdı, bize kız vermezlerdi. Bir dava olsa hemen çekip vururlardı. Nasıl olsa Abdal Çingen'dik. Canımızın onların mertebesinde hükmü yoğ idi. Kan parası verip davayı kapatırlardı. Bunları gördüm, şehirlere geldim. Durum farksızdı. Biz bütün sınıfların altında, hayvanın biraz üstünde bir yerlerde idik."

Neşet Ertaş: "Gönül Arzeyliyor Dostu Görmeyi"

ALP BUĞDAYCI

Engel bırakmıyor buna ne dersin / Eller beğenmezken balı hurmayı / Evdeki tükenen una ne dersin," diye devam eder Neşet Ertaş: "Kimi tatlı dilli güler yüzlüdür / Kimi taştan ağır katı sözlüdür / Sormayın Garibin derdi gizlidir / Gizli gizli yanan küle ne dersin" Türkülerinin son dörtlüğüne yerleştirdiği **Garip** mahlası 'yol'daki mertebedir: "Bizler garibiz, bize Garipler derler. Ezilmiş, hor görülmüş, aşağılanmışızdır. O gariplik bende kaldığı için garibim diyorum. Gönül de gariptir."

Anası Döne, babası Muharrem, kendisi Neşet'tir. Neşet, 'özden meydana gelen' demektir. İlk duyduğu ses, babası ve ustası Muharrem Ertaş'ın bağlamasıdır. Yedi cediti 'Abdal'dır. Abdal, "Cem bu cemdir, dem bu demdir dem bu dem," diyen Alevi-Bektaşî kültürünün yazıda yabanda bağlamasıyla geçen 'derviş' figürüdür. Yurtsuz ve mülksüzdür. "Önceleri bize 'Abdallar geliyor' derlerdi, sonradan 'Ustalar geliyor' demeye başladılar. Köklerimizde Genç Abdal, Kaygusuz Abdal ve Pir Sultan vardır." Geçimini saziyla sağlayan babasıyla sahra çöl gezdi, bozkırlarda avazlar bıraktı. "Ben dünyaya geldiğimde sazı göbeğime koymuşlar."

Çocukluğunu Kırşehir-Keskin ağızıyla şöyle anlatır: "Harmanlar kalkıp da düğünler tutulduğunda bize gün doğardı. Tek karış toprağımız yoktu. Dikili ağacımız da yoktu. İşimiz çalıp söylemekti. Yollara düşer, köy köy gezer türküler söyler, sazlar çaldık. Geçimimiz bahşişle idi. Bize un, yağ, şeker de verirlerdi. Karnımızı doyurmaya çabalandık. Babam askere gittiğinde çok dara düştük, dilenmek zorunda bile kaldım. Küçükler eğer bir alet çalmıyorsa zil takıp köçeklik yapardı. Alet çalmaya başladığında köçeklik bitirdi. Bizi hor görürlerdi, gözü-

müzü çevirip bir Türk kızına bakamazdık. Ama gönül ferman dinler mi? Irmaklar gibi insanın gönlüne bakan gözleri görünce canevinden vurulurduk. Olmazdı, bize kız vermezlerdi. Bir dava olsa hemen çekip vururlardı. Nasıl olsa Abdal Çingen'dik. Canımızın onların mertebesinde hükmü yoğ idi. Kan parası verip davayı kapatırlardı. Bunları gördüm, şehirlere geldim. Durum farksızdı. Biz bütün sınıfların altında, hayvanın biraz üstünde bir yerlerde idik."

14'ünde İstanbul'a geldi, 16'sında **Garip Bülbül** adlı ilk plağını çıkardı. Ünü **Yurttan Sesler**'le bütün Anadolu'yu tuttu. Ekmeğini tezeneden kazandı. Alnının teri bağlamaya aktı. Gazinolarda pavyonlarda çaldı. Orta Anadolu düğünlerinin değişmez sanatçısıydı. Kimseye eşlik etmedi, hep tek başına çalıp söyledi. Her türküyü mührünü vurdu.

Düğünlerdeki şarapla sarhoş oldu, türkülerdeki aşkla mest oldu, yüreğindeki vicdanla avare oldu. Alkolden parmakları felçlendiğinde sene 78'di. "Biz bu memlekette bir garip kuş idik, nereye gitsek itildik. Kerem de oldum, Mecnun da oldum. Yanan yürekte gül biter mi bilmiyorum. Kendim ettim kendim buldum dedim. Mutluluk aşkına kavuşmaktır. Mutluluğu daha görmedim. Acı çekmeden mutluluğu yakalayanlar beni hiç ilgilendirmedi. Dert insana hayatı tanıtır. Özden geldiği öze gittiği için sazım dinleniyor."

Tedavi olacak beş kuruşu yoktu. Yalan dünya buydu; fakir fakiri sevmezdi, zengin fakiri zaten sevmezdi. Almanya'daki kardeşinin yanına gitti. Kıymeti kendinden menkul kılıç artığı sahte sanatçılardan değildi. Yarından ayrılırdı, sazından ayrılmazdı. Ruhü ürperten bu

hul, uzak, yalnız, gururlu, samimi, ıcrasından gayri kimseciklerden medet ummayan bu garip, kadim Batinî gelenekten taşıdığı sözlü dağarcıkla doluydu. "Emmimiz Pir Sultan'dır. Aynım yapmamayı ondan öğrendik. Senle ben birbirimizi eşit görürsek bu dünyanın meseleleri kalmaz."

Kulağında dedelerinin üflediği sesler ve nefesler vardı. "Garibim can yakıp gönül kırmadım / Senden ayrı ben bir mekân kurmadım / Daha bir gönüle ikrar vermedim / Batınım sen oldun zahirim sensin / Evvelim sen oldun ahirim sensin"

lyleşince gene düğünlerde çaldı. Yüksünmedi. Gocunmadı. Var kuvvetiyle bağlamasına sarıldı.

"Türkü söylerken ben bende olmuyorum, nerdeyim onu da bilemem. Yüreğinde aşkı biten ne çalsın ne söylesin."

Tavır

Herkes bağlama çalar ama tıpkı Mahsunî Şerif, Ali Ekber Çiçek, Talip Özkan ya da Feyzullah Çınar gibi Neşet Ertaş da bir başka çalar. Halk müziğinde buna 'tavır' denir. Tavır olanla olmayan tezene hemen ayırdedilir. Tavır üslup değildir; stil, tarz, çizgi, özgünlük de değildir. Tezenenin bağlamayı tararkenki tartımıdır tavır. Ki bu da dünya görüşüne tekabül eder.

Neşet'in tavır o kadar belirgindir ki icra ettiği herhangi bir türkü ahir zamanlardan beri onun söylediği bir türkü gibidir. Piyasanın hakim zevkine göre gelişigüzel okumaz, güfteyle besteyi ayrı tutmaz. Aşık Ali İzzet'in **Mühür Gözlüm**'ünde olduğu gibi başkasına ait eserleri yeni baştan öyle bir yorumlar, kendinin kılar ki, yeni bir besteyle karşı karşıya olduğunuzu düşünürsünüz.

Neşet'i 'klasik' yapan, bütün büyük sanatçılar gibi erişilmez yapan işte bu tavrıdır. Türküyü, koşmayı, hayvanın biraz üstünde bir yerlerde idik."

la bozundurarak söylemez; sevilme-yi dilemez, alkış sadakası beklemey, yüksek sesle bağırılmaz. Çünkü şarkı bağırarak söylemez. Teknesi dut ağacından bağlamasıyla, kiraz dalından tezenesiyle, usul, çok usul dokunur tellere. Bazen da taşkınlaşıp, deli çaylar gibi akar. O olağanüstü sesler böyle çıkar, dinlediğiniz ezgin ses onundur. Neşet'te duygu 'duygusal' değil, gerçektir; yapmacıksız, süssüz, özentisiz, sade. Neşet'i 'Büyük Usta' yapan budur.

Bağlamadan Yükselen Sızı

Köylü yüreğiyle ezgilediği türkülerde 'hicran' değil 'kainat aşkı' vardır. "İnsanı seven Hakkı sever, biz o Hakkın âşığıyız." Aşk kimi zaman, "Eğer anan seni bana verirse nemize yetmiyor el kadar hasır" diye zelim olup yalvardığı Zahide'dir Neşet için; kiminde "Avcılar elinde parçalanıp kanlı mor yönüyle kova kova yazıya indirilen kınalı kuzu"dur. "Tatlı dile güler yüze doyulur mu / Cananına kıyanlar Hakkın kulu sayılır mı" diyen de odur; "Gönül dağ yağmur boran olunca / Akar canözümünden sel gizli gizli / Bir tenhada can cananı bulunca / Kimseler görmeden gel gizli gizli" diyebilen de odur.

Bağlamadan yükselen sızı aynı anda sevince, hasrete, gurbete, sevdaya dönüşebilir. Yeknesak tımbırtının ezberi yerine, kendi bulduğu perdeler arasında dolaşan, değişen, akışan zengin vasıflar vardır. 'Bozuk Düzen' çalar ama tüm ses değerleri farklıdır. Bu son derece riskli tarzı Neşet mükemmelen başarır.

Süzülmüş, incelmış, damıtılmıştır, vakti saati geldiğinde toprağa düşen dut gibi olgundur bu sesler, benzersizdir. Ustaların üst düzeyde bileşimi, esrarlı bir hamurudur, inanılmaz bir duruluktur Neşet. Bağlama mı konuşur Neşet mi çalar belli değildir, eriyip 'Bir' olmuş gibidirler; bağlama Neşet Ertaş'ın 'Enel Hakkı'dır sanki. H

Hayati bir önemi var bağımsızlığın. Özgür olamayınca kaderinizi belirleme hakkını başkalarına bırakmış oluyorsunuz.

Ömer Madra

Özgürlüğü bir kez hissettiğin zaman artık seni bir kalıba sokmaları da imkansız hale geliyor.

Halil Turhanlı

Ya İnsanlık Ya Barbarlık

Tanışma

Halil Turhanlı : Seni yüzyüze tanımadan çok önce tanıyordum aslında, yazdığın o kitaptan dolayı.

Ömer Madra : Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve Bireysel Başvuru Hakkı.

H.T. : Ben hukuk fakültesinin son sınıfındaydım ve uluslararası hukuka ilgi duyuyordum. Kitap yeni çıkmıştı ve doktora tezlerinden alı şılmadık bir farkı vardı. Kuru bir bilimsel çalışmanın dışında Oğuz Atay'la giren, ve yazma serüvenini de açıklayan enfes bir önsözdü bu. 1977 ya da 78 yılı olması lazım... Yazıldığı dönemin çok ötesinde bir kitaptır. Çünkü o zaman uluslararası mahkemelere kişisel başvuru hakkı Avrupa'da az, Türkiye'de hiç yoktu. Uluslararası İnsan Hakları Mahkemesi'ne kişisel başvuru hakkı doğduğunda, -ilk başvuru yapan avukatlar söylüyor bunu- götürecek çok dava var, fakat elimizde bir tek kitap yok konu hakkında. Bir tek kuramsal kitap senin kitabın.

Ö.M. : Evet, Türkiye'de Avrupa insan Hakları Sözleşmesi ve bu mekanizma hakkındaki tek kitaptı. İnsan devleti aleyhine dava açabilir mi, bunu bilmiyorduk o zamanlar.

YÖK Yüzünden İlk İstifa

H.T. : Özellikle önsözünden dolayı seni merak etmiştim ve yazdıklarını okumaya çalışıyordum. Sehan Beray'ın asistanı olduğumu biliyordum, o zamanki Cumhuriyet Gazetesi'nde yazıların çıkardı. Sonra, 12 Eylül geldi ve sen Siyasal Bilgiler Fakültesi'nden YÖK üzerine istifasını

veren ilk kişinin. Galiba Haluk Gerger'in okuldan uzaklaştırmasına tepkiydi bu.

Ö.M. : Haluk Gerger'le beraber on iki kişi daha vardı.

H.T. : Haluk Gerger de okulla ilişkisini kesmek için çaycıya borcunu ödemeye gidiyor, bazı meslektaşları selam vermekten çekiniyorlar, bizi de uzaklaştırırlar diye. Böyle bir ortamda Ömer Madra istifasını vermişti. Bu beni çok etkilemişti. Burada da kalmıyor. İsveç maceralarını okudum Cumhuriyet'ten tefrika halinde. Burdur'da askerliğimi yaparken de Enis Batur'la, Oğuz Atay'ın defterlerini düzenlemişlerdi. Ben de dışarı çıkamıyordum ama Milliyet Gazetesi'ni okuyordum. Ama bütün bunların yanı sıra ve hepsinden daha önemlisi Milliyet'te yaptıkları. Gergedan dergisini yaptılar sonra mesela.

Ö.M. : Zaten ilk tanışıklığımız bu dergide oldu.

Arkana Bakmadan Çekip Gitmek

H.T. : Ömer Madra'nın bütün entelektüel birikimini, sözünü sohetini severim ama daha da önemlisi Ömer Madra'nın tavrı vardır. Okulda kimse Haluk Gerger'e selam vermezken çıkıp gidiyor, Milliyet gazetesinde çalışıyor, oradan da çıkıp gidiyor, Güneş'ten, Argos'tan çıkıp gidiyor, Gergedan'da kafası bozuluyor, oradan da çıkıp gidiyor. İkili bir insan. Bunu çok sevmiştim. Akademisyenlik vs. bütün diğer özelliklerinden daha önemliydi benim için. Arkana bakmadan çekip gitmek. Çekip gidemeyeceğin son şey Açık Radyo galiba. İnsanlar on kez kovuldukları yere on kez geri geliyorlar, böyle bir toplumda gerektiğinde çekip gitmek çok önemli

galiba. Ve asıl tanışıklığımız Gergedan dergisine yazdığım bir punk yazısıyla oldu.

Ö.M. : Hak etmediğim şeyler söyledin Halil; ama bir tek şey var. YÖK dolayısıyla istifa ettiğim sıralarda benden önce istifa edenler de olmuştu, ama istifa dilekçesine akademik demokrasi ve özgürlükleri kısıtladığı için YÖK'ü protesto ederek istifa eden bir tek ben varım. Bunu da övünçle söyleyebilirim. Kitabın önsözünden gerisini de okumamışsın herhalde...

H.T. : (Gülüyor)

Ö.M. : Tanışmak... İlginç dergiler çıkıyordu bir ara Dönemli Yayıncılık'ta. Enis Batur'la beraberdik. Ben hep ikinci adam olarak, yazı işleri müdürü konumunda çalışıyordum. Ve çok güzel Şehir diye bir derginin yazı işleri müdürüydüm, bir de Start diye bir spor dergisi vs. Bunların hepsi kent kültürü, spor kültürü dergileriydi. Hatta Playboy'un da kültür editörüydüm. Gergedan'dan önceki bir maceramdır bu. Dokuz sayısında bulundum. Sadece deneme, makale ve edebiyattan sorumluydum. Hayır, kızlara itirazım olduğundan değil, onlar da güzel ama...

Gergedan Dergisi, Punk

Ö.M. : Gergedan'a şimdi baktığımda bence çok ağır bir dergi. Enis de eminim kabul ediyordur, ancak üzerinde çok çalışılan bir dergiydi. Dergide benim kafamı sürekli kurcalayan bir şey vardı. Devrimci bir akım olarak düşündüğüm Punk hikayesi. Hakkında hiçbir şey bilmiyordum ama 68 sokaklarından gelen bir adam olarak Punk'ta müziğin ötesin-

Kâr, kârın artırılması ve çıkarların korunması mı yoksa empati ve dayanışma mı kazanacak?

de bir duruş, bir kalkış olduğunu hissediyordum. Bir gün Mengü Ertel'e rastladım sokakta. Çok sevişirdik onunla. "Benim oğlum müzisyendir" dedi. "A onunla tanışayım ben" dedim. Murat geldi sonra. "Yazar mısın çeşitli dergilere" dedim. "Yazarım" dedi. "Jimi Hendrix yaz" dedim. "Bir tek onu yazamam" dedi. Sonradan da yazdı. "Ya bu punk meselesini n'apıcaz" dedim. "İyi bilmem ama bilen birini tanıyorum" dedi. "Kim bu ya, aylardır arıyorum bilen bir adamı..." derken Halil bütün meselenin tarihini, sosyal perspektifini de koyan, katiyen bir müzik akımı olarak ele almayan, tam istediğim gibi bir şey yazdı getirdi. Hatta unutmuyorum, plağı da getirmişti, Sex Pistols, God Save the Queen. Ve Halil'in daha önce neler yaptığını da bilmiyordum ama ondan sonra neler yapabileceği konusunda muazzam fikir veren bir yazıydı. Bir bakıma da kendimi Halil'i keşfedenlerden biri olarak çok iftiharla anarım. Şimdi radyoda "Ya bu derya gibi bir adam, nerden buldun" diyorlar, "O benim keşfimdir" diyorum; biraz palavra, biraz gerçek.

H.T. : Ben, Punk yazısını gönderdikten sonra hemen bir yazı daha gönderdim. Bir edebiyat yazısıydı bu sefer. Telefona Enis Batur çıktı, "Tamam basacağız, basacağız" dedi. Sonra dergi kapandı. Yazının bir örneği de yoktu elimde. Seneler sonra Okka diye bir dergi çıktı. Enis Batur o yazıyı saklamış ve dergiyi çıkaran arkadaşlara vermiş. Okka'da yayınlanmıştı o yazı.

Ö.M. : Bizim bütün işlerimiz, Türkiye'deki birçok işte olduğu gibi, çok maceralı olmuştur. Gergedan serüveni bir sene falan sürdü galiba. Ondan sonra Argos oldu ama Enis Batur istifa etti. O da ayrı bir kavga konusu. O dedikodulara girmeyeyim.

Cuma Adlı Adamlar

H.T. : Açık Radyo'ya müzik programıyla başladım ben. Harita Metod Defteri. Hür FM'de kısa süreli bir radyo programı yapmıştım ve radyoculuğu çok seviyordum. Çocukluğumda da radyo yalnızlığımı gideren bir şey olarak önemliydi benim için. Birikimimi biraz da radyoya borçluyum desem abartmış olmam. Richard Scenar söyleşiler yapardı, Derek Jarman'la, diğer Amerikalı yazarlarla... Bu söyleşilerden müthiş şeyler öğrendim. Çocukluğumda TRT'de Albert Camus'nun kitaplarından metinler okunurdu mesela, şimdi yok. 1998'de bir Cuma günü Nick Cave çalışıyordum ve birdenbire konuşmaya başladık.

Ö.M. : Sonra da "Madem Cuma

günleri böyle bir şey yapıyoruz ve giderek bir sohbet programına dönüşüyor, bir gönderme yaparak Cuma Adlı Adamlar diyelim" dedin sen. Ve ben de hiç böyle fırsatları kaçıran birisi değilimdir doğrusu, hemen üstüne atladım.

H.T. : Cuma Adlı Adamlar Robertson Crouse'nun Cuma'sından geliyordu. Cuma aslında her işe koşan adam anlamına da geliyor. Yurtdışında ilan verirlerdi, Cuma Aranıyor diye. "A man Friday!"

Sokrates'in Öğrencileri

Ö.M. : Monologun radyoda çok zor olduğunu düşünüyorum.

H.T. : Ömer'le yaptığımız program eğer güzelse diyalogtan ötürüdür. Sokrates de yazıyı biraz küçümser ve sözün daha önemli olduğunu söyler. Hatta bazı arkadaşlar radyo programı yapmayı sırf bu yüzden önemsemiyorlar. Mesela bir laf var, "Söz uçup gidiyor" gibisinden. Öyle değil aslında, hem kaydedebiliyorsun, arşivleyebiliyorsun. Ayrıca diyalogta kendini açıklarken karşındakini de açıklıyorsun. Yani kendi dünyanın sınırlarını keşfediyorsun. Karşındakıyla konuşurken onun sözü açması sana eksiklerini hatırlatıyor. Sınırlarını görebiliyorsun ve o da görebiliyor.

Ö.M. : Sokratik anlamını hiç düşünmemiştim ama sonra Halil'le bunu konuştuk ve tamamen aynı kanıdayım. Muazzam açılımlar getiren ve işte o bilinçakışı denen şeyi de devreye sokan, yani bir kavramdan

ötekine sıçraya sıçraya gelişen bir şey. Halil kimsenin kullanmadığı, notlarla dolu sarı kağıtlarıyla geliyor ve müthiş bir açılımlar dizisi halinde program ilerliyor. Bense ancak "A, o da şunu aklıma getirdi" diyorum.

Rıza İmalatı

H.T. : Televizyonlardaki toplanılarda yirmi otuz kişiyi bir arada görürsünüz. Zannedersiniz ki herkes çok ilginç şeyler söyleyecek. Görünürdeki çeşitliliğin arkasında akıl almaz bir homojenlik var.

Ö.M. : Çok önemli bir nokta bu.

H.T. : Televizyonlardaki açık oturumların dışında hayatın genelinde tek seslilik var. Şimdi gazete bayiiine git, otuz çeşit gazete görürsün, ama aynı başlığı atıyorlar aşağı yukarı. "Televizyonda fazla kanal var, TRT'nin siyah beyaz yıllarından kurtulduk" diyorlar; ama hepsinde aynı yarışma, şov, haber programını görüyorsun. Çok sesli bir şey yok ortada. Ya da aldatıcı bir çok seslilik var diyelim. İşte tam bu ortamda farklı bir ses gerekir. Bir duvar varsa eğer, hayalci olmamak lazım, duvarı yıkamazsın; ama duvarda bir çatlak açabilirsin. İsterse sesin de çatlak çıksın. Yoksa yıldırıcı bir manipülasyon. Bu eğlence programlarının hepsi insanı sorgulayıcı olmaktan çıkartıyor. Burada yaptığım seçkinliği savunmak değil.

Ö.M. : Ben aynı sesin çıkmasının iki sebebi olabilir diye düşünüyordum. Bir tanesi, herkesin kendi düşüncesinin, sesinin en iyi bilindiği şey olduğu fikri-

ne inanması. İkincisi de, bu aldatıcı çeşitlilik ve özellikle eğlence programlarında oluşan tek seslilik çok önemli bir şeye hizmet ediyordur diye düşünüyorum. İşte, Edward Herman'la Noam Chomsky'nin yazdığı, ve bence her eve lazım, Manufacturing Consent adlı kitaptan, "rıza imalatı" yapmak. Yani ne düşünmemiz ve neyi düşünmememiz gerektiği konusunda tezgahlanmış muazzam bir propaganda mekanizması. Bu dünyanın en büyük halkla ilişkiler endüstrisi. Ve buna Herman'la Chomsky "düpedüz propaganda" diyorlar. Halk kitlelerinden yirtıcı hayvan diye bahsediyorlar ve onlar oy vermekle yükümlüler, ama bunun ötesinde bir düşünme ve katılım gerekmiyor. Ne kadar katılacaklarını da biz rızalarını onlardan alacak ve söyleyeceğiz. O da "medya" oluyor işte. Onun için bu farklılık gibi gözükken ama aslında olmayan bir şey.

H.T. : Buna bir şey daha ekleyebiliriz. İnsanlar çok yoğun saatlerde çalışıyorlar ve günün sonunda yapmak istedikleri tek şey bir eğlence ya da spor programı izleyip uyumak. Bu da doğal bir şey. Çağdaş endüstri hayatı çok yorucu bir şey. Bence bunu yıkmamız, yani kendi zihnimize ekstra bir saat daha ekleyerek dünya nereye gidiyor diye düşünecek şekilde hareket etmemiz gerekiyor. Demokrasinin en önemli işlevlerinden biri insanlara, dünyanın nereye gittiği konusundan haberdar etmesidir. Bunu tamamen perdeleyen bir medya var. Yalnız Türkiye'de değil dünyada da böyle çalışıyor. İnsanların hakikaten hiçbir şeyden haberleri yok ve talepleri de olmaması için mükemmel bir medya mekanizmamız var.

Hoşnutsuzluk Bilinci

H.T. : İnsanca bir toplumu yaratabilmek için soru sormak gerekiyor.

Ö.M. : Mevcut demokrasiler sadece dört yılda bir seçim sandığına gitmekten ibaret. Onun ne kadar uygulandığı da tartışılır, Amerikan son seçimlerine bakacak olursanız... Paralı adaylar arasında yapılan bir yarışa dönüyor seçimler. Bunu engellemek için, bilgilendirme hakkını elde edecek alternatif medyaya ihtiyaç var ve bence radyo bunun için mükemmel araçlardan bir tanesi.

H.T. : Mutlu bilinçten söz ettin ya, bunun tam karşılığı olarak hayata eleştirel bakarsın aslında. Tanık olduğun şeylere hoşnutsuzlukla bakarsın. Hoşnutsuzluk duyarsan dünyayı değiştirebilirsin. Medyanın yaptığı bu mutlu bilinci yaygınlaştırmak.

Yaşımla ve kendimle
barışığım ama
dünyayla
kavgalıyım.

Kelimesi
kelimesine
katılıyorum,
bir farkla.
Ben, on iki yaşımı
aşamadım ki
daha.

Halbuki mutlu olmak için hiçbir neden yok. Bitkisel hayata sokuyor.

Koordinatör Sınıfı

H.T. : İnsanların bilgisayarlarının olması, internete bağlanabilmeniz da tek başına bir şey ifade etmiyor. Alternatif şeyleri bulamıyorsanız, çok fazla bir şansınız yok.

Ö.M. : Geçen sabahki programda önemli bir aktivist ve uluslararası hukukçu olan bir Hintli'yle konuştuk bu konuları. Konu Vietnam Savaşı'nda işlenen savaş suçlularını yargılamak üzere halkın kurduğu Russell mahkemelerinin bir uzantısı olarak Irak'la ilgili harekete geçmesi idi. Şöyle bir şey sordum. "Amerikan medyasında Bertrand Russell gibi son derece önemli bir yazar ve aktivistin girişimi bile es geçildiyse, şimdinin askeriye gömülü (embadded) medyasında bahsedilme şansı nedir" diye biraz da negatif olarak sorunca, adam "Hiç öyle değil" dedi. Halil, senin de dediğin gibi teknolojiyi doğru ve bilinçli bir tercihle kullanabiliyorsanız müthiş bir örgütlenme yapabiliyorsunuz. İnternetteki bir e-mail gerçek bir medya haberine dönüşebiliyor mesela. Bu çok önemli bir nokta.

H.T. : Aslında internet askeri amaçlar için yaratılmış, ama bu amaçlar için de kullanılabilir. Bir çatlak yaratabilirsin. Radyo da öyle. Her askeri darbe yapanın ilk yaptığı radyoyu ele geçirmektir. Radyoyu ele geçiren duruma da hakim olur. Alternatifini yaratmak da gerek ama bunu yaratmak çok da kolay değil. İşte bağımsızlık sorunu oradan geliyor. Teknoloji pahalı bir şey ve onu elinde tutanlar iktidar sahibi egemen güçler. Bir de şu var, konumuzla ilgili mi bilmiyorum. Çağdaş, ileri kapitalist toplumda iki sınıf yok aslında. Emeğiyle geçinenler ve sömüren burjuvazi yok. Koordinatör sınıfı var. Muhasebecilerden, avukatlardan, iktisatçılardan, medya çalışanla-

rından... Kapitalist toplumun kendisini yenileyebilmesi için bir koordinatör sınıfına ihtiyacı var. Hiçbir sermayesi yok, ancak çok muazzam bilgisi var. Bunu hesaba katmak lazım. Günbegün bu saflar da zenginleşiyor aslında. Sistemin kendisini yenileyebilmesinin olanaklarını da sağlıyor. Bunun için karşısında durduğun gücü abartmaman lazım, ama çok da hafife almaman lazım. Onun için sen de çok bilgili, donanımlı olmak zorundasın.

Ya İnsanlık Ya Barbarlık

H.T. : Gençlerin sisteme entegre olduklarını düşünmüyorum. Sadece kendisi için değil, tüm ezilenler, masumlar için de yüreği çarpan genç insanlar var. Orta halli Amerikalı bir gencin, o toplumda bütün refahtan faydalanabilecekken kalkıp Filistinli çocuklar için kanat gemesi yahut da onlar için ölümü göze alması ve ölmesi. Bu son derece önemli bir şey. Bugün tarihin motoru degiller belki ama insanlığın yüz akı, vicdanıdır onlar. Gerçekten böyle insanların yaşadığını hatırladıkça ben de heyecan duyuyorum. İnsanlar ideallerinden vazgeçmiş olabilir ama bu önemli değil. İdeallerin yaşaması da önemli ve pek çok yerde de yaşıyor.

Ö.M. : Bu çok önemli bir örnek. Her zamanki gibi benden önce düşünüp söyledin. Rachel Corrie ve şu an ismini hatırlayamadığım diğer çocuk. Biri başından vurularak, diğeri buldozerle ezilerek can veren, biri İngiltere'den biri de Amerika'dan giden ve sadece Filistin'deki bir adaletsizliğin, zulmün ve işgalin önlenmesi için çalışan insanlar. Dayanışma ve empati. Kendisiyle ilgili hiçbir çıkarı olmayan, sadece evrensel bir fikir adına, adalet ve dayanışma adına, kendini başkasının yerine koyabilen ve hareket edenlerin sayısı da çok artıyor. İşte tüm başımızdaki medya canavarı bu empati ve dayanışmayı değil, çıkar ve kârı koyuyor. Ve bütün ikilemde burada zaten. "Kâr, kârın artırılması ve çıkarların korunması" mı yoksa "empati ve dayanışma" mı kazanacak!

H.T. : Ya insanlık ya barbarlık, diyelim istersen.

Hayati Önemde Bir Şey : Özgürlük

H.T. : Walter'in bir sözü var: "Felsefe kitaplarından daha önemli olabilir bazen sıradan bir kitap." Hem başka insanları tanırırsın, hem ezilenlerle duygudaş olursun, hem de içinde bulunduğun odadan çıkmak, açılmak gibi bir şeydir bu. Avukatlığı böyle bıraktım ben. Hayatını daima örgütleyeceksin. Örgütlenmezsen hiçbir şey yapamazsın. Kitap okuyamazsın, başladığın kitabı bitiremezsin, bir seyahate bile çıkamazsın.

Aslında bahsettiğim örgütlenme, karşı çıktığın toplumdan farklı bir örgütlenme. Sorumluluk almak lazım, ama bu sorumluluklar hiyerarşi içerisinde değil. Kimseden emir almıyorsun ama sorumluluğu hissediyorsun. O yüzden hayatımın örgütsüz olduğunu söyleyemem ama sevmediğim işlerde çalışmamaya yemin ettim ve hakikaten de çalışmıyorum.

Ö.M. : Çok hoş bir hikaye anlatmıştın Cuma adlı Adamlar'da. Dünyanın en uzun caddelerinden birinde çalışan bir belediye otobüsünün şoförü, on yedi sene çalıştıktan sonra bir yerde duruyor ve yolcuları dönerek "Ne dersiniz bugün Florida'ya gitmeye!" diyor. Katılanlarla birlikte kilometrelerce yol kat ettikten sonra eyalet sınırında tutuklanmak suretiyle durduruyorlar. Ama gidenler oluyor. Özgürlük hayati önemde bir şey. Bu aylıklık meselesi de öyle kolay bir şey değil yani. Bağımsızlık ve özgürlük esastır yani, başka bir şey yok hayatta.

H.T. : Üstelik sevdiğin şeyleri yaparsan zaten özgürleşirsin.

Ö.M. : Ama para beklentisi, ücret ya da maaş karşılığı yapılacak bir işi sevmen imkansız. Benim eşim kabul etmiyor bunu. Sen bunu sevmesen yapar mısın, diyor. E sevmekten başka çarem yok! Dünyayı biraz daha yaşanabilir bir dünya haline getirmek için bütün bu örgütlenmeler. Bilgi paylaşmak için seninle radyodaki konuşmalarımız ya da sabah yaptığım konuşmalar... Tabii ki bilgi paylaşımı mühim, ama hepsinin temel amacı daha iyi bir dünyanın mümkün olduğu konusundaki duyguyu ve düşüncüyü paylaşabilmek. Bunun için de sürekli örgütleyeceksin.

Orta Sınıf Her Yolu Mübah Sayar

H.T. : Özgürlüğü bir kez hissettiğin zaman artık seni herhangi bir kalıba sokmaları da imkansız hale geliyor. Evet, biraz sıkıntıya girersen çok para kazanabilirsin, tatile gidebilirsin, her yıl arabayı yenileyebilirsin, şişkin bir banka hesabın olur... Böyle şeylerde gözüm olmadı hiç. Orta sınıftan geldim ben. Orta sınıf açgözlüdür, her yolu mübah sayar ama hiçbir zaman bu türden şeyler hissetmedim hayatımda, inşallah hiçbir zamanda hissetmem.

Ö.M. : Bunu belki ahlaki cesaret ve sorumluluk gibi kavramlarla aynı küme içinde değerlendirmek gerekiyor. Yani bir tane ahlaki önerme var, insanlar yaptıkları edimlerin sonuçları yarar mı getirecek yoksa zarar mı edecekler kendileri sorumludurlar.

Yaptığınız şeyin sonuçlarından, başka bir tek insanın, hayvanın ya da canlının zarar gördüğünü düşünüyorsanız bu ahlaka aykırı bir eylemdir. O yüzden de yaptığınız bütün işleri sürekli bu ilke çerçevesinde örgütlemeniz gerekir diye düşünüyorum. Açık Radyo'da naçizane başından beri söyleyip bugün de tekrarladığımız şey, güçsüz bir radyo olabilir, küçük olabilir ama, Boğaziçi Üniversitesi Felsefe Bölümü'nden Prof. Gürol İrzik'in da söylediği gibi, elindeki tek silahı, -eğer silah metaforunu kullanmamıza izin varsa- o da ahlaki doğruları savunmak ve tutarsız olmamak oldu. Herhalde bir sürü halt etmişizdir ama hiç bundan kaymamaya çalıştık. Bu bireysel olduğu gibi insanın içinde bulunduğu bir dergi de olabilir, radyo da olabilir. Onun için bunu örgütlemeye çalışıyoruz. Hayvan Dergisi'nin ya da Açık Radyo'nun çoğaltılması için uğraşmak. Buna da ben uyduruk bir terim buldum, "haklı rekabet".

H.T. : Söz buraya gelmişken bağımsızlık projesinden bahsetsene.

Ö.M. : Evet, bu sekiz yıllık maceranın sonunda bir şey denedik. Buna "sürdürülebilir bağımsızlık projesi" adını taktık, biraz cıfcaflı şekilde. Ama çok iyi tanımladığını düşünüyorum. Çünkü bağımsızlık çok hayati bir şey, bağımsız olmadığınız zaman özgür olamıyorsunuz, özgür olamayınca da kendi kaderinizi belirleme hakkını başkalarına bırakmış, bütün konuştuğumuz hegemonik odaklara terk etmiş oluyorsunuz. O yüzden hayati bir önemi var bağımsızlığın. Şimdi herkes özgür ve bağımsız bir medya istiyor ama bir maddi temel kurmak zorundasınız. Ve bu vardı radyoda. Bunun devamında da egemen güçlerin çok işine gelen ve istedikleri ruh karartıcı uğultuyu çıkartan bir sesin dışına taşıyan ve tümü gönüllü olup bir kuruluş para almadan gelip bilgi ve birikimlerini paylaşan altı yüz programcı oldu. Ha tabi, bağımsızlığı sağlamanın maddi temelinin yanı sıra kültürel ya da ideolojik ta-

rafını da koymak lazım. Dışarıya vermek istediğiniz söz sadece demok-rasi ve özgürlük doğrultusunda ol-malıydı. Her şey konuşulabilsin ve hukukun üstünlüğü olsun. Bu ne de-mek. Yani hiçbir kurum ya da kişi hukuki yapının adalet dağıtımının dı-şında kalamaz. Dolayısıyla Açık Rad-yo'nun çok sık tekrarladığımız sloga-nı "Kainatın tüm seslerine açık rad-yo" şu anlamda açık değildi; totaliter düşünceye, tek doğruyu savunan bir programcıya hiçbir zaman yer ver-medik ve vermeyiz de. Faşist, aşırı milliyetçi ya da dinci ve tek doğruyu savunan kimseye. Bu iki temel üzeri-ne kurulmuştu radyo ama hala bir halkası eksikti. Maddi problemler var ve vardı, ama onun dışında bir proje olarak -ki Açık Radyo'ya bir proje olarak bakıyoruz zaten- dinle-yicisiyle bütünleşmesi gerekiyordu. Yani sonuç olarak bir sac ayağı olu-şurmaktı burada amaç. Kurucular var, programcılar geldiler ve devam ediyorlar, farklılığı yaratılar. Şimdi de izleyicinin kendi sesine sahip çıkma-sı için böyle bir şeye giriştik. Bence inanılmaz bir şeyin ortasındayız şu anda. Biz dinleyicilerimize "radyoyu ulusal yapmayacağız, size hiçbir şey vermeyeceğiz, ama bu radyonun sürmesini istiyorsanız siz de ortak olun" dedik ve 2093 kişi destek ver-di. Bunun rakamsal kısmı tartışılır ama ben bir haftalık desteğin arka-sından gelen desteği çok çok önem-li buluyorum. Fakat en az bu kadar önemli bir şey daha oldu. İnsanlar muazzam sayıda mesaj gönderdiler ve genel olarak gençlerden kuşku duyanlarımızı bile hasetten beni çat-latan dinleyiciler geldi. Bambaşka bir bütünleşme oldu. Açıkçası bunu bu-rada paylaşmaktan da büyük bir mutluluk duyuyorum. Yani itiraf edeyim ki henüz hiçbirimiz, ben de dahil, bu olayın bo-yutları ve toplumsal sonuç-ları açısından bir fikre sa-hip değiliz ama sezgi-leri kullana-cak olursak bizi çok şa-şırtacak bir t a b l o y l a

karşılaşabiliriz yakın gelecekte. Ha-san Ersel hep şunu söylüyordu, "bu gibi bir şey nasıl olsa yapılamaz dü-şünceyle yapılmıyor" Halbuki olun-ca 'bu yapılamaz ve yalnız psikolo-jisi'nde de hiç değilse bir çatlak açma noktasına geliyorsun. Şimdi şu nok-tadayız biz. Oturup 'profesyonelce' hesap yapmamız gerekiyor. Bu gelen miktar bizim üç ayımızı kurtarır, bu önemli değil ama eğer tekrar ortak-lara dönüp biz bunu bulduk. Şimdi siz de tekrar sekiz sene sonra bu-nunla eş değerde bir şey koyun ve bunu her sene yapalım. Çünkü bu kadar ortağa da fazla bir şey düşmü-yor. O zaman bir finansal model de önermiş oluyoruz. Ve bunun öne-mini hakikaten şimdilik idrak edemi-yorum. Bu, şu demek olacak. Bizim radyo ve diğer yayın dünyasının en önemli saç ayaklarından biri reklam gelirleri. Reklamverene muhtaçsınız. Ama değil mi ki dünyamızı alt üst edecek bir şey oldu; bir deprem ya da borsayı tümünden çökertecek bir şey, ya da büyük bir terör saldırısı. Ve bütün reklam verenler ilk iş ola-rak reklamı kesti. Siz gene de bu ya-pıyı ayakta tutma imkanına sahip oluyorsunuz eğer bu modeli yürüte-bilirseniz. Bundan daha sağlam bir bağımsızlık modeli düşünmüyorum. Biz ciddi olarak bunu yayında söyle-dik ve müthiş bir yankı aldık. Çalış-maya asıl şimdi başlamamız lazım as-lında.

Budalalılığın Doruk Noktası

Ö.M. : "Hayatı ciddiye alınama-yacak kadar ciddi buluyorum" diye bir laf var. Bu dehşet, vahşet, ekolo-jik yıkım, açlık ve benzeri faciaya iro-niyle yaklaşmazsanız nasıl altından kalkabilirsiniz. Yani kendini ciddiye alan insan kadar gülünç ve tuhaf bir yaratık olamaz. Budalalılığın doruk noktasıdır, bir insanın kendini ciddi-ye alması. O yüzden de sürekli ola-rak yeterince ciddiye alıp gülmekten başka çare bulamıyorum.

H.T. : Mizah bir de yıkıcı bir şey. Eğer değiştirmek istiyorsan mizahla teçhizatlanacaksın. Benim kahrama-nım da öyle. Lenny Bruce mesela.

Ö.M. : Türk edebiyatına mizahı, ironiyi en çok katan adamlardan bi-ri Oğuz Atay tabii. Bu onu çok fark-lı kılıyor birçok yazardan. O yüzden de büyük bir hayranlığım var ve Ha-lil'in deyimiyle 'ruh kardeşi'mdir.

Çocuk İnsan İçin Babadır

Ö.M. : Baba olmak, baba-lık; fıkradaki gibi 'hiç aklımdan çıkmıyor' ki! Freud'u beğenirsin beğenmezsin ama arketipal baba proble-mi bence çok temel bir şeydir ve hepimizin ha-

yatında var. Oğlumu kızdırmamak için fazla girmeyeyim. Çünkü onu kızdırmaktan çok korkuyorum. Ya-hu bu radyo belasını başıma açan adam oğlum yani, başka ne diyeyim. Ben, serde biraz yazarlık çizerlik var diye, sadece bir radyo programı yapmayı düşünüyordum. Bir öneri almıştım Radyoaktif'ten. Sonra İz-mir'e gidip gelmek zor geldi. İstan-bul'daki bir radyoya önerdim, Gece Uçuşu diye. Oğlumla da iyi bir diya-log programı olacağını düşünüyordum. Fakat oğlum tamamen delidir; "Ya boş ver, hadi kendi radyomuzu kuralım" dedi. Ben de ondan aşağı kalır yanımla olmadığımı göstermek için "A kuranız tabii, n'olucak" dedim ve başladık.

H.T. : Gene de, galiba bir otorite var babalıkta. Kaç yaşında olursan ol babanı kaybettikten sonra onu anlayabileceğin söyleniyor, Nick Ca-ve de bunu söylüyor ve ben de biraz anlıyorum bunu. Çok çatışmıştım babam sağken, ama baba olsaydım herhalde babalığın verdiği birçok yetkiden feragat edebilirdim. Yine de çok emin konuşmamak lazım. İki sene önce kız arkadaşına söyledim, "Bir kızım olsaydı, onunla daha iyi anlaşabilirdim" dedim. O da "Bütün babalar kızlarını kıskanırlar, sen de kıskanırdın" gibisinden bir laf etti. Valla artık bilemiyorum, hariçten gazel okumak gibi oluyor. Duyguyu yaşamak için gerçekte iç içe olmak gerekiyor.

Ö.M. : Bir de bir hikayede geçen ve benim hiç aklımdan çıkmayan bir cümle vardır. O zaman babamın ha-yatta olduğu ve benim de on altı ya-şında olduğum zamanlar. "Çocuk in-san için babadır." Bu çok uzun düşü-nerek ve her seferinde farklı yorum-layabileceğiniz çok iyi bir laf.

Gürültüde Ehlileşmemiş Bir Şeyler Var

H.T. : Ben müzik dinlemiyorum aslında. Kitapta yazdım ve ısrarla söylüyorum: müzik aşılması gereken bir şey, bir alışkanlık. Kulağımıza hoş gelen, dinleye dinleye alıştığımız bir şey. Gürültü alışmadığımız bir şey. Onun için ben gürültü dinliyorum. Birisi, bu makinenin sesini mi dinli-yorsun diyor. Evet onu tercih ede-rim. Çünkü daha evcilleşmemiş, ehli-leşmemiş sesler var gürültüde. Mü-zğin aslında toplumdaki hiyerar-şileri yansıtan bir örgütlenmesi de var. Müzik dinlemiyorum desem yeridir. Harita Me-tod programında bir saat boyunca gürültü çalıyo-rum ve radyoda buna izin veriyor.

Ö.M. : Sizi ço-cukluğunuza en çok götüren iki şey var, biri koku,

biri müzik. Korkunç bir çağrışım me-kanizmasını tetikliyor bu ikisi. İyi ya da kötü müzik değil ama. Sadece bir melodi akıl almaz bir halüsinasyon yaratıyor, tıpkı koku gibi. Proust'un Madlen'i meşhurdur ya. Rayiha tabii. Kaynaklarını bulabilseydik müzik de bizi yüz bin yıl önceki atalarımızın hissettiklerine kadar götürebilirdi.

Çayırağası Otobüsü ve Oz Ülkesi

H.T. : Yaşımla ve kendimle barı-şığım ama dünyayla kavgalıyım. Huy-suz ve geçimsiz bir insan olduğumu bazen hissediyorum. Orta yaşı çok-tan geride bıraktım, hiçbir şikayetimi de yok bundan. Yaşla birlikte olgun-laştım tabii, ölümlü olduğumu, ba-zen göğün altında olamayacağımı düşünüyorum ama bu da huzur ve-riyor bana. Burada olmak ve olma-yacağımı da bilmek huzur veriyor.

Ö.M. : Kelimesi kelimesine katı-lıyorum söylediklerine; bir farkla. Ben de kendimi genç hissetmiyo-rum, ama çocukluktan kurtulamadı-ğım için. On iki yaşımı aşamadım ki daha. Yani hep orada kalmışım. Bü-yüyemiyorum.

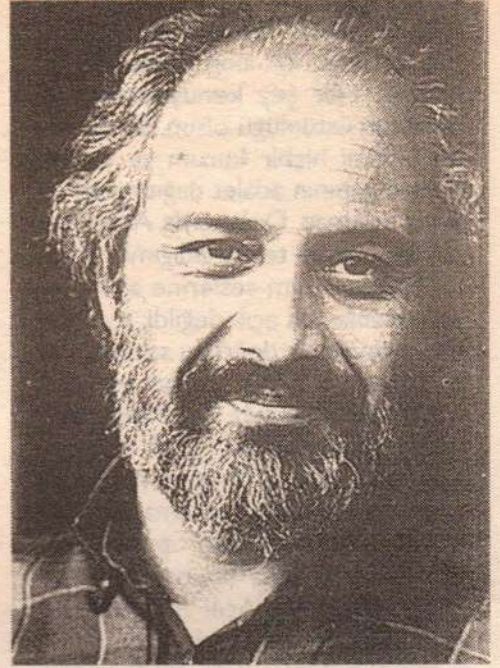
H.T. : O bende de var. Haydar-paşa Garı'ndan Georgia'ya geceyarı-sı tren kalktığını ve binip gittiğimi düşünüyorum bazen. Bazen de Ça-yırağası otobüsü beni Oz Ülkesi'ne götürecektir gibi hissediyorum, Do-rothy'nin yanına. H

Geçen ay Yapı Kredi Kültür Sanat editörü Enis Batur yayınevindeki görevinden ani bir kararla alındı. YKY yöneticileri bu konuda bir açıklama yapmadılar. Edebiyat dünyasında şaşkınlık yaratan bu durumu sorduk, soruşturduk.

YALNIZ KALDIM YİNE*

*(Bu Cümle Galatasaray'daki Yapı Kredi Binası'na Karalanmış Bir Duvar Yazısıydı)

Doğan Hızlan

Enis Batur Türkiye'de önemli bir yayınevinin kurucusudur. Sadece kitap yayını açısından değerlendirmiyorum. YKY'nin bütün kültür hareketlerini düşündüğümde, Enis Batur oraya lazımdı diyorum.

Metin Celal

Yayınevlerinde görev değişimi normaldir. Burada garip olan, ani bir şekilde olması ve nedeninin bilinmemesi. Bu da

tabii ki insanları birtakım politik kuşkulara düşürüyor. Cevabını bilmediğimiz içine bir komployla mı karşı karşıyayız diye düşünmeden edemiyoruz. Çünkü Enis Batur'u görevden alanlar bunun nedenini kültür ve sanat çevrelerine, okuyuculara açıklamadılar. Sessiz kalmayı yeğlediler. Sessizlik her zaman doğal olarak kuşku doğuruyor. Burada ki sorun budur. Diğer yandan bakarsak bu bir görev değişimidir. Burada da garip olan bir nokta yok. Henüz Enis Batur'un yerine bir atama yapılmamış olması sanıyorum YKY'de kitapları olan yazarları endişeye sevk etti. Kendilerini ortada bırakılmış hissettiler. Bu da doğaldır. Bu durumda bu görevden alma işini yapan kişilerin o yazarlara da bir izahta bulunma zorunluluğu var. Beni üzen on beş yıldır çok başarılı bir yayıncılık serüveni yaşayan YKY'nin bu serüveninin kesintiye uğramış olmasıdır. Dilerim ki Enis Batur'un görevine gelecek olan kişiler onun bu kültürel projesini daha da başarıyla yürütürler. Bunu beceremezlerse yazık olur.

Lale Müldür

Türk kültür hayatına indirilmiş en büyük darbelerden biridir. Orada Enis Batur'un korumuş ve geliştirmiş

olduğu her şeye nasıl sahip çıkacaklar. Bu sanıyorum ki bir AKP politikası. Ama Enis Batur sudur, yürür.

Ahmet Erhan

Sevgili Enis'in ve kankalarının bu şekilde ayrılmaları – ki ben ayrılma lafında ısrarcıyım- üzücü

elbette. Yaptıkları iyi şeyler vardı; çoğu iyi olan şeyler. Kültür alemimizde Enis Batur diye bir "vaka" vardır. Ve iyi ki de vardır, hep olacaktır da. Leb-i deryanın frenkçesini bilmem ama, öyledir. Benim derdimse başka. Ahmet Erhan'ın Silivri'de işi ne, bu bir; onda unuttuğum kaşkolü hiç değilse sokak çocuklarına verdi mi, bu iki... Severim Enis'i, Ankara havasını solumuştur. Ama unutmasını ki Ahmet Erhan'ın ah'ı şu ya da bu şekilde tutar.

Füzûzan

Bu uzaklaştırmanın nedenleri hakkında hiçbir bilgim yok. Durumu anlamış değilim.

Zeki Coşkun

Enis Batur Türkiye'de yayın dünyasının değişimindeki en önemli aktörlerden birisi olarak karşımıza çıkıyor. Argos ve Gergedan

deneyimlerinde bunu görüyoruz. Dergilerin biçim, nitelik, içerik farklılığının yanında her ikisinde de bir "dış sermaye"nin varlığı dikkat çekici. Bu aslında Türkiye'nin kültür ve yazıya uzak sermaye gruplarına, neye ihtiyaç duyduklarını da göstermeye yönelik bir girişim olarak değerlendirilebilir. YKY deyim yerindeyse Batur'un 80'li yıllardan beri çeşitli kurumlarla gerçekleştirmeye çalıştığı "kültürlü sermaye" çabasının somutlaşmış hali olarak değerlendirilebilir ve gerçekten hem sermaye dünyası için hem de okur yazar çevresi için son derece eğitici, aynı zamanda dönüştürücü bir performans demek gerekir. Ancak önceki deneyimlerde de olduğu gibi işin bir noktasında patronlar "bu kadar yeter, kalsın" diyorlar. Bence bu daha da öğretici bir gerçek.

Cem Mumcu

Doğrusu olup bitene hem üzüldüm, hem de öfkeliyim. Bir sürü insan eleştiri de bulunabilir Enis Batur için. Ama "meydana düşen kurtulamaz seng-i kazadan" "rencide olur dide-i huffaş ziyadan" (yarasanın gücü ışıktan rahatsız olur) Bunlar Enis Batur'un başına gelmiştir ama bu adam çok iyi işler yapmıştır. Dönüp baktığımda hakikaten bir duruşu, çizgisi olan ciddi bir adam görüyorum onda. Olup biten bana kalırsa çok çirkin ama küllerinden yeniden doğar, hiç merak etmesinler. Biz de bu kadar iş yapan adama bir sürü şey söylenir ama hakkaniyetli bir biçimde baksınlar adamın yaptıklarına. Bir sürü yer var, rakı sofrası var ismi lazım değil, birtakım kafeler var, başka lobiler, başka rant alanları var, hepsi de bu adamı eleştirdiler ama kendilerine bakmadılar. Bıyık altından gülümseyen ve sevinenler varsa, çok uzun sürmeyeceğini bilsinler.

Cem Erciyes

YKY'nin kurulmasında çok önemli bir rol oynamış, onu bugünkü haline getirmiştir. Önemli sergiler, çok sayıda nitelikli kitap yayınlayan Yapı Kredi Bankası'nın elindeki koleksiyonları doğru biçimde koruyup kullanıma açan çok önemli bir kurumdan söz ediyoruz. Bu bakımdan Enis

Batur'un bugüne kadar yaptıkları son derece önemli şeylerdir. Enis Batur bu görevini sonsuza kadar sürdürmeyecekti ama onun verdiği emeğe saygı gösterilmesi çok önemli. Belki bundan da önemlisi YKY'nin faaliyetine bugünkü işleviyle devam edebilmesi. Enis Batur'un görevinden alınması kadar onun yerine kimin atanacağını ve YKY'yi bu niteliklere uygun bir biçimde kimin, yöneteceğini merak ediyorum.

Sadık Yalsızuçanlar

Türkiye'de yayıncılığın hem nitelik hem de nicelik açısından gelişimine öncülük etmiş ve çok değerli katkıları olmuş bir yayın yönetmeninin, bir editörün Türk yayın hayatından yoksun bırakılması düşünce ve sanat yaşamımız için büyük bir kayıptır. Ayrıca bunun yapılma biçimi de son derece

gayri insani, nezaket ve estetikten yoksundur. Umarım yeni Enis Batur'ların bu topraklarda uç vermesine bir engel teşkil etmez.

Enver Ercan

Yayıncılık yapmak için para ve bilgili, donanımlı bir ekip gereklidir ama bunlar yetmez. Elbette her şey kolektif bir çalışmanın ürünüdür. Fakat her zaman bir "koçbaşı" vardır. İnanırdıcı, saygı uyandırıcı, riske girmesini bilen, olumsuzluklar karşısında dağılmayan, yazarlarla ilişkilerinde

hiza ve istikameti sağlayabilen ve daha bir sürü özelliğe sahip olan bir "koçbaşı". Enis Batur bu özelliklere sahip çok az kişiden biri. Zaten YKY'yi var eden de o. Ben üzülmeyen ötesinde doğru bulmadım. YKY ciddi sarsıntı geçirebilir.

Turhan Günay

Enis Batur'un görevden alınmasını Türk kültürü ve edebiyatı için çok büyük bir kayıp olarak görüyorum. YKY bence Enis Batur'u geri getirmenin yollarını bulmalı.

Ahmet Ümit

Olumlu ve doğru bulmuyorum. YKY'nin finansmanını sağlayanlar yayınevinde söz sahibi olabilirler, ancak YKY'yi YKY yapan, yayıncılığa yeni bir vizyon getiren Enis Batur'dur.

Nihat Genç

Banka yayıncılığı, edebiyat firmaların, şirketlerin eline mi geçiyor korkusu yarattı. Bu korkuyu bölüşenlerin başında ben geliyorum. Yayıncılık konusunda bugünlerde sahte madalyalar dağıtılıyor. Durumun fazla abartılması beni rahatsız ediyor. Aslolan telif eserdir. Hangi yazarları ülke

gündemine soktunuz... Torpille adam kayırma dışında ülkeye bir yazar kazandırmış değillerdir. Sabun köpüğü şöhretlerle kendi aralarında eğlenip, buna da editörlük diyorlar. Enis Batur'un işgal ettiği yeri birkaç aylık çalışmasıyla İstanbul halinde herhangi bir hamal pek ala yerine getirebilir. H

OSMAN ÖZBAŞ

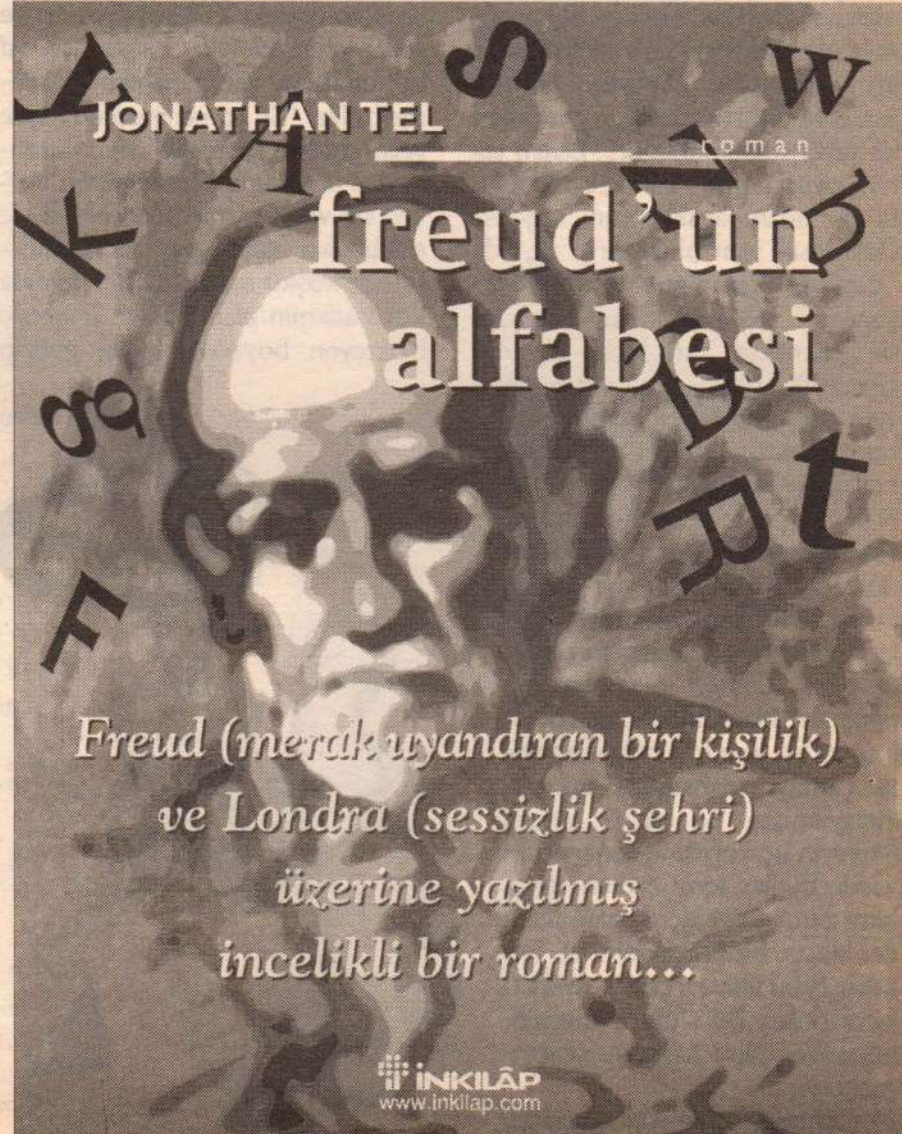
roman

dağ sürgünleri

*Kendilerini dağa sürmüş
bir avuç insanın,
doğayla ve hayatla girdikleri
amansız mücadelenin
destansı romanı...*

INKILÂP
www.inkilap.com

Roman ——— İnkılâp'tan... ——— Roman

Zamanında Anlaşılmamış Filmlere Yeniden Bir Bakış Denemesi (XIV)

Filmin en korkunç sahnesi, boyacı ve erkekten dönme Aylin Berkay'ın sevişme sahnesidir. Başka bir gözle bu sahnede iki erkek sevişmektedir.

Fırçana Bayıldım Boyacı

OSMAN CAVCI

Fırçana Bayıldım Boyacı 74'de başlayan seks komedi furiasının duvar afiş edebiyatıydı. Ne edebiyat ama. **Hadi Çaman** kastedilen fırçanın sahibi şimdi kendi adına kurduğu Teşvikiye'deki tiyatronun kapısında oturmakta, arkasındaki afişte "**Hisseşayia**" yazmakta. Bu Hadi Çaman, o Hadi Çaman mı? Kafada bir kasket elinde fallus fırça, yanında öldüğünde Ermeni olduğunu öğrendiğimiz **Sami Hazinses** abimizle birlikte Sultanahmet Meydanı'nda ayakkabı boyacılığı yapmaktalar. 'Boyayalım boyayalım' diye bağırırmaktalar, bir taraftan da şarkı söylemekteler. "Benim yarım boyacı boyacı" Elinde bond çanta bir adam ayakkabısını boyatır. Gazetesini açar okur. Arka sayfada "Beşiktaş şampiyonluk hesapları yapıyor" "FB antrenmanlarda şendi" yazmakta. Yani hiçbir şey değişmemiş. Otuz sene önce de aynı geyikler. Neyse adam çantasını unutur gider. Boyacılar peşinden bağırır, "Hey abi çantanı unuttun." Adam yok olmuştur. Çantayı açarlar çanta para doludur. Vay anasını. Çantayı unutan adam 70'li yılların en seksi yıldızlarından **Melek Görgün**'e şöyle der; "Çantayı mahsusuktan unuttum" Hass.ktir be. gerizekallı senarist, kim için milyarlar dolu çantayı mahsustan unutur. Anlayın işte. Bu küçük bütçeli filmlerin üç kuruşluk senaristleri vardı, bunlar kimi zaman ışıkçı, kimi zaman set işçisi, falan filandı. Hatta biriktirdikleri üç beş kuruşla bu filmleri çeken uyanıklardı onlar. Bu akıllara durgunluk veren filmi hayretle seyretmekteyiz...

Çantayı mahsus unutan adam konuşmasına devam eder.

"Sanki rahmetli eniştem mezardan çıkmış Sultanahmet Meydanı'nda ayakkabı boyacılığı yapıyordu" der. Köşkün duvarında boyacının benzeri adamın bir resmi asılı durmaktadır. Mirasçılar numaradan ağlar gibi yapmaktadır. Mirasçılar soldan sağa: Erkek dansöz **Kudret Şandır** (biraz gay), yanında erkekten dönme **Aylin Berkay**, daha sonra **Serbülent Sultan** olarak daتماşa etti (erkeklik adı Ali Saraç), uşak rolündeki **Yüksel Gözen** ve seksi yıldız **Melek Görgün** saf saf bu unutkan çanta sahibini dinlemekteler. "Bu boyacı mutlaka köşke gelip çantayı getirecek" der. İnsanlardan umudunu kesmemiştir, herkes saf ve temizdir. Gerçekten de saf boyacı elinde para dolu çanta saf saf köşkü aramaktadır. Aslında kötü adamın planı şudur: Enişteye benzeyen boyacıyı köşke getirip

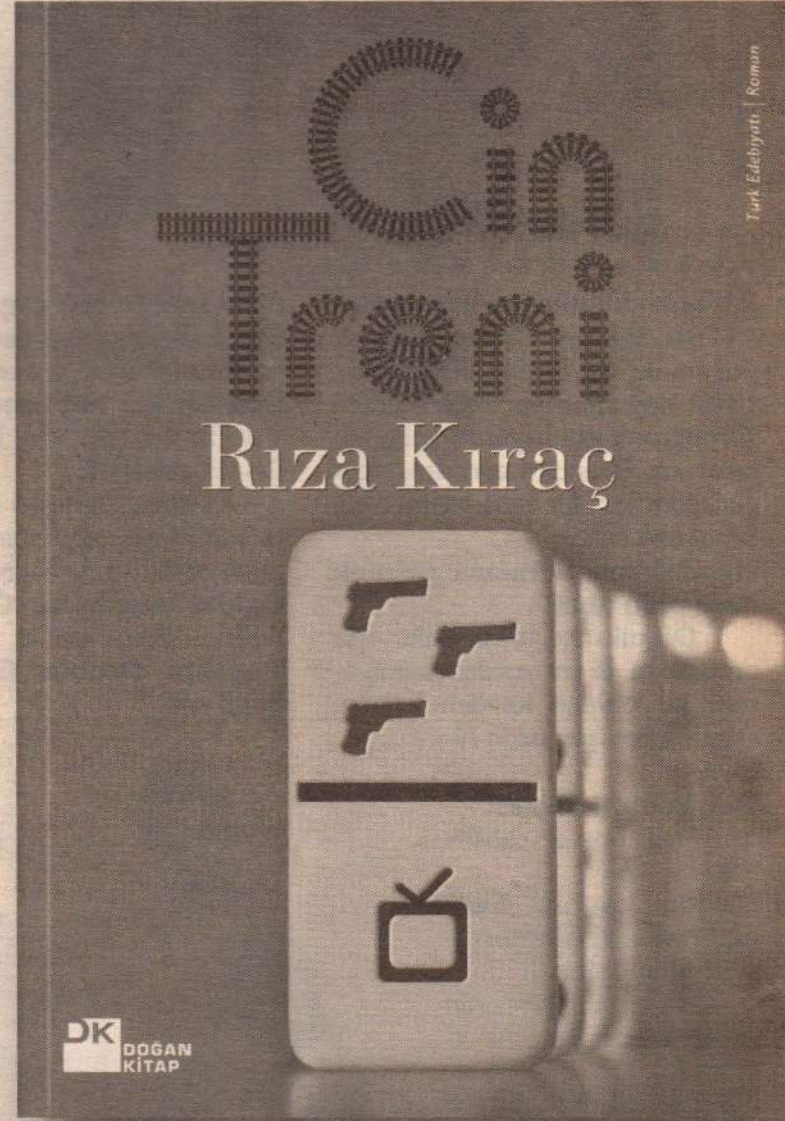
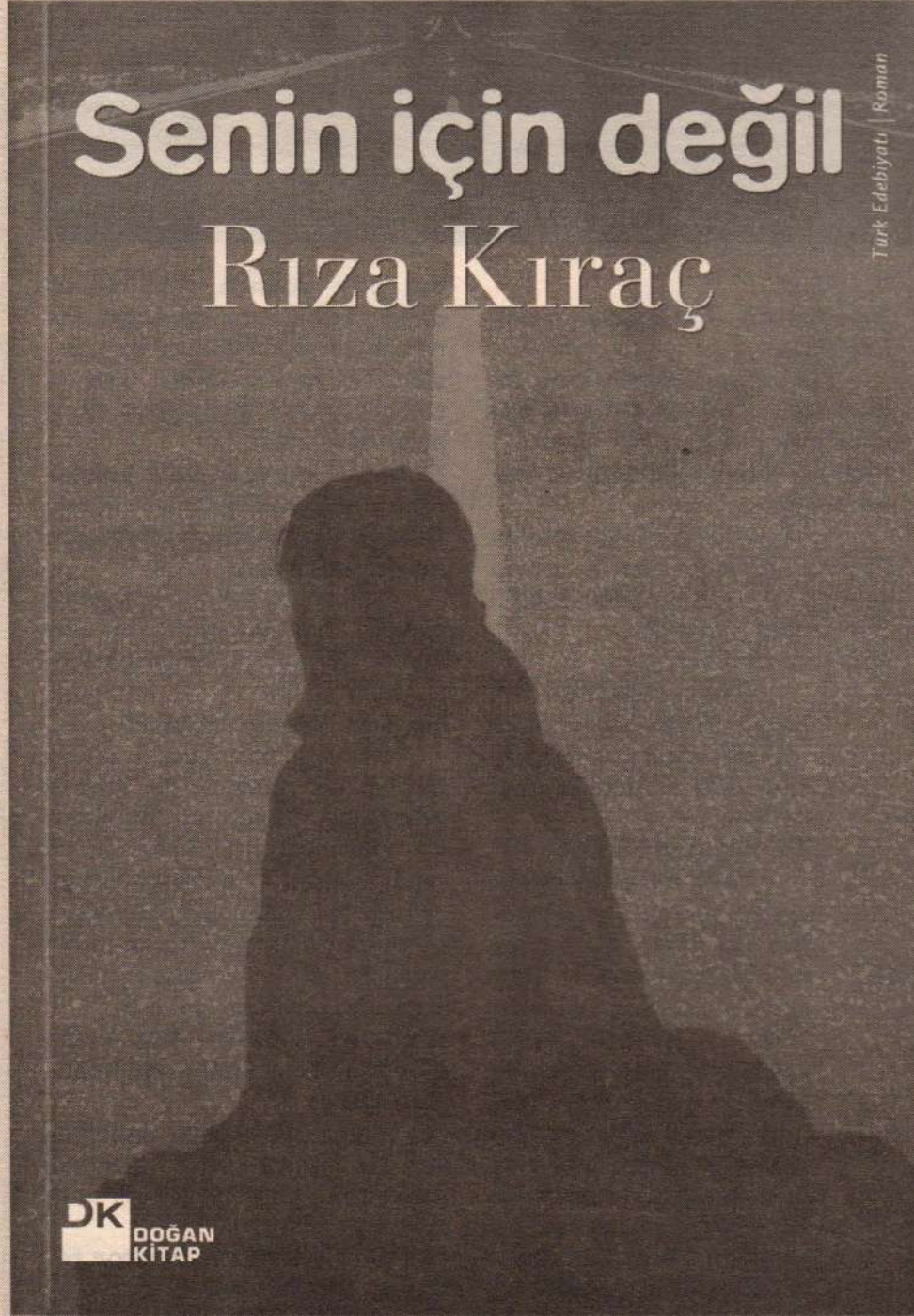

diğer mirasçıların beklentisini boşa çıkarmak ve bütün mirasa konmak. Vay .mına koyayım ne kurnazlık. Fırçası kendinden meşhur boyacı köşke gelir. Daha kapıda hizmetçi kızını parlatır. Mirasçılar ilk sahnede gibi, aynı mizansen, aynı yerde biraz sonra kapıdan girecek boyacıyı beklemekteler. Boyacı girer "Her çeşit boyadan anlarım, fırçalarım" der. Errrkek Dansöz Kudret şandır burun kıvrır. "Bizim enişte boyacı mı?" Arkadan da ekler "Çok enteresan" Melek Görgün "Ah kocacım" diye boyacıya sarılır. Erkek dansöz sanatsal teoriler üretmektedir. "Boya badana güzel sanatlara girer" Acaba ne demek istemiştir?

Melek Görgün kocası zannettiği boyacıyı banyoya götürür ve filmin ilk boya fırça sahnesi başlar. Onlar banyodayken aynı vaziyette yerlerinde duran diğer oyuncular beklemekteler. Kudret Şandır imdada yetişir ve saçmalar; "Kadın da güzel sanatlara girer, kadın sevmek sanattır" Hadi Çaman boyacı kimliğinde ısrarlıdır. "Ben boyacıyım" der. Melek de "Biliyorum kocacığım, hadi göster ustalığını" der. Film bu saçma sapan diyaloglarla devam etmektedir. En korkunç sahne, boyacı ve erkekten dönme Aylin Berkay'ın sevişme sahnesidir. Başka bir gözle bu sahnede iki erkek se-

vişmektedir. Garip cinsel tercihlerden toplandığı bu film sırf bu özelliğinden dolayı literatüre girmeye hak kazanıyor. Kimsenin cinsel tercihleri bizi ilgilendirmez, ama bu filmde toplanması da enteresan. Yönetmeni de **Ülkü Erakalın**. Anlaşıyor her şey. Melek Görgün taptığım kadın diyebilirim... 67'de başladığı sinema serüveninde birçok filmde başrol oynadı. Bunlar avantür filmlerdi. "Kinova, Dişi Akrep, Hey Amigo, Kırbaçlı Yosma, Acı Pirinç" bunlardan bazıları. Seks furiası başladığında mecburen o da daha fazla taviz vermeye başlamıştı. 76'da çekilen "**Fırçana Bayıldım Boyacı**" filminde artık 30 yaşından fazlaydı. Memelerine ameliyatla silikon takılmış. Yüz biraz düşmüş. Ama incecik, gram yağ yok. Bir manken vücuduna sahip bu kadın seks furiasında çok da tutmamıştı. Bir **Zerrin Egeliler** gibi yağlı şişman kadın değildi, daha bir Avrupai kalıyordu. Dönemin en tutulan kadınları **Arzu Okay** 25 bin lira alıyorsa, Melek Görgün belki de 5 bin lira alıyordu. Üç günde çekilen bu filmler, arkası arkasına çekildiğinde tabii ki bazı oyuncular için avantajdı. Yine de dönemin en iyi seks filmini yönetmen **Yılmaz Atadeniz**'le orijinalinden bire bir kopya "**Onun Hikayesi**"nde oynadı. Melek Görgün 60 ve 70'lerin en önemli vamp kadın yıldızıdır. H

Rıza Kıracı'tan iki roman birden: Biri hikaye kurmak üzerine. Diğeri bir cinayet oyunu!

"Otomobilden indiler. Yaşlı adam ellerini beline yerleştirip, arkasını büyük bir dağa vermiş irili ufaklı tepelerle bezeli manzaraya baktı. Faik, adamın bir iki adım arkasında duruyordu, her şey öylesine büyük ve uzaktı ki, ürkmüş, ürpermişti. Korunaklı bir hayattan aforoz edilmiş, nasıl bağlanacağını bilmediği yazgısıyla, ölümün açtığı büyük bir yarıktan, saçma bir manzaraya bakıyordu. Oysa, bu dağları, sarp kayaların arasında yılan gibi kıvrılan patikaları biliyor olmalıydı; Kör Arifin anlattığı dağların, tepelerin, kayaların, karın geçit vermediği, katırların soluk soluğa yıkıldığı yeri burası."

Senin İçin Değil

Öteki Hayatlar için bu ay
Tarlabaşı kaldırımlarında bilfiil
hayat kadınlığı yapan 59 yaşındaki
Sefaniye Coşkun'la konuştum.

Memur Gibi Hayat Kadınlığı Yapıyorum

MEHMET DURU

Ablacım kendini tanıtır mısın?

- Ben Sefaniye Coşkun. Hendek doğumluyum. Soğuksu'danım. 1945 doğumluyum. İşte burada gördüğünüz gibi hayat kadınlığı yapıyorum. Evlendim ayrıldım, dört çocuğum var, bir tane kızım öldü. Şimdi üçü evli.

Hendek'ten buralara gelmek nasıl oldu abla?

- Düştük işte, düşürdüler işte ne yapalım. Bi yer yordam bilmiyorum ki, köyden kendim kaçtım. Düşürdüler işte, uzun hikaye.

Evlilikten mi kaçtın?

- Hee, boşver cahillik işte.

Neden kaçtın. Seni kaçmaya yönlendiren etkenler nelerdi?

- İşte kocam. Kocamın annesi babası. Hep bir aradaydık.

Birçok kadın böyle kaynanası, kayınbabası ile birlikte yaşıyor, evden mi kaçıyorlar?

- Oğlum benimkiler öyle değildikine... Bir posta kocam, bir posta kaynanam, bir posta kayınbabama döverlerdi beni... Buna can mı dayanır... Her gün, her gün... Ben de dayanamadım kaçtım... **Annenin, babanın evine geri gidebilirdin.**

- Evladım bizim o zamanlar yoktu öyle... Anlaşamadım kocamla... Geri annemin babamın evine geleyim... Evlendiysen, kocanın evinden ölün çıkar... Başka türlü olmaz...

Abla sen de çok çılgınmışsın... Sen kalk Hendek'ten genç bir kadın olarak atla otobüse, kaç İstanbul'a... Hiç tanıdığın yok. Yol bilmezsin, iz bilmezsin. Bu ne cesaret?

- O kadar dayağı o kadar küfürü sen yesen değil İstanbul'a, dünyanın öteki ucuna kaçardın...

Geldin İstanbul'a. Otobüsten indin... Sanırım o zamanlar Topkapı Otobüs Garı vardı değil mi?

- Hı hı...

Otobüsten indiğinde neler hissettin?

- Ne bileyim oğlum geçmiş zaman oldu... Topkapı otogarını bile hayal mayal hatırlıyorum şimdi...

Peki İstanbul'a geldiğinde neler oldu?

- Valla ha, bir sürü olaylar oldu oğlum, hepsini anlatsam zaman yetmez. Ama kandırdılar beni... Hani gençtim güzeldim.

Kaç yaşındaydın?

- 25-26 yaşlarındaydım, beni buradan bir müddet uzaklaştırmak için Antep'e götürdüler... Antep'e sattılar beni...

Geneleve mi sattılar?

- Hayır biz kaçak olarak çalıştığımız için genelevler almazdı bizi... O zaman otelde çalışıyordum... Bas-kın oldu otellere, tabi yakalandım... Benden kimlik sordu başkomser... Ben de 'kimliğim yok' dedim... 'Nereleisin' dedi. Ben de asıl Hendekli olduğumu ama beni buralara İstanbul'dan bir adamın getirip sattığını söyledim... Ama adam kaçtı... Bu sefer başkomiser tanıdık çıktı, bana para yardımında bulunduğu polislerle birlikte beni otobüse bindirdi, geri İstanbul'a gönderdi. Çok iyi bir adamdı, eğer hayattaysa Allah ondan razı olsun, ömrü uzun olsun... O zamandan bu zamana da polisleri çok severim... Bak burada 'polisi pek seven olmaz'... Derler ki "Bunların hepsi aynı" "Ayi-

dan post polisten dost olmaz" derler. Yok işte, aynı değil işte. Bana babalık yaptı koskoca başkomser... Yol paramı verdi... Geri İstanbul'a yolladı beni. Şimdi hangi polis yapar bunu?

Ablacım, madem polis yol paramı verdi, seni geri gönderdi. Buraya döndüğünde niye aynı işe devam ettin?

- Ne bileyim evladım işte geldik buraya... Yine aynı çevre, yine aynı kurtlar sofrası, yine kandırdılar beni, yine sattılar...

Bu defa nerede sattılar?

- Karaköy'de, Matild'in evinde çalıştım bir müddet. Bir adamla dost hayatı yaşıyorduk, 16 yaşında bir oğlum var işte. Adamdan da şimdi ayrıldık. O da arada sırada, ayda bi kere gelir, çocuğa harçlık elli milyon para verir bazen iki, üç ay gelmez aklına gelirse gelir... Hiçbi şeyime karışmaz, işte öyle.

Ablacım kolların hep kesik içinde... Uyuşturucu mu kullanıyordun?

- E tabi... Beni hapa alıstırdılar yedi sene boyunca hap kullandım. Ama Allah'a şükür on senedir artık kullanmıyorum...

Nasıl bırakabildin? Doktor tedavisi mi gördün?

- Yok be oğlum... İnsan bırakacam dedi mi bırakabilir bu mereti ya, irade meselesi bu. Bak beş senedir alkolü de bıraktım... İki aydır da sigarayı bırakmışım... Ama sen benim dertlerimi depreştirdin... Ver şuradan tek dal sigara da içeyim.

Yok abla veremem... Benim yüzümden başlama. Bırakmışsın işte.

- Ver diyorum sana, ben yine

birakırım.

Yok olmaz bırakırım dersin, yine sigaranın tadını alırsın devam edersin.

- Ver lann...

İyi tamam al... Ama benden günah gitti.

- Hem bizi efkârlandırıyorsun, hem de laga luga yapıyorsun...

Sen de hem irade meselesi diyorsun, ama iradene sahip olmuyorsun. Hiçkimse "Evet her şeyi ben yaptım ve bilerek yaptım, işin sonucuna da bilecek katlanıyorum, kimsenin suçu yoktur" demiyor. Kandırıldım, aldatıldım... Bir defa kandırılırsınız, iki defa kandırılırsınız bu kandırılmaların ömür boyu mu sürer? Bak halen çalışıyorsun. Sizleri böyle gördükçe içim parçalanıyor. Başka bir işte çalışmak istemiyor musun?

- Ah güzel konuşuyorsun da evladım. Okumam yok, yazmam yok. Bak sen buralardaki tabelalara baktığın zaman neler yazıldığını anlıyorsun, okuyorsun. Ya ben, ya ben bakar bir körüm. Sadece şekilleri görüyorum, okuyamıyorum... Daha düne kadar paraların hangisi daha büyük, hangisi daha küçük bilmezdim. Sayı saymasını daha yeni öğrendim ben. Bu yaşma kadar nasıl geldim onu bile bilmiyorum... Başka işte çalış diyorsun. İş olsa çalışmam mı? Bana şimdi deseler ki bu işi, bu hayat kadınlığını bırak, her gün bok temizleteceğiz sana, ama bu işi yapmayacaksın deseler... Seve seve bırakırım, her gün bok temizlerim... Hatta sıçan insanların g.tünü bile temizlerim. Yeter ki buralardan kurtulayım. Çok bir şey istemiyorum kafamı sokacak küçük bir evim olsun, evladına götüreceğim bir lokma ekmeğim olsun. Allah'tan başka ne isterim...

Ah be abla ağlama ya! Banka hesap numaran var mı?

- Yirmi milyon bir param var bankada... Cüzdanım yanımda yok, ama bana şöyle kart vermişlerdi. Ben de bununla para çekemiyordum, kafam basmıyor.

Sefaniye Coşkun senin gerçek adın soyadın değil mi?

- Evet orada öyle yazmıyor mu? **Hesap numaran Akbank 5890 0440 0538 0011... Şimdi insan-**

lar sana yardım için bu hesap numarasına para yatırır, sen para çekebilir misin?

- Banka cüzdanımla gidince sağ olsunlar, yardımcı oluyorlar bana... **Bu röportajımızdan sonra, sana bir işte çalışman için teklifte bulunanlar olursa, çalışır mısın?**

- Çalışır mısın ne demek... Bana o imkanı veren insanın elini ayağını öperim... Arımla namusumla çalışırım... Ama kim verecek? Nerede, o insanlardan kaldı mı? **Tabii kaldı, var o insanlar... Buradan başka yere çıkamıyorsan bir düşün.**

- Düşün düşün boktur işin...

Hayattan istediğin şey nedir?

- Dedim ya bir tek oda evim olsun, bir işim olsun... Çocuğumu

bu da aylık maaşını kısıtlı kullan, bu yaştan sonra orospuluk yapmayacaksın" demedi... Ama aldığım her türlü maldan, bir kibritten bile peşin peşin vergisini alıyor. Bir ekmek üç yüz bin lira ise, bu paranın bilmem kaç lirasını peşin peşin vergi olarak alıyor... Benden kestiği bu paraları toplasak koca bir şehir olur. Bunun karşılığında bana bir göz oda verse ne olur... Yalan mıyım oğlum... Bak geçen günlerde seçim oldu, o yollara asılan bayraklara trilyonlar harcadılar, sonra hepsi söküldü çöpe gitti hepsi, ne oldu o kadar harcanan paralar, resmen çöpe gitti. Birazı da benim sobada yandı... Buradan topladım o parti bayraklarını götürdüm evimde odun niyetine yaktım. Ama onlar orada yanarken benim içim par-

nını doyuruyor anlıyor musun?

Ama her şey o kadar kolay değil ki, cezaevinde özgürlüğün kısıtlı, dört duvar arasında...

- Şimdi kısıtlı değil mi oğlum? Bak adam gözümün içine bakıyor. Ben kaç yaşındayım, o kaç yaşında... Acaba beni ucuza düzebilir mi, onu düşünüyor... Hesapta kendisi genç ya, beni de parlakçı zannediyor, ben şimdi ondan hoşlanmış olcam, göya işi ucuza bitirecek... İşte bu da göz hapsi değil mi oğlum? Bu adamdan kaçsan dahi, bu yaşamdan kaçabilir misin?

İlk başta kendini karacahil olarak tanıttın, sonra profesörler gibi konuşmaya başladın...

- Sen konuşturduğun oğlum... Arı kovanına çomak sokarsan böyle olur. Ee öyle işte, okul okumasak da bu hayat bizlere zorla bunları öğretiyor... Ama öğrenmişiz çaresini bulamadıktan sonra ne yazar? Elimiz kolumuz bağlı.

Son sözlerini alayım ablacım...

- Son sözlerim... Aileler kızlarına da oğullarına da dikkat etsinler. Affedici olsunlar... Birçok kız görüyorum buralarda küçük küçük annelerinden babalarından gerek korkudan gerekse utanıklarından geri dönmüyorlar... Bu hayat çok berbat. Allah düşmanımın bile kızını bu hayata düşürmesin (gerçi hiç düşmanım yok ama) olsun, bana düşman olanlar

belki vardır bu hayattayım diye...

Ne varmış hayatında?

- Hayat kadınıyız ya o bakımdan söyledim hani.

O yüzden insanlara düşman mı olunur? Yanlış düşünmüyor musun?

- Hee ben yanlış düşünüyorum, sen doğru düşünüyorsun. Yaşa da gör bakalım... Buradan geçen -ne diyorlar ona- haa çember sakallı, kafası takkeli, kara kara şalvarlı insanların bize düşman gibi baktıklarını, bakarken tövbe estağfurullah çektiklerini, hatta bazılarının yüzümüze tükürdüklerine ben şahidim, sen değilsin... Bıktım oğlum bıktım bu hor görülmelerden...

Ağlama abla...

- Hadi tamam bu kadar yeter fazla konuşamayacağım... Sen yazarsın ya da yazmazsın. Bana yardım edecek olandan da, olmayan- dan da Allah razı olsun... H

okutamadım... Çocuğumu ilkokul ikiye kadar okutabildim, sonra okutamadım. Afedersin belediyeden gidiyoruz yemek alıyoruz, kah azarlıyorlar kah küfür ediyorlar, kah itiyorlar, alacağımız yemek burnumuzdan geliyor. Ben de bu devletin bir evladı değil miyim. Neden ben insan gibi yaşayamıyorum. Hani isyan etmiyorum... Demin sen, düşün, dedin ya. Ben de cahilim ama ben de düşünüyorum. Bu toprak parçasını birileri almış kanunlar koymuşlar, bir de görünmeyen gizli bir güç yapmışlar adına. Devlet baba koymuşlar, göya o devlet baba bizi kurtaracakmış. Göya garibanı kollayacakmış... Aha kırk yıldır devlet memuru gibi hayat kadınlığı yapıyorum. Her türlü çileyi çekiyorum, her türlü küfürü işitiyorum ama o devlet baba çıkıp da "Kızım sen zor durumdasın, al sana başını sokacak bir göz oda, al

çalanıyordu, çünkü hepsine para vermişlerdi... Bak ben cahilim bunları düşünüyorum. Yukarıdakiler okumuş üniversiteler bitirmiş insanlar, bunu niye düşünmüyorlar. Bu gariban insanlara nispet yapar gibi. Yani 'bak bizim paramız pulumuz var ama çöpe atıyoruz, bir garibana vermiyoruz' diyor. Bir de gıcık veriyor gibi, garibanı oy atmaya zorluyor...

Aman abla. Dilin iyice çözüldü, biraz daha konuşursan seni de beni de içeriye atarlar valla...

- Onu da düşünmedim değil.. 16 yaşında sabim olmasa bir vukuat işleyip hapse girmeyi düşündüm... Oh hem suç işliyorsun hem de devlet ekmeğini veriyor, suyunu veriyor, yatacak yerin de var, ekmek elden su gölden... İşte çocuğun rezil rüsva olur ondan korktum... Yani devlet suç işleyenini kar-

Geçen Ay

SERAY ŞAHİNER

Demet Akbağ

Geçen ay kutlanan Dünya Tiyatrolar Günü'yle ilgili neler söylemek istersiniz? - Biz Dünya Tiyatrolar Günü'nde Ankara'daydık. Oyunumuzu eskiden çok büyük hazırlıklar yaptığımız, çok heyecanlanarak gittiğimiz Ankara'da oynadık. Bu yıl biraz sönük geçti. Bildiri yayınlandı mı? Yayınlandıysa kim yazdı, ondan bile haberim yok. Çok yoğunluk, gazeteler, röportajlar falan çok ilgilendiler orada. **Geçen ay vizyona giren Neredesin Firuze isimli filme izleyicisinin tepkisi nasıldı?** - Çok güzel eleştiriler aldık, çok memnunuz. **Geçen ayın en ilginç olayı neydi sizce?** - Yerel seçimler. **Geçen ay seyrettiğiniz**

tiyatro oyunlarının içinde en çok hangisini beğendiniz? - "Suya Düşen Akıllar", Genç bir ekibin çalışmasıydı. Eskiden BKM'de birlikte çalıştığımız arkadaşlar da rol alıyordu. Çok güzel bir oyundu ama maalesef kaldırılmış.

Menderes Samancılar

Geçen ay, oynamaya başladığınız Kampüsistan dizisi için neler söylemek istersiniz? - Misafir oyuncu olarak üç bölüm oynadım. Gazetelerde sürekli

oynayacağım yazıldı. Bu haberler asılsız. **Geçen ay yapılan yerel seçimlerin sonuçlarını nasıl değerlendiriyorsunuz.**

- Vahim. **Geçen ay planlayıp da hayata geçiremediğiniz bir projeniz var mı?**

- Var. Bir ev yaptırıyorduk, bitmedi.

Geçen ayın en önemli olayı neydi sizce?

- Seçimler. **Geçen ayın en keyifli sohbetini kiminle yaptınız?**

- Adana'dan bir arkadaşımın telefonda konuştuk. Seçim sonuçlarından

ve Altın Koza Film Festivali'nden bahsettik.

Gelen ay, geçen ayı aratır mı?

- Aratacak, çünkü tarih tekerrürden ibarettir. Bu hep böyle olmuştur.

Duygu Asena

Geçen ay kutlanan Dünya Kadınlar Günü'yle ilgili neler söylemek istersiniz? - Kutlama lafını onaylamıyorum. Bugünü erkeklerin kadınlara, çiçek veya hediye alacağı bir gün haline getirmek

çok yanlış. Olay saptırılıyor, neyi kutluyorlar anlamıyorum. Bence 8 Mart kadınların sorunlarının gündeme getirildiği bir gün olmalı. **Geçen ayın 7'si de Dünya Erkekler Günü'ydü...** - Bunu mizah olarak ele alıyorum. Erkeklerin sorunları zaten gündemde ve insanlığa dair sorunlar; parasızlık, işsizlik vb... Erkeklerin kadınlardan ötürü yaşadığı şiddet, aşağılanma gibi sorunları yok ki. Kadınlar erkeklerden dolayı sorun yaşıyor. **Geçen ay yapılan genel seçimlerin sonuçlarını nasıl değerlendiriyorsunuz?** - Türkiye değişim istiyor. Bunu yıllardır ürküttüğümüz bir partiyi seçerek yaptı. Bence bu solcuların mesele edinmesi gereken bir durum. **Geçen ayın en hazin olayı neydi sizce?** - Irak'taki insanların sürekli ölmesi.

İzel

Geçen ay açtığınız dans okulundan biraz bahseder misiniz? - Çok mutluyum böyle bir okul açtığım için. Her gün oraya gidip dans ediyorum. Amacımız öğrenci yetiştirmek, kliplerde ve şovlarda yer alacak dansçılar yetiştirmek. Hip-Hop, Rap gibi Türkiye için alternatif dansları da öğretiyoruz. Henüz ben de öğrenciyim ama ileride burada hocalık yapmayı çok isterim. **Geçen ayın en önemli olayı neydi sizce?** - Dans okulunun açılması.

Bunun dışında öyle çok enteresan şeyler olmuyor hayatımda. **Geçen ay en çok kimi dinlediniz?** - Nil Karaibrahimgil'i. Çok beğeniyorum şarkılarını. Dinlerken çok eğleniyorum.

Geçen ay kurgulayıp da hayata geçiremediğiniz bir projeniz var mı? - Klip çekecektik. Olmadı.

Gelen ay geçen ayı aratır mı? - Bazen aratıyor. Keşkeler çok oluyor insanın hayatında.

Can Barslan

Geçen ayın en önemli olayı neydi sizce? - Kıbrıs görüşmeleri ve seçimlerin bitmesi. Seçimlerin yapılması değil yani, bu seçim meselesinin bitip, hayatımızdan, gündemimizden çıkması. **Geçen ay yapılan yerel seçimlerin sonuçlarını nasıl karşılıyorsunuz?** - Normal karşılıyorum. Şaşırmıyorum. Bu ülke bunları normal karşılayacak bir halde. **Geçen ayın 7'si Dünya Erkekler Günü'ydü, bu konuda ne düşünüyorsunuz?** - Öyle mi, hiç haberim yoktu. Demek ki erkek lobisi çok zavallıymış.

Geçen ay en çok neye güldünüz? - Bir arkadaşımın Woody Allen filmlerinin arşivi vardı, onu izledim ve çok güldüm. **Geçen ay kurgulayıp da hayata geçiremediğiniz bir planınız var mı?** - Yok. Çünkü bir planım yoktu. İnşallah bu ay olur. **Geçen ay Allah için ne yaptınız?** - Çalıştım, yazdım, karikatür çizdim...

ROMAN >

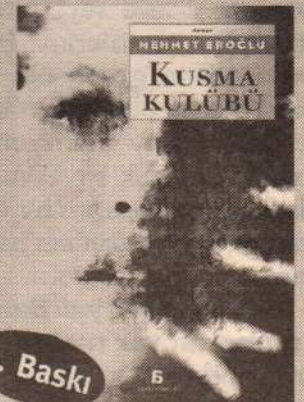
Emekçi hareketinin önderi Albert Parsons'la Lucy Gonzalez'in aşkı etrafında, ABD'de 8 saatlik işgünü hakkı mücadelesinin, 1 Mayıs'ın doğuşunu hazırlayan yılların, işçi önderlerinin asılmasıyla sonuçlanan Haymarket Davası'nın hikâyesi...

ROMAN >

Dorfman, çok uluslu bir şirketin genel müdürü olan Blake'in girdiği tuhaf bir terapi süreci üzerinden, küreselleşen ekonominin çalışanlar üzerindeki yıkıcı etkisini ve hepimizi saran dikizci iştahın gelebileceği boyutlar...

ROMAN >

Mehmet Eroğlu'nun, zenginliği, yerleşik sistemi, medya ve magazin dünyasını kıyasıya eleştiren; insanı en çok insan kılan bir erdemi çarpıcı bir edebiyat temasına dönüştüren son romanı...

www.agorakitapligi.com
tel: 0212 243 96 26-27
faks: 0212 243 96 28

6

agorakitapligi

Traş kremi ve diş macunu tüplerini arkadan açıp içine altın dolduruyor, Romanya'ya götürüp satıyormuş. Mahir Baba'nın da aklına yatmış bu fikir.

İç Dikiş

ALTAY ÖKTEM

altayoktem@yahoo.com

İhtiyarın Hatıra Defteri - 5

2000 yılıydı sanırım, efsanevi Öküz Dergisi benimle bir söyleşi yapmıştı. Edebiyat falan derken laf lafı açmış, konu “**çiçeği hiç solmayan insanlara**” gelmişti. Öylesine, iki satır arasında söz etmiştim Mahir Baba'dan. Mahir, okul arkadaşımdı; aynı evde kalıyorduk ve benden dört beş yaş büyük olmasına rağmen tanıştığımızda aynı sınıftaydık. Ben mezun olduğumda o yine aynı sınıftaydı. Atılıp atılıp, af çıkınca yine aynı sınıftan başlıyordu okumaya. Sözü-nü ettiğim “solmayan çiçek” de sıradan bir çiçek değildi elbette. Saksıda yetiştirdiği marihuanasıydı Mahir Baba'nın.

Bir ara, yani ikinci sınıfı dördüncü kez okurken karar verdi ders çalışmaya. Bu kez sınıfı geçeceğim, dedi ve gömüldü kitaplara. İnanılır gibi değildi ama; tam kırk beş dakika aralıksız çalıştı... Hayretler içinde kaldık, şarap içerek izlemeye başladık bu mucizevi olayı.

Bu kadar dersin ardından, kahveye gidip bir okey çevirmeyi hak

etmişti. Biraz rahatlamak onun da hakkıydı. ‘Kitaplarıma dokunmayın’ dedi. ‘Bir saat sonra gelip devam edeceğim çalışmaya...’

Mahir Baba tam üç ay dönmedi eve. Bir, iki hafta önemsemedik, ama iş uzayınca merak etmeye başladık doğal olarak. En azından parasız kalınca uğrardı. Kesin başına bir şey gelmişti...

Hiç iz bulamadık. Sanki yer yarılmış, içine girmişti o heybetli adam. Ne gören olmuştu, ne duyan. Aradan iki ay geçince arayıp sormayı da bıraktık. Kesinlikle ölmüştü bir sokak arasında. Bir parti hazırladık ve tüm sevenlerini davet ettik. Sabaha kadar onun şerefine kaldırdık kadehlerimizi. Çünkü biliyorduk; o ölse bile, ruhu susamaya devam ederdi!

Kayboluşunun üzerinden üç ay geçmişti ki, ansızın kapı çalındı. Aramızdan biri, sallana sallana gitti, açtı kapıyı. Açmasıyla çığlığı başlaması bir oldu. Önemsemedik tabii. Tribe girme, ya da kapıyı açma gibi ani hareketler nedeniyle halüsinasyon görme sıklığı oldukça fazlaydı bizim evde.

Oysa halüsinasyon falan değil, basbayağı Mahir Baba'ydı kapıda duran. Hiç değişmemişti, saçı üç numara kesilmişti, o kadar. İçeri girdi, “Bu sizin hediyeniz, şarap aldım Romanya'dan...” dedi, elindeki şişeyi hayalet görmüş gibi yüzüne bakan sarhoş adamlara uzattı. Aldık tabii, hemen açtık.

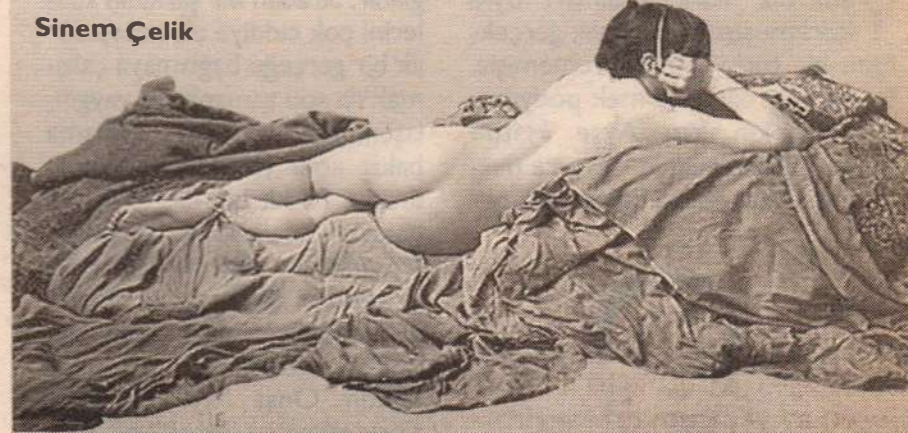
O gün kahvede okey oynarken, biriyle tanışmış Mahir Baba. Adam altın kaçakçısıymış. Traş kremi ve diş macunu tüplerini arkadan açıp içine altın dolduruyor, Romanya'ya götürüp satıyormuş. Mahir Baba'nın da aklına yatmış bu fikir. Kapalıçarşı'da

Tezgahtara bere istediğini söylüyorsun, sana yakışma ihtimali en yüksek olan bereyi çıkartıyor tezgahtarın en altından. Sonra diyor ki, senin farklı bir tarzın var. –Ee, her yığının bir yoğurt yiyişi olduğu gibi her yalnızın da yalnızlığı yaşayışı vardır- Tezgahtar yalnızlığının üzerine cuk oturacak bereyi veriyor sana. Zaten çok talep yoktur bedeni yalnızlık olan berelere. Alırsın bereni ve gidersin otobüs durağına, beklemeye başlarsın. Birkaç dize dökülür çatlamış dudaklarından; Endüstriyel aşıklandık hepimiz.. Hiçe saydık sevdanın kimyasını..

Kahve falınıza bakarken kendi cesedimi hiç görmedim. Neyi anlamam ve bunu bulmak için neden efor sarf etmem gerektiğini açıklayamadı. Yüzüne güldüğüm herkes, istediğim şeye ulaşamadığımı gösteriyor. Özlem, acizliğin üstünü kapatmamalı. Ona olan hayranlığımı anlamasa bu kadar rahat davranamazdı. Tanrım bile olabilirdi. “Artık tanrın ben miyim?” diye sordu bana. Benim düşündüklerimi o çoktan düşünmüş bile... Lanet olsun. Pokemonlar ve aptal frp kahramanları bile level atlayabiliyor, o ise yağmurda ıslanmamayı seçiyor...

Hasan Cumhur Akmeahmet

Sinem Çelik

Küçük bir gülümseme belirdi kadının suratında. Terkedilmişti; önce kedisi, sonra kuşu, sonra da yaşça küçük sevgilisi tarafından. Kedinin ve kuşun geçerli nedenleri vardı. Ama genç adamın söyledikleri gülünçtü. Gece güzeldi, biraz klasik müzik ve portakal sayesinde kendini iyi hissetmeye başladı. Birçok adamla yatmış ama geç boşalmasına çare bulamamıştı. Bu yüzden masturbasyonla arası iyiydi. Genç sevgilisi de onun masturbasyon yapmasını izlemeyi, sevişmekten daha zevkli bulurdu. Bunları düşünürken sağ elini pijamasının altına yavaşça soktu. Eli kasiğindeki kılların arasından kayarak hassas bölgeye ulaştı. Biraz sulanmıştı. Yapışkan sıvıyı yadı, orta parmağıyla oynamaya başladı. Oturduğu yerde kaykıldı ve dizlerini yavaşça açıp kapadı. Sonra hızlandı. Klasik müziğin sesini unuttu, bacaklarını ayırabildiği kadar açarak titremeye başladı. Telefonun sesini duyar gibi oldu ama bu sesin gerçek mi, yoksa uykuya geçişteki bir yanılgı mı olduğuna karar veremedi...

Süle Er

Karanlık, büyük ve soğuk. Boşluk, karanlığın içinde görülmeyen, dokunulmayan, ama varolan bilinmezlik. Sen, yani mum, karanlığa başkaldırışımın kaynağı. Hem de beş sene ya da altmış ay ya da bin sekiz yüz yirmi beş gün sürekli yanan ve çevresine ısı veren bir mum.. Sürekli yanmakta. Boşluk hiç düşünmüyor içerisine hapsettiği mumu. Ve beni.

Umut Hasret

almış soluğu. Borç harç topladığı paraları altına yatırmış, tüplere doldurmuş, ver elini Romanya. Bu arada, iki yüz dolar alıp, ne olur ne olmaz diye külotuna saklamış.

Tedbirli adamdı Mahir Baba.

Sonrası malum. Altınları satar-ken polise yakalanmış tabii. Hapishaneye götürürlerken, çıtırçıtlak soyacaklarını tahmin edip, bir fırsatını bulmuş ve dolarları daha güvenli bir yere, parmağıyla ittire ittire yerleştirmiş.

Dedim ya, tedbirli adamdı Mahir Baba. Üç aya yakın bir süre ha-

pishanede kalmış, gardiyanın biriyile muhabbeti de arttırmış bu arada. Yüz dolar karşılığında, kapıyı açık unutmaya ikna etmiş adamı. Sonra Türkiye'ye doğru bir kaçış hikayesi...

Diğer yüz doları da çıkarmış malum yerinden, yol masrafları için kullanmış. Eh, üç ay sonra eli boş dönecek değil ya, artan parayla da Romanya hatırası bir şişe şarap almış bize.

Hayatımda içtiğim en acı şaraptı o ve yaşadığım en mutlu an Mahir Baba'yı karşımda gördüğüm an'dı.

Ortalık **Ayşe Hatun Önal**'ın "**Çeksene Elini**" şarkısıyla kaynıyor. Arkadaşımız **Reşat Çalışlar**, **Milliyet**'in **Popüler Kültür** ekinde, özellikle erkeklerin diline dolanan bu şarkının sosyolojik bir olguya parmak bastığını iddia etmişti. Türk erkeklerinin hamurunda olan aylık gerçekliğine parmak basmış Ayşe Hatun Önal.

Çeksene Elini

Yani biz Türk kadınları öyle korkmuşuz ki, bu aylık gerçekliğini bir türlü dile getirememişiz. Bu gerçeği dile getirmek podyumların çapkın kızı Ayşe Hatun Önal'ın aklına gelmiş, cesurca davranmış Önal. Aslına bakarsanız or-

galdır. Sıradan bir şarkının sözlerini çok ciddiye alıp, sosyolojik bir gerçeğe bağlamaya çalışmak da son zamanlarda yaygınlaşan, yeni bir dil ve zorlama bakış açısı yaratma çabasının ürünü. Farklı bir dil, üslup ve bakışla sosyolojik birtakım saptamalara ulaşmak için yazılan yazılar ilk başlarda dikkat çekti, ama sonrasında işin ayarı iyice bozuldu. İşin özü, Ayşe Hatun Önal "ayı" derken, Türk erkeğine yönelik bir saptama yapmıyor, sadece play-boy sevgilisine "ayı" diyor, o kadar. Aslına bakarsanız bu, tamamen bir cilveleşme meselesi. Aşkın onlar için bir alışveriş olduğunu düşünürsek, büyük bir olasılıkla sevgilisi olan ayısı, istediği bir şeyi almamış ya da onu ihmal etmiş, kırmış. Ayı kelimesine bu kadar büyük anlamlar yüklenmesi ve içinin doldurulmaya çalışılması asıl şaşırtıcı olan. Üstelik Hatun Önal'ın ayısı bu laftan hiç gocunmamış, hatta onu onore etmiş bu söz. Çünkü oradaki ayı kelimesi, adamın günlük hayattaki öküzlüğüne işaret etmiyor. Yataktaki aylığına, gücüne işaret ediyor. O nedendir ki Önal'ın eski sevgilisi, bu aylık meselesine karşılık olarak "**deliyim sana anlasana, biraz da bana damlasana**" diye bir şarkı sözü yazmış. Yani adam yataktaki aylığını sürdürüyor, zaten Önal da "**kırcan mı belimi**"

tada ne cesaret var, ne de sosyolojik bir durum. Elbette şarkılar sosyolojik açıdan incelenebilir, ama bu sosyolojik devrimi Ayşe Hatun Önal'a yüklemek abesle işt-

Özlü Sözler

70 yaşına gelip de ruhunun 20 yaşında olduğunu söyleyenler için çok üzülüyorum. O yaşta genç bir ruh taşımak ne büyük ıstırap. Benim bedenimle ruhum aynı anda yaşlanıyor çok şükür.

Ayten Alpman

Televole'lerde haftanın rüküşü seçildiğimde anlıyorum ki doğru yoldayım.

Nil Karaibrahimgil

Sanatçı olmanın yolu ruhlı olmaktan geçer.

Deniz Seki

Kara Kutu

Hayvan Terli

Cem Karaca öldü, ama ardından çıkan kavgalar hala sürüyor. Son eşi **İlkin Karaca**'yla oğlu **Emrah Karaca** arasında çıkan tartışmalar insanın yüreğini burkuyor. Kim haklı, kim haksız bilinmez; ancak ortada bir trajedi, bir yalnızlık var. Paylaşılamayan bir sevgi, yüreklerin parçalanması var. Emrah Karaca bir yanıyla şanssız bir çocuk! Tıpkı çoğu sanatçının çocuğu gibi. Daha çocuk yaştayken, varken yokluğunu yaşamış babasının. O nedenle, babasının sevdiği her kadına içten içte öfke duymuş. O sevgiyi, ilgiyi kendisi için dilemiş. Dışarıda çok ünlü, herkesin sevdiği, herkese çok yakın bir adam. Ama içerde, kendisine bir merdiven boşluğu kadar uzak bir adam.

Hangi çocuk kabul edebilir ki böyle bir yalnızlığı. Kuşkusuz Cem Karaca da oğlunu seven, aynı zamanda da kırgın bir babaydı. Ölürken dargın gitti oğluna. Boynuma sarılmadığı, beni affet, demediği sürece barışmam onunla demisti. Ancak sanatçı olmanın, ünlü olmanın bir bedeli vardı. Feda etme meselesi aslında bu. Sanatın yolu feda etmekten geçer. Hem aile babası, hem koca, hem sanatçı, eğer başka bir mesleğin daha varsa o kimlikle duruşun. Hepsini bir arada yürütemezsin. Belki de sanatçı olmak için özgür olmak, özgür kalmak gerekiyor.

Bakin çevrenizdeki yazar, çizer, oyuncu, ressam, müzisyen kim varsa; parçalanmış mutluluklarla, bölünmüş roller, kişiliklerle karşılaşsınız. Hele yaşamına birden fazla kadın girmişse bir erkeğin, eğer bir de çocuk varsa ortada, seyredin cümbüşü. Eğer evlilikten bir de çocuk sahibi olarak çıkmışsanız, iktidardasınız. Tüm haklar size devredilir. Diğer kadını, yani en son kadını yenmenin -eğer çocuğu yoksa- dayanılmaz cazibesini içten içe yaşarsınız. Oysa ki en son kadın olmanın da ayrı bir tadı vardır. Birisi için en son kişi olmak, hangi kadını onore etmez ki? Bunun da ezici bir gücü vardır karşı taraf için. İşin özü iki kadın girmiş harbe, ama bizi asıl ilgilendiren konu Cem Karaca'nın ölümünden sonra çıkan single'ında **Hayvan Terli** diye seslenmesi. "**Terli hayvan yemi yer mi, bu yem yenmez bile bile**" diye de ekliyor. Elbette sözleri sisteme, düzene karşı Karaca'nın. Daha da ötesi, yanlış giden ne varsa ona karşı. **Mehmet Eryılmaz** da karşı ki, böyle bir şarkının sözüne ve müziğine imzasını atmış. İyi ki atmış da, bize son kez Cem Karaca'yı yeni bir şarkıyla dinleme fırsatı yaratmış. Bu çalışmada sound oldukça sert, davullar müthiş, gitarlar da öyle. Cem Karaca ise sesiyle, yorumuyla hala kulaklarımızda. Yazdığım bu yazının üzerinde onun sesi dans ediyor, önemli olan da bu. Gerisi boş!

derken bu işveyi sürdürüyor.

Gelelim müzikal tavra; Ayşe Hatun Önal'ın albümündeki **Çeksene Elini** şarkısını Türkiye gerçeğini anlatan ilk rap şarkısı olarak ilan etmek oldukça hoş. Salt kadın erkek meselesinin Türkiye gerçeği olarak algılanması akıllara zarar bir anlayış. Elbette böyle bir gerçeklik var ve bu gerçekliği **Sultana, Kuşu Kalkmaz** ile zaten yansıtmıştı. Yine **Aziza A.** da buna değinmişti.

Ancak yazar arkadaşımız **Reşat Çalışlar** Ayşe Hatun Önal ile ilgili tespitlerine **Nil Karaibrahimgil**'i de katarak onların şarkılarını "**müziğin sınırlarını aşan bir başarı, görmezden gelinemeyecek bir sosyolojik ve edebi başarı**" olarak değerlendirmiş. Bu isimleri meşrulaştıran Çalışlar, gerçekten sanat yapan insanların da bir anlamda belini kırıyor. Elbette Nil de, Önal da eğlencelik, hoş şarkılar yapmışlar, evet, kendi iç seslerini taşımışlar, ama o kadar. Keyifle dinleyebilirsiniz. Ben çok eğleniyorum dinlerken. Hepsi bu işte. Öküzün altında buzağı falan yok yani... H

Hafif Türk Pop Tarihi: Başlangıçtan 50'lere

Ülkemiz pop müziğinin geriye doğru dayanabileceği en uç nokta olan "Muzika-yı Humayun", Sultan II. Mahmud tarafından, 1826 yılında kurulmuştur. O tarihte, yeniçeri ocağını kapatan Sultan II. Mahmut, bu ocağa bağlı bulunan mehterhaneyi de kapatmış ve yerine, daha Avrupalı bir kuruluş olacağı umulmuş ya da varsayılmış Muzika-yı Humayun kurulmuştur. Tam iki yıl sonra, 1828 yılında, bu kuruluşun başına İtalyan Giuseppe Donizetti getirilmiş ve Sultan II. Mahmud'un, bu konuyu epeyce ciddiye aldığı görülmüştür. Donizetti, bir yandan asıl görevi olan bandoyu bir şekle sokmaya çalışırken, diğer yandan özel müzik dersleri vermekte, bulabildiği her fırsatta marş bestelemekteydi. Sarayın Batı müziğine duyduğu ilgi bu kadarla da kalmaz, artarak

lır. Kanto ya da kantocular, önceleri yalnızca programı çeşitlendirmek üzere aralara sıkıştırılmaktayken, halkın gösterdiği ilginin büyüklüğü üzerine, giderek her gösteride daha fazla yer kaplamaya başlamış, işin başında, kantoya uzak durmaya başlayan tiyatro gruplarını da önüne katmayı başarmıştır. İsmail Dümbüllü'nün "bizim çiftetelli dediğimiz kırık oyun tarzının bir çeşitlemesi" dediği ve trompet, davul, keman gibi aletlerden kurulu bir takım ile icra edilen kantonun, başarabildiği en önemli şey, Türk kadınlarını da sahneye çekebilmiş olmasıdır. İlk kantoyu, Kadıköy Yoğurtçu Parkı'nda Aranık Hanım söyler ama; "Sahneye çıkan ilk müslüman kadın sanatçı" olarak kabul edilen Kadriye Hanım'ın orta-ya çıkışı da çok gecikmez; Kadriye

kaç yıl sonra da, Seyyan Hanım tarafından plağa okunur. Necip Celal'i; Fehmi Ege, Kadri Cerrahoğlu, Nusret Rıfkı, Halit Bedii Akçay ve Ziyaettin Sarıkartal gibi besteciler takip eder. 1930'lu yılların bu

kilde kendini gösterecek, sonra da dalga dalga her yanı saracaktır.

50'li yıllarımız, giderek hareketlilik kazanmış cazın etkisi altında başlar. Bibop Sextet'inin kurucularından Cüneyt Sermet, 1951 yılında, bu sefer tam 14 kişilik bir modern caz orkestrasının kurulmasına öncülük eder. Bugün bize, rüya gibi gelecek bir takım oluşturmuştur bu orkestrayı. Arif Mardin (piyano), Faruk Akel (alto saks), İsmet Sıral (tenor saks), Dikran Haçaduryan (trompet), Arto Haçaduryan (trombon) ve elbette Cüneyt Sermet (bas) bu grubun başını çekmektedir. Tam iki yıl bir arada kalabilmeyi becerebilen bu geniş kadrolu orkestra, ne yazık ki, sonradan, tamamen maddi nedenlerle dağılmak zorunda kaldı. Dönemin şartları, 14 kişilik bir kadroya sahip olan orkestrayı bir arada tutmaya imkan vermez. Bu eşsiz orkestra, daha sonra da her nitelikli oluşum ya da denemenin karşısına çıkacak olan parasızlık nedeni ile paydos etmiştir. Ama orkestra tamamen de yerle bir olmaz. Cüneyt Sermet ve İsmet Sıral, yeni bir sextet kurmak için kolları sıvarlar; Zekai Apaydın ve Nejat Cendeli'yi de yanlarına alır, mikrofona önüne de ölümsüz Sevinç Tevs'i koyarlar. H

POPÜLER ANŞİKLEPEDİ

SELDA'NIN, SAMİMİYETİN, SAHİCİLİĞİN, 'SES'İN 'S'Sİ

1948 Muğla doğumlu. Müzik ile henüz lise sıralarındayken tanıştı. Önceleri ağabeyi Sezer Bağcan'ın orkestrası ile birlikte çıktı sahnelere. 70'lerin hemen başında solo olarak çalışmaya başladı. Sel Plak tarafından yayımlanan 'Katip Arzuhalim Yaz Yare' adlı ilk plağı ile listelerin en üst sıralarına tırmanarak satış rekorları kırdı. İlk plaktan sonra yayımlanan 'Tatlı Dillim' adlı plak da yüz binler sattı. Öyle olunca da, dönemin en önemli firması Yavuz, Selda'yı transfer etmek için harekete geçti ve o döneme göre oldukça yüklü bir bir kontratla sanatçıyı transfer etti. Sanatçı, bu firmadan da tamamı çok başarılı plakları arka arkaya çıkardı. 'Çemberimde Gül Oya', 'Adaletin Bu mu Dünya', 'Altın Kafes', 'Aşkın Bir Ateş' bu firmadan çıkan plaklar arasında en ses getirmiş olanları. Plakları ve şarkıları kadar, 'daha aydınlık bir dünya' istemek adına yaptıkları ile de herkesin kalbine taht kurmuş olan sanatçı, o günden bugüne, ara vermeksizin yazmaya ve üretmeye devam eden ender sanatçılardan. Sahibi olduğu Majör adlı firma ile, hem kendisinin hem de diğer sanatçı arkadaşlarının albümlerini düzenli bir şekilde yayımlamaktadır. Denilebilir ki, Türk popu, onun gibi samimi ve sahici güçlü bir sese daha sonra hiç rastlamamıştır.

devam eder. Sultan Abdülmecit döneminde, Franz Liszt, bir konser vermek üzere İstanbul'a davet edilir. "Majestelerinin son derece nazik davrandığı, hem para verdiği hem de sedef kaplı bir kutu hediye ettiği" Franz Liszt, bu konseri sırasında, Donizetti tarafından bestelenmiş 'Mecidiye Marşı'nı duyacak ve bu marşın temalarını kullanarak 'Grand Marche'yi yazacaktır.

Saray marifetiyle bütün bunlar olup biterken, saray dışında da, herkes kendisini kanto dinlemeye ya da seyretmeye kaptırmıştır. İtalyanca cantare sözcüğünden türetilen kanto, İstanbul'u ziyaret eden gezgin tiyatro gurupları vasıtası ile yerleşir bize. İlk örnekleri Güllü Agop Tiyatrosu'nda görülür, kısa bir zaman içerisinde de; önce Beyoğlu ve Galata, sonra da Şehzadebaşı'nda yayı-

Hanım, Amelia adını kullanarak kantolarına başlamıştır artık.

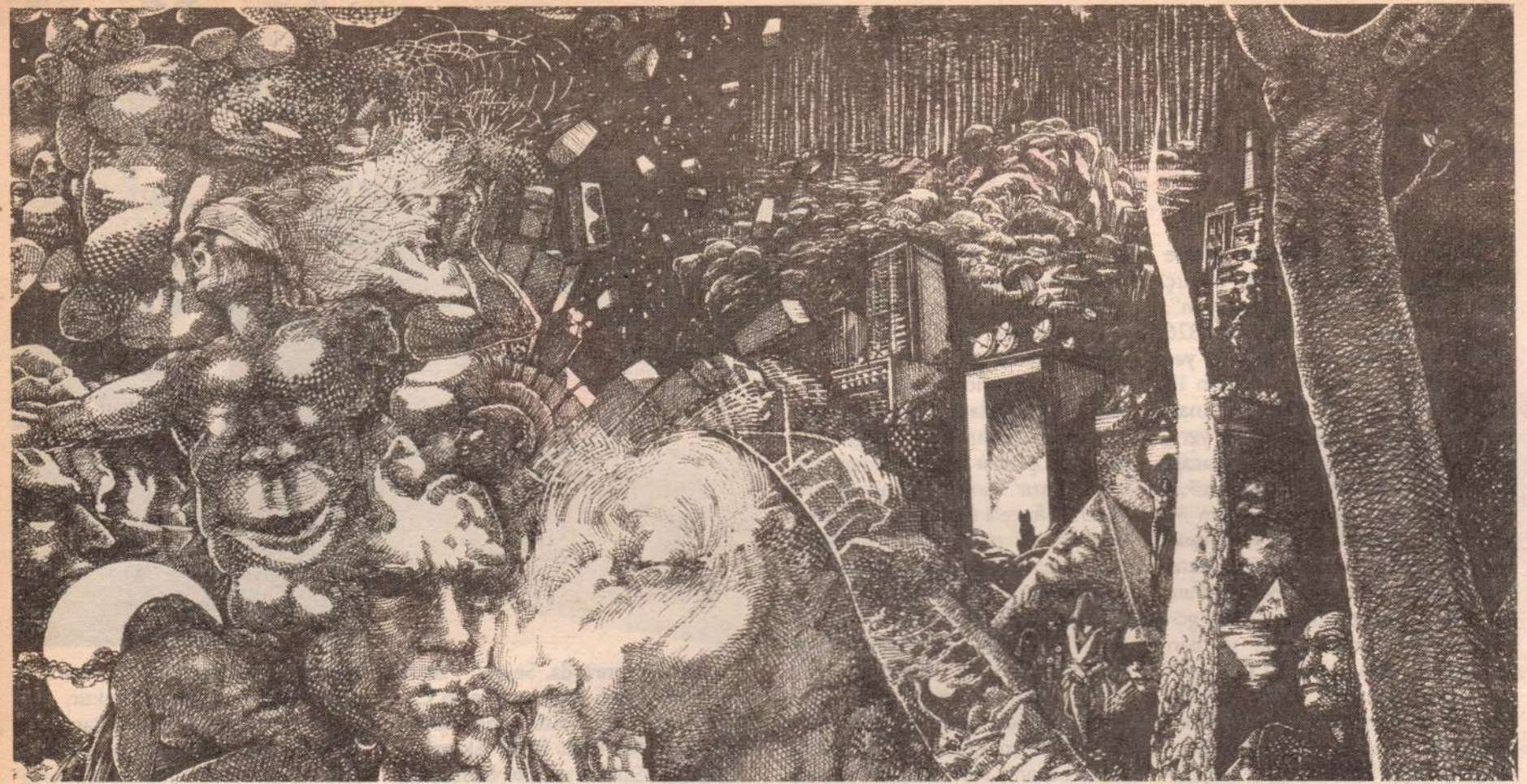
Kanto, yoluna dört nala devam ederken, Cumhuriyet ile birlikte esmeye başlamış olan özgürlük rüzgarları, her türden Batılı hareketin desteklenmesi sonucunu da beraberinde getirir. Zaten hükümetin bizzat kendisi bu işe önyak olmaktadır. Tangonun bize gelişi de bugünlere rastlar. Arjantin'den kalcıp, bütün dünyayı bir anda etkilemiş olan tango, bir müzik türü olmasının yanında bir dans biçimi de olduğundan ve bunun için de iki vücut gerektiğinden, ancak Cumhuriyet sonrası ülkemizde yaygınlaşabilme imkanı bulmuştur. Türk Popu'nun en eski örnekleri olarak kabul edeceğimiz yerli tangolarımızdan ilki olan 'Mazi'yi, Necip Celal, 1928 yılında besteler, bu tango bir-

önemli isimlerine, 1940'lı yıllarda Necdet Koyutürk eklenir. Türk Popu'nun temelini 30'lu ve 40'li yıllarda, bu isimlerin (ve diğerlerinin: Mustafa Şükrü Alpar, İbrahim Özgür, Ferdi Daryal, Faik Bereket...) yaptıkları ile atıldığını söylemek yanlış olmaz. Bu besteciler ve besteleyen tangoları seslendiren isimler (Seyyan Hanım, Mahmure Hanım, Seyyide Poroy, Celal İnce, Şecaattin Tanyerli, İbrahim Solmaz, Saime Şengil, Bedriye Tüzün...) sayesinde, tango her yana ulaşmış, kulaklar bu tür ağır olmayan bir müziğe aşinalık kazanmıştır. Üstelik tango üstadları bu kadarı ile de yetinmeyecek, İstanbul Radyosu'nda, orkestraları ile birlikte programlar yaparak bu akışı daha da hızlandıracaklardır. Bütün bunların olması üzerine, Türk Popu, 50'li yıllarla birlikte utangaç bir şe-

Ayın Perdesi

Fotoğrafta kadın da var, perde de. Hem de iki perde. Biri sarımsı bej, diğeri kırmızı. Kırmızı olan ayın perdesi. Kollarını Gönül Yazar'a (hem de şarkıcımız en güzel çağı olan 'Halimem' çağındayken) dolayabildiği için.

Resimler Tunç Örer'in defterlerinden ve desenlerinden derlenmiştir.

Yarın yok sadece bugün

Küratör kovalamıyor. Sergi açmıyor. Acelesi yok. O sadece zamandışı bir düşünceyle kâğıda bakıyor. Tüm o hızlı, moda şeylerin dışından bakıyor. Çizdikçe etraftaki telaş duruluyor. Sakinliğin gücü geliyor. Sanki çoktan unutulmuş bir dünya canlanıyor. **Tunç Örer'e** sordum. Anlattı...

Memed Erdener: Önceden tasarlanmış bir resimden bahsetmiyoruz. Kalem çizerken o anda ortaya çıkmış, bilinemez sonralarla kuşatılmış, iç içe desenler bunlar. Risk ve şans yan yana. "Hata" diye bir şey yoktur. Yarın yok, sadece bugün var...

Tunç Örer: Kafamda bir resmi tasarlayıp çizmek, filmi tekrar izlemek gibi geliyor bana... Hiçbir heyecanı kalmıyor o zaman da. Ruhumdan kâğıda resim olarak dökülen o anki duygularımın heyecanını yaşarken çizmek, o harika duyguyu veriyor bana. Her çizgi, her sembol, daha doğrusu ortaya çıkan her resim, belki de hiç bitmeyecek büyük bir tablonun küçük detayları sanki benim için... Resim yaparken tüm benliğimle o çizdiğim resmin içine giriyorum. Zaten ancak o zaman resmettiğim nesneleri de tüm detayına kadar görüyor, çizerken inceliyorum heyecanla. Sanki kalemin veya fırçanın ucundan başka bir boyuta geçmiş gibi! O boyutta ise insan hata gibi şeylere kafayı takmıyor. Resim kendi dengesini kendi içinde kuruyor o zaman. (Ayrıca sadece kendim için çizdiğime göre hata olsa ne fark eder!)

Şu ana kadar ve daha sonra yapacağım resimlerin hepsini bir isim altında toplamam gerekseydi, bu isim "Sistemi Protesto" olurdu. Zaten yaşam haklarının

farkında olan her insan bu sistemin karşısında olmalı bence. İnatla! Benim de bu karşı çıkışta en önemli silahım resim oluyor.

Gönüllere ne şekilde su serptiğini bilmiyorum ama, "Yarın yok, sadece bugün var" deyişi bana sadece şunu anlatıyor; yaşadığın an gerçek olandır. Yapabileceğin bir şey varsa şu an yapmalısın. Ama doğruyu söylemek gerekirse, içinde yaşadığımız büyük sistemin şu küçük bölümünde, son dört senelik kriz boyunca, sadece günü atlatıp, yarını düşünmeye fırsat bile bulamadan yaşadığımdan, galiba bu PUNK felsefesini uyguluyorum yaşamımda.

ME: Kâğıtla böyle bir ilişki kurabilen insan; tüm bağlantılarından, sorumluluklarından sıyrılabilir, entelektüel terapinin içinde bulabilir kendini. Bu tedavi edici süreç izleyene geçiyor mu?

TÖ: Bahsettiğin türde bir tedavi(!) sürecinin resmi izleyene geçip geçmediğini pek bilmiyorum ama, resimlerimi izlemek -bakmak demiyorum, çünkü resimlerim genellikle çok girift ve yoğun- ve ayrıntıları görmek gerektiğini düşünüyorum. İsteyen kişinin yolunu kendi bulması ve istediği yerlere yolculuk etmesi için, onları resme verdiğim bir isimle sınırlandırmak istemiyorum. Bu yüzden hiçbir resmimin ismi yok. Ben kendime göre anlamlarını biliyorum. Onlar için de yollar

açıyor, resmin içinde yürümeyi onlara bırakıyorum; hangi yoldan yürümek isterlerse...

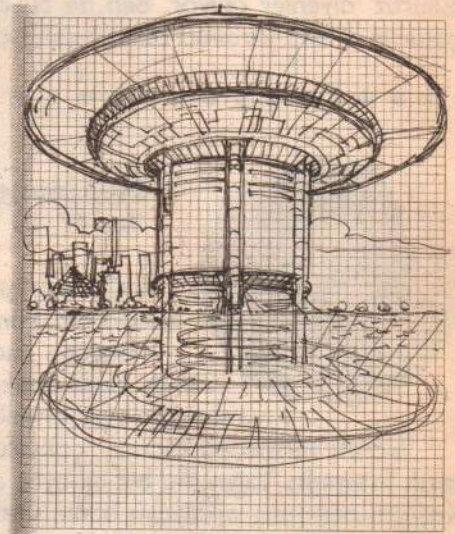
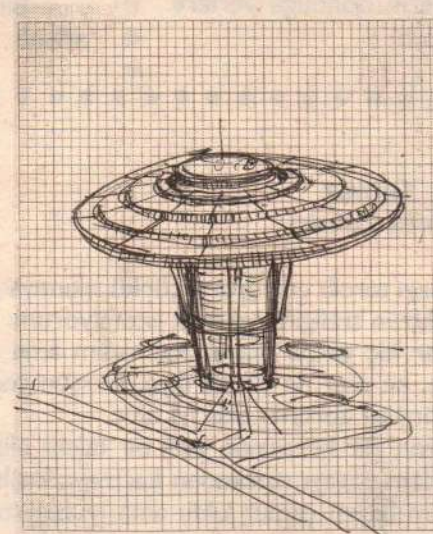
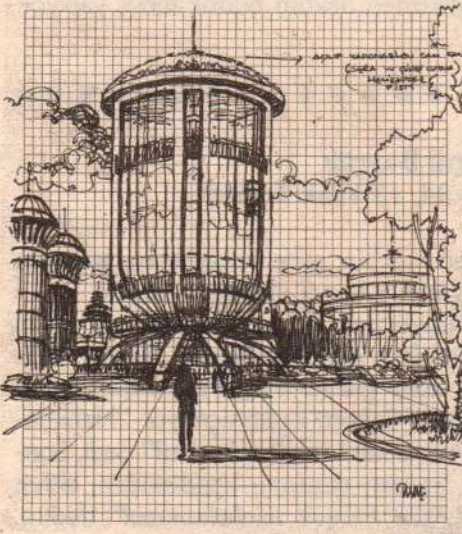
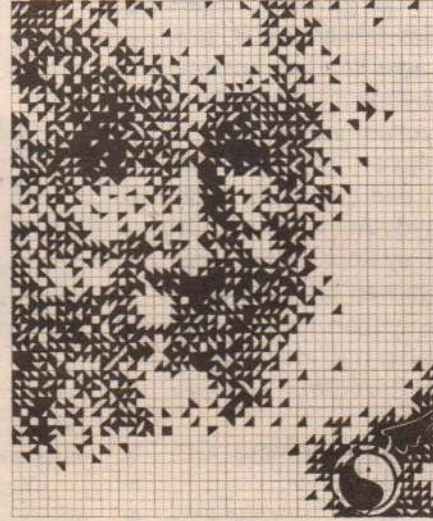
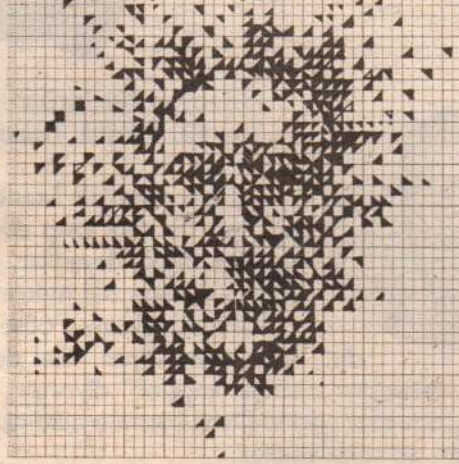
Resimlerde bir şeyi (bir figür, bir nesne...) sadece animsatiyor, sonra animsadiğim başka bir konuya geçiyorum. Bu konular birbiriyle o kadar iç içe devam ediyor ki arada sınır kalmıyor ve bu iç içe geçen konular bir bütün oluyor izleyenin gözünde. Resmi izleyen kendi bakışına göre bir yol buluyor, kendinden (kendi hayallerinden) bir şeyler katıyor ve bu da yaptığım resme yeni bir anlam yüklüyor.

Eğer resim ilgisini çektiyse zaten bir şekilde izleyici de benzer düşünceler çevresinde dolaşmakta olduğunun farkında izliyor o çizgileri. Ama bazılarına göreyse karabasanlarla dolu bir karmaşa resimlerim! Bakış meselesi herhalde! İnsanın fikri neyse zikri de odur derler ya.

ME: Etkileyen bir başka nokta, desenlerin hiçbir sipariş ya da bir sergi amacıyla ortaya çıkmamış olması. "Sezaryen" değil, normal doğum. Sen onları nasıl tanımlıyorsun?

TÖ: Yaptığım resimler sadece benim için bir anlam ifade ediyor, sanat olup olmadığını bile düşünmüyorum. Ayrıca bu ayrıntı umurumda da değil. Belki de omuzlarıma o kadar yükleyiş özgürlüğümü kaybetmek istemiyorum! Resimler; rahatlamak, içimi dökmek için

...Benim için yaşamın heyecanı, Pablo Neruda'nın şu deyişini okuduktan sonra başladı; "Hayat bir devrimdir, kurallar ise sonunda mezara girecektir."

yazdığım bir günlük sanki benim için. Yaşıyorum ve çiziyorum. İkisi birbirini tamamlıyor, bir anlam katıyor her diğerine. Kimseyle yarışmıyorum. Yok eğer mutlaka yarışmam gerekiyorsa da kendimle yarışırım o zaman...
ME: 70'lerin umut dolu rüyasından alışveriş planlı bir güne uyandık. Yarını nasıl görüyorsun? Nereye gidiyor bu gemi? Akmerkez kapanınca yerine ne açılacak?

TÖ: Bindirildiğim geminin (çünkü ben binmedim) rotasının, ipleri başkaları(!) tarafından oynatılan at gözlüklü kukla kaptanlar tarafından çizildiğini anladığım ve gördüğüm an, can yeleği bile almadan, o uçsuz bucaksız denize atladım. Ve hâlâ beynimdeki sal ile dolaşıyorum o denizi. Arada bir, gemide kalsaydım rotasında olmadığı için kesinlikle göremeyeceğim, farkına bile varamayacağım güzel adalara, benzer sallara rastlıyorum bu yolculuğumda. Bunlar bana güç veriyor. Ama aradığım kıyıyı hâlâ bulamadım. Kimbilir, belki de öyle bir kıyı yok. Ama ne önemi var! Benim rotam zaten imkânsız doğru...

...Sistemin gemisine bakarsak onun yolu iç açıcı gözüküyor. Yolcuların o görmez ve duymaz kalabalığı, insana acı veren duyarsızlığı riyakâr bir şekilde dolduruyor tüm kamaralarını, küpeştelerini geminin... Bitmeyen bir maskeli baloda, gemi personelinin can yelekleri üzerine yaptıkları atış talimlerini izliyorlar,

güdülen bir sürü olduklarının farkında olmadan. (İşin acı bir yanı da bazıları farkında oldukları halde oradalar. Ya korktukları için, ya işlerine geldiği için, ya da umursamadıkları için.) Belli ki içinde bulundukları geminin batmaz ve sağlam olduğuna inandırılmışlar (veya inanmışlar). Kaptanlarına ve (onun sandıkları) rotasına çok güveniyorlar. Onlara iyi yolculuklar! Olur da birbirlerini yok etmeden ve gemi kokuşup çürümeden varmak istedikleri kıyıya varırlarsa, o kıyıda; altın maskelerle, yeşil dolarlarla kaplı bir liman olacak zaten... ki o limanı da ben istemiyorum! Benim varmak istediğim kıyıda; yüzyıllık yeşil ağaçlar olmalı. İnsanları kendi yarattığı şeylerin esiri olmayan, kendi yaşamlarının ve doğanın farkında olup, ona ve varlıklarına saygı duyan kişiler olmalı...

...Kısaca şöyle söyleyeyim yarın hakkında: İnsanlar teknolojiyi kendi basit çıkarları için değil de, içinde yaşadığımız dünyanın ve canlıların sorunları için (açlık, savaşlar, doğanın korunması...) kullanabilirlerse harika bir gelecek görebilirim. Ama şu anki rotayı inatla izlemeye devam ederlerse insanların yarını zaten olmayacak! Ve görüldüğü kadarıyla da gemidekiler hâlâ yularlarının farkında olmaksızın, özgür ve vahşi atlar edasıyla dört nala koşarak gidiyorlar o belli sona! Neyse.

Akmerkez sorununa gelince umarım büyük bir umumi tuvalet merkezi açarlar! Tabii sisteme yakışır bir

şekilde.

ME: Avrupa'da yaşama özlemimiz hiç bitmedi; ama etraf her geçen gün biraz daha Suriye oldu. Olay orada nasıl dönüyor?

TÖ: Yirmili yaşlarda yurtdışında yaşama isteğini ben de çok yoğun duyuyorum, sanki orada aradığım özgürlüğü bulacağımı sanıyordum. Gittiğim zaman da kendimi çok özgür ve mutlu hissetmişim. Ama zamanla diğer ülkelerin de sadece geminin diğer kamaraları olduğunu anlıyorsun. O kamaraların farkı, servis daha iyi! Daha yumuşak şartlar altında yok ediliyorsun sadece. Ama sistem aynı sistem. Yine de Viyana'daki o güzel parkları unutamam. Hemen hemen birçoğu ormana açılıyordu bu parkların. Yoğun ağaçlarla kaplı küçük göletlerin kıyısında, bitkilerle kucak kucağa, insanların yanına kadar gelip yiyecek bekleyen sincaplarla baş başa, ışığın izin verdiği vakte kadar resim yapar; ağaçların arasından bazen bir geyiğin beni izlediğini fark edip durur, onu ürkütmemeye çalışırdım. Başka bir parkta; ağaç kütüklerinden yapılmış otuaklarda oturmuş satranç oynayanların (genç/yaşlı, kadın/erkek) omuzlarında, başlarında, dizlerinde onlarla bütünleşmiş bir şekilde duran güvercinler ve hareketsizce düşünen insanların oturduğu huzur verici tabloları seyredirdim. Bunlar aklımdan hiç çıkmayan görüntüler Viyana'dan.

ME: Adiyos muşos. N

Yalnızlık sadece Allah'a mahsus derler ya, o yalanmış. Gece taksicilerine de mahsus, biz de varız bu işin içinde.

Geceyarısı Kovboyları

Mustafa Yıldız
Yaş 29, 6 Yıllık Taksici

- Gece, bir taksici için iki önemli sorun vardır: Biri can güvenliği, diğeri de yalnızlık. Benim şahsen hiçbir şeyden korkum yok ama kendimi koruyacak önlemler de alıyorum; mesela berduş tipli herifleri almıyorum arabama.

- Eşyasını unutan çok oluyor, cep telefonu, çanta gibisinden. Ama geçenlerde herifin teki çocuğunu unuttu. Kendisi öne oturmuştu, çocuk arkadaydı. Acelesi vardı. Gideceği yere götürdüm, çocuk da arkada uyumuş. Adam aceleyle çıktı, gitti. Ben de verdiği parayı sayarken bir baktım arkada bir kıpırtı var; döndüm çocuk orada uyuyor. Hemen adamın peşinden gittim. "Abi, bir şey unutmadın mı?" dedim. "Parayı vermeyi mi unuttum" dedi. "Hayır" dedim. "Çocuğu unuttun!"

- Yalnızlık sadece Allah'a mahsus derler ya, o yalanmış. Gece taksicilerine de mahsus, biz de varız bu işin içinde.

- Bazen hap, esrar gibi şeyler soranlar oluyor. 'Nerede karı buluruz' diyenler oluyor. Ben de bu işlerin döndüğü yerlere götürüp onlara yardımcı olmaya çalışıyorum.

Hüseyin Özdemir
Yaş 43, 8 Yıllık Taksici

- Gece çalışmak İstanbul'da çok tehlikeli. Alkollüsü var, sapığı var. İki defa gasp edildim. Birinde, üç kişiydiler, boğazıma kelepke bıçağı dayadılar, paraları, teybi aldılar. Tüm bunlar karakolun sadece elli metre ilerisinde oldu. Bunlar kaçarken hemen karakola gittim. Polise gösteriyorum "Bak şunlar beni soydu!" diye; bana diyor "Gel defterde resimlere bak teşhis et". "Ya kardeşim adamlar kaçıyor" diyorum, o bana resim gösteriyor. Ben de bıraktım, bastım gaza gittim. Daha sonra o adamlar başka bir taksicinin boğazını kestiler, yakalandılar, 36 sene yediler.

- Kasımpaşa, Hacıhüsrev, Kuştepe, Kulaksız, Tarlabası gibi yerlerin arka taraflarına gitmiyorum. Çünkü buralar gayrimişrunun döndüğü yerler. Başa her türlü iş gelebilir.

- Bir gün Laila'dan iki genç aldım gidiyoruz, dikizden baktım bunlar fuhuş yapıyor arkada. "Yaptığınız ayıp" dedim indirdim.

Muhammet Yılmaz
Yaş 47, 10 Yıllık Taksici

- Gece çalışmayı tercih ediyorum, çünkü sıkıntıya gelemiyorum, gündüzün trafiğini çekmek istemiyorum.

- Bugüne kadar hiç gaspa maruz kalmadım ama yanımda bıçak taşırım, ne olur ne olmaz diye. Kurşun geçirmez cam paravan taktırmak zorunlu olsa iyi olur.

- Ücreti vermeden kaçanlar çok oluyor. Bir keresinde yeni bir takım elbise vardı üstümden. Yağmurlu bir havaydı, adam parayı vermeden kaçmaya başladı. Koştum peşinden yakaladım bunu. Üstüm başım çamur oldu ama iyi bağırttım herifi.

- Genelde cep telefonunu falan unutanlar oluyor, sahibine ulaşıp geri veriyoruz ama bir gün birisi bir kilo muz unutmuştu, onu oturup afiyetle yedim.

- Bundan birkaç sene önce kadının birini hastaneye götürüyordum, hamileydi. Yarı yolda kadın doğurdu, çenin paspasa düştü. Elim ayağım dolaştı, o an az daha kaza yapıyordum. Hastaneye zar zor ulaştım. Sonra oradan gelip pamukla aldılar çocuğu paspasın üzerinden.

- Ben Jaguar hastasıyım, arada bir yarışları falan da seyrediyorum. O Alman şampiyon var ya, Schumacher İstanbul'da taksicilik yapsa iki günde otuz kez kaza yapar, kafayı yer.

Hilmi Bayrak
Yaş 38, 18 Yıllık Taksici

- Ben mecbur gece çalışıyorum, arabanın sahibi gündüz kendi sürüyor. Günde 12-14 saat çalışıyorum. Gece çalışmak pek tekin değil. İnsanlara güven olmuyor. Geçen kadının tekini aldım gidiyorum, biraz sonra telefon çalmaya başladı. Baktım kadın açmıyor "Hanımefendi telefon geliyor" dedim. "Aaa, benim telefonum mu?" dedi. Sonra telefonu meşgule düşürdü. İstedim telefonu kendisinden, aldım kapadım. Sonra geri verdim. "Açar mısınız telefonunuzu?" dedim. "Telefon benim değil" dedi. Bu kadar terbiyesizlik olmaz.

- Faturalarını çalıştıkları şirkete ödetenlerden başka fiş isteyen yok.

- On gün önce Sıraselviler'den iki genç, benim arabada iyi ses tesisatı var diye bindiler. Tiplerini pek beğenmedim içimden "Gasp gelmeyelim" dedim. Beykoz tarafına gittik. İssız bir yerde bir tanesi telefonumu istedi. Benim telefonun ederi on milyon liradır, en ucuzu. Baktı telefona, beğenmedi. "Biz inelim şurada" dedi. Sonra da telefonu koltuğa fırlatıp kaçtılar. Ben de espri olsun diye arkalarından "Taksi parasını vermeyi unuttunuz" diye bağırdım.

Veysel Aydemir
Yaş 29, 8 Yıllık Taksici

- Gece ben sürüyorum, gündüz babam. Aldığım müşterilere dikkat ediyorum. Uyanık olmak zorundayız. Birkaç kere gasp edileceğimi anladım hemen en yakın karakolun önüne çekip, indirdim herifleri.

- Müşteriden kazık yediğim çok oldu. Çift kapı yapıyorlar. Biri bir yere gidiyor "Bekle beni" diyor, öbürü arka kapıdan kaçıp gidiyor.

- Bundan bir sene önce Dolapdere'ye bir adamı götürüyordum. Polisin çevirme yaptığını görünce adam belinden iki tane silah çıkardı, attı üstüme. "Seni aramazlar" dedi. Allah'tan polis durdurmadı, yoksa g.t altına gidecektik.

- Gece yalnızlık büyük sorun, biz duraklarda arkadaşlarla geyik yapıyoruz. Ama serbest taksicilerin birçoğu da yalnızlıklarını gidermek için içiyorlar.

- Sekiz senedir bu işteyim her türlü insanı gördüm. Nasıl diyeyim arka koltuğa sessizce işeyip sonra da öylece gideni bile gördüm. H

Tuna güzeldi. Hem de çok. Ama Tuna sakindi. Cezayir'den de çok. Romancı, kadını bir kobaya çevirmiş olsa da Tuna bütün kaprislere gülümseyerek yanıt veriyordu. Hatta Cezayir, Tuna'yı yumruklayarak dövdüğünde bile kadın "Seni seviyorum" diyordu.

Sosyal İnsan: Hayvan

HAKAN GÜNDAY

Tanıştılar. Herkes gibi. Sakar-
ca. Kelimeleri düşüre kaldı-
ra konuştular. **Cezayir** ve **Tu-
na**. 32 yaşındaki Cezayir ro-
mançıydı. Üç romanı vardı. Bin
yedi yüz küsur sayfa, adına basıl-
mıştı. Ancak o sayfaların hiçbir-
inde bir kadın adı yoktu. Çün-
kü Cezayir kadınları tanıımıyor-
du. Kadınlarsa çevrelerinde bir
Cezayir olduğunu fark etmiyor-
du. Ancak Tuna görmüştü. Ce-
zayir'in gözbebeklerinin bebek
gözlerine benzediğini ve
ellerinin sadece okşar-
ken titremediğini gör-
müştü. Tuna her şeyi
görmüştü.

Tuna ve Cezayir sev-
gili oldular. Romancı dü-
şündü ve hızlı davrandı.
Bir ev kiraladı. Teklifini
sundu. "Tamam," dedi
Tuna. "Birlikte yaşaya-
lım." İki odalı daireye ta-
şındılar. Kolileri açtılar.
Cezayir terledi, Tuna
konuştu. Asılmamış per-
delerin üzerinde sevişti-
ler. **Brigitte Bar-
dot**'nun **Harley Da-
vidson** adındaki şarkısı-
nın ve yırtılmış kartonla-
rın üzerinde dans ettiler.
İkiside kim olduklarını ve
o eve neden taşındıkları-
nı birkaç dakikalığına
unutup, kendilerini iyi
hissettiler. Neredeyse iyi
insanlar olduklarını bile
düşündüler. Oysa Ceza-
yir'in bir planı vardı. O
güne kadar haftalık prog-
ram bile yapmamış olan roman-
cı, planının ilk aşamasını gerçek-
leştirmek için Tuna'ya bağırdı.
Kadın ağladı. Tuna'yı öptü, ka-
dın sarıldı. Planın diğer aşamala-
rı da düzenli olarak uygulandı.
Cezayir, her gün yeni bir erkek
oldu. Tuna'yı kıskırtmak için bil-
diği her kimliğe büründü. Hatta
bir gece dairenin ikinci odasında
başka bir kadına dokundu. Ve
Tuna dayandı. Bütün çirkinliğe
dayandı. Midesi bulandı ama
kusmadı. Cezayir'i terk etmedi.
Cezayir notlar aldı. Bulduğu her

boşluğa yazdı. Planı işledi. Ceza-
yir, kadını tanıdı.

Dördüncü romanının adını
"**Erkek Olmayan**" koymaya
karar verdi. Dairedeki tanıklığı-
nı temize çekecek ve kadınları,
tepkilerini, isteklerini, alışkanlık-
larını, onlara dair her şeyi anla-
tacak. Kadınların arasına sız-
mış bir su damlası gibiydi. Deri-
lerinde gezmiş, kıskançlıklarında
buharlaşıyordu. Ama Tuna güzel-
di. Hem de çok. Ama Tuna sa-

kindi. Cezayir'den de çok. Ro-
mancı, kadını bir kobaya çevir-
miş olsa da Tuna bütün kapris-
lere gülümseyerek yanıt veri-
yordu. Hatta Cezayir, Tuna'yı
yumruklayarak dövdüğünde bile
kadın "**Seni seviyorum**" di-
yordu. Cezayir, Tuna'ya aşık
oluyordu. Üstelik bu, "**Sana
aşığım**" dedikten on bir ay
sonra gerçekleşiyordu.

Tuna evden çıktığında Ceza-
yir yazmaya çalıştığı romanda
boş sayfalar biriktiriyor ve başlı-
ğından ileriye gidemiyordu, çün-

kü kadını düşünüyordu. Belki
bütün insanlar maymundan gel-
mişti ama Tuna'nın atası melek-
lerdi. Cezayir romanını yazama-
dı. Çünkü artık kendisi bir ro-
man kahramanıydı.

Birlikteliklerinin on ikinci ayı-
nı kutlayacakları akşam Cezayir,
her şeyi itiraf etmek için gere-
ken cesareti verecek şarap şişe-
sini yarılamış, Tuna'nın eve dön-
mesini bekliyordu. Anlatacaktı.
Bütün planı. Özür dileyecekti.

Kadının gözleri önünde
tuttuğu notları yakacaktı.
Tekrar özür dileyecekti.
Şarap şişesi boşaldı. Tuna
eve gelmedi. Cezayir
bekledi. Tuna dönmedi.

Yedi ay sonra bir Per-
şembe günü, Cezayir ka-
ranlık ve geniş bir odaya
girdi. Boş bulduğu kol-
tuklardan birine oturdu.
Oda aydınlandı. Ceza-
yir'in gözleri kızardı. Yedi
aydır nerede olduğunu
bilmediği Tuna'yı unut-
mak için girdiği sinemada
Cezayir, kadını gördü.
Beyaz perdenin üzerinde
kendisine gülümsüyordu.
Cezayir, on bir ay boyun-
ca **Tuna Nazlıhan**'ın
yönetmenliğinde, gizli ka-
merayla çekilmiş ve adı
"**Ceza**" olan bir filmin
başrol oyuncusu oldu-
ğunu bilmiyor ama öğreni-
yordu. Cezayir ön koltu-
ğun sırtına ve üzerinde
oturanın ensesine kustu.
Tuna, **Cannes Film**

**Festivali'nde Özel Jüri
Ödülü'nü** aldı.

Kimin kime daha önce iha-
net ettiğinin ölçülemediği bir
çağda, insan sosyal bir hayvan
değildir artık. Sosyal insan, hay-
vandır. İnsan sosyalleştikçe hay-
vanlaşır. Mükemmel aşıklar yal-
nız yaşayanlar, mükemmel in-
sanlar dünyada bir insanlık oldu-
ğunu unutanlardır. Çünkü in-
sanlık trajik, insansa hatasızdır.
İnsanın cezası diğer insanlardır.
İnsanın sosyalleşmesine en çir-
kin örnekse aşkıdır. ❧

Dikbaşlı kızlar,
kayıp eşler,
kadın
peşindeki
kocalar, arsız
üçkâğıtçılar ve
büyücülük...

Bir sorununuz varsa
ve size kimse yardım
edemiyorsa, Precious
Ramotswe'yi ziyaret etmenin
tam sırası demektir...
**Botswana'nın tek ve en
iyi kadın dedektifi.**

Bir Numaralı Kadınlar Dedektiflik Bürosu

*Polisiyeye farklı bir açıdan
yaklaşan bu romanı
seveceksiniz.*
Ahmet Ümit

Çitlembik kitaplarını
indirimli satın almak için:

Şeyhbender Sok. No: 18
Asmalımescit, Tünel
0212 243 11 40 / 292 30 32

Şöhret Birol • İst. Üni. - İstanbul**“Hamster’ımızın biri diğerinin kafasını kopardı”**

- Bodrum’dan geldim. Radyo Televizyon Sinema’da okuyorum.
- Evde iki kişi kalıyoruz ama yaşayanların sayısı gününe ve sınav haftasına göre değişiyor. Kalabalık bizim için sorun değil, ama ipin ucu kaçtığına komşulardan gelen şikayetin ev sahibine kadar gitmesi can sıkıcı bir durum oluyor bazen.
- Vakit buldukça ve evin kirli olduğunu düşündüğümüzde temizliğe girişiyoruz.
- İki hamster almıştık bir süre önce. İlk bakışta kanka izlenimi veriyorlardı ama uzun sürmedi birliktelikleri, biri diğerinin kafasını kopardı.
- Evsahibimiz uyumlu bir insana benziyor. Evi kiralarken tanıştık, ondan sonra pek muhatap olmadık.
- Eşyaların çoğunu evden getirdik, eksik olanları da evi kiraladıktan bir iki hafta sonra aldık.
- Elimizden geldiğince kendi zevkimizi yansıtmaya çalışıyoruz. Daha doğrusu bütçemiz yettiğinde.
- Eşyalarımızın hepsini çok seviyoruz. Bazen vcdplayer’ımıza sinirleniyoruz. Çünkü kapağı takılıp duruyor.

Adem Yıldız • Akdeniz Üni. - Antalya**“Rakı da eksik olmaz sofrada”**

- İktisat bölümündeyim. İstanbul’dan geldim.
- Üç oda bir salon evimizde dört kişi kalıyoruz. Dördüncü katta oturuyoruz. İnip çıkmak bayağı yorucu oluyor. Bakkala birisinin gitmesi gerektiği zaman kağıt çekiyoruz, en küçük çeken gidiyor.
- Kira 250 milyon, elektrik 85, su 25, aidat 7 milyon.
- Sırayla yemek yaparız. Elimizden geldiğince sulu yemekler yiyoruz. Para durumumuz iyi olduğu zamanlarda mangalda kanat yapıyoruz. Tabii rakı da eksik olmaz sofrada.
- Ev sahile yakın olduğu için canımız sıkıldığı zaman gidip denize giriyoruz.
- Evimizin en önemli iki aleti, yeni aldığımız çamaşır makinesi ve VCD. Ortalama her akşam bir film izleriz. Tabi ki korsan.
- Her hafta başı toplanır karar alırız; bundan sonra her cuma temizlik günümüzdür, diye. Ama nerdeeee...
- Buraya ‘Her şey 1 milyon’cu geldi geleli evin içi bir sürü ıvır zıvırla doldu. Eve her gün bir tablo, bir süs eşyası, bir mum geliyor. Evde nerdeyse adım atacak yer kalmadı.
- Çarşafaları ve yastık kılıflarını on beş günde bir yıkarız.

Deniz Cilasun • 19 Mayıs Üni. - Samsun**“Küvet olmasa da evimi seviyorum”**

- Tıp Fakültesi’nde okuyorum. Kızkardeşimle kalıyoruz.
- Ev sahibini sadece kirayı verdiğimde görüyorum. İyi bir adam herhalde, görünüş itibarıyla.
- Temizliktir, yemektir, hepsini kızkardeşim yapar. Ayıptır söylemesi sebze yemeklerini çok iyi yapar. Kızkardeşim ketçap, mayonez, kola gibi şeylere zararlı dediği için bunların eve girmesi yasaktır.
- Kira 150 milyon. Elektrik ve suya ortalama 10 milyon veriyoruz, ödemekte hiç zorlanmıyoruz.
- Televizyonumuz, şofbenimiz, elektrikli süpürge, buzdolabımız yani her şeyimiz var.
- Televizyon pek izlemiyoruz. Hem dersler ağır hem de ona vereceğim zamanla oturup kitap okurum daha iyi.
- Tıp Fakültesi’nde okuduğum için komşularım ne zaman bir yerleri ağrırsa bana geliyorlar. Bacaklarım ağrıyor, belim ağrıyor, kafam ağrıyor. Eh biz de elimizden geldiğince yardım ediyoruz. Tabi karşılığında kekler börekler elimizden öperler.
- Evde hamamböcekleri eksik olmuyor. Ne yaptırırsak yok edemedik. En öldürücü ilaçlarla evi temizliyoruz on gün sonra bir bakıyoruz salonda sallana sallana geziyorlar.
- Eşyaların birçoğunu ikinci elden aldık, bir kısmını da evden getirdik. Ders kitaplarından arta kalan yerlere koltuk koyduk.
- Yastık kılıflarını ve çarşaflarını haftada bir yıkarız.
- Küvet olmasa da evimi seviyorum.

Pelin Şatıroğlu • Yıldız Üni. - İstanbul**“Herkes kafasına göre takılıyor”**

- Ordu’dan geldim. Jeodezi’de okuyorum.
- Komşularımızın müziği fazla açınca duvara bir müdahaleleri oluyor onun haricinde bir tanışıklığımız yok.
- Ev arkadaşımın evde işbölümü yapmayı denedik ama beceremedik. O yüzden de herkes kendi kafasına göre takılıyor.
- Evsahimiz 1950 mezunu tekerlikli sandelyede hayatını geçiren bir mimar. Resmi kültürlü bir insan.
- Eşyaları spotçudan ucuza kapattık, gayet sade.
- Evimizi zevkimizi uygun döşemeye istedik ama elden ne gelir. Öğrenci hali belli.
- Haftada en az bir kez genel temizlik yaparız. Yani bizim evde deterjandır, sabundur hiç eksik olmaz.

Fatih Nacak • Atatürk Üni. - Erzurum**"Odamda spot ışıklar var. Seviyorum spot ışığı"**

- Ordu'dan geldim. İngiliz Dili Edebiyatı'nda okuyorum.
- Evde üç kişi kalıyoruz. 130 milyon kiramız, elektrik ve suyun toplamı da 25 milyon civarı.
- Para yok, vur makarnaya, menemene, hazır çorbaya kendini. Para var, o zaman da şöyle bir aile yemeği tadında sebze mezbze olayına gireriz.
- Ev sahibimiz çok rahat bir insan. Kirayı yatırmadığımızda hiç sorun çıkarmıyor. Zaten yatırdığımızda ise eksik yatırıyoruz.
- Eşyaları ikinci elciden aldık ama sağlam hepsi. Pek fazla eşyamız olduğu da söylenemez zaten.
- Evdeki herkes odasını kendi zevkine göre döşedi. Örneğin benim odamda spot ışıklar var. Seviyorum spot ışığı.
- Evimiz bizim varımız yoğunumuz. Belki de buralar çok soğuk

olduğu ve gezilecek fazla bir yer olmadığı içindir.

- Yüksek sesle müzik dinleyemiyoruz evde. Biraz sesi yükselt hemen birisi damlıyor. "Kıssanıza şunun sesini."

Burak Sarıtoprak • İst. Üni. - İstanbul**"Kedimle yaşıyorum"**

sürece sorun olmuyor.

- Makine Resim'de okuyorum.
- Apartmanda-kilerle aram iyi. Mahalle esnafıyla da aldığınız şeyin parasını verdiğiniz
- Ayda suya 20, elektriğe ortalama 70 milyon gidiyor.
- Bulaşıkları genellikle biriktğinde yıkıyorum. Bir keresinde o kadar çok birikmişti ki lavaboda halledemeyeceğimi anlayıp küvette yıkadım.
- Üç haftada bir temizlik yapıyorum.
- Bir tane kedim var, sokaktan buldum, onunla yaşıyorum.

Murat Yakar • İst. Üni. - İstanbul**"Toz bezi olarak eskimiş boxerlarımızı kullanıyoruz"**

- Tekirdağ'dan geldim. Gazetecilik Bölümü'nde okuyorum. Dört kişi kalıyoruz.
- Apartmandakiler gürültü yüzünden genelde kızıyorlar. Merdivenlerden inip çıkarken çok ses oluyormuş. Bakkal da bozuk para getirince kızıyor, tam para getirince de bozuk yok mu diye kızıyor. Herkes bize kızıyor.

• Haftada bir kez kesin olarak toz alınıyor. Etraf süpürülüyor, odalar temizleniyor.

• Ev sahibimiz Antalyalı. Pek tanımıyoruz onu, kirayı emlakçıya veriyoruz. Kibar bir adam ama parayı birkaç hafta geciktirirse hemen aramaya başlar.

• Odalar içiçe olduğu için istediğimiz gibi düzenleyemedik. Eşyalarımızı seviyoruz. Koltuk kılıflarımızı ise yılda bir kere yıkatacak kadar seviyoruz.

• En sevdiğimiz eşyalarımız Fenerbahçe bayrağı, müzik cd'lerimiz ve bilgisayarımızın üstündeki evden getirdiğim dantel örtümüz.

• Temizlik malzemelerimiz; bulaşık deterjanı, temizlik bezi, bulaşık eldiveni, vileda, fabuloso tarzı yer temizleyiciler, cif ve elektrik süpürgesi; çünkü tozları en fazla o alıyor. Evin ufak yerleri için gırgırımız var. Toz bezi olarak da eskimiş boxerlarımızı kullanıyoruz.

Hidayet Özaydın • 19 Mayıs Üni. - Samsun**"Allah kimseyi otuz dört kişiyle bir evde kalmaya zorlamasın"**

- İstatistik Bölümü'nde okuyorum. Evimiz üç oda, bir salon. Kira 150 milyon. Elektriğe ve suya toplam 20 milyon veriyoruz. Öderken gecikiyoruz ama pek zorlanmıyoruz.
- İki kişi kalıyoruz normalde, ama otuz beş kişi kaldığımızı da biliyorum. Allah kimseyi otuz dört kişiyle bir evde kalmaya zorlamasın.
- Yemek sırası diye bir şey yok. Kim en çok acıkmışsa o yemeği yapıyor. Burada balık ucuz olduğu için sık sık balık yiyoruz. Krediler veya burslar yattığı zaman ise et yemekleri yiyoruz.
- Evsahibimiz gerektiğinde evin kirasını düşürebilecek kadar iyi birisi.
- Adını Hamit koyduğumuz bir elektrikli şofbenimiz var. Canı ne zaman isterse suyu o zaman ısıtıyor. Banyo zamanlarımızı Hamit'e göre ayarlıyoruz.
- Eşyaların hepsini okulunu bitirip memleketine dönen arkadaşlar verdi. Çoğu harap bitap ama ne yapıcan.
- Yastık kılıflarını ve çarşafı ancak memlekete gittiğimiz zaman yıkayıp getiriyoruz. Bu da üç ayda bir oluyor.
- Evin her tarafında kitaplar var. Hem derslerden ötürü hem de çok fazla okuduğumuz için. Evin bu halini görenler "Oğlum siz entel olmuştunuz da bizim haberimiz yok" diyorlar.

Selçuk Özaydın • Niğde Üni. - Niğde**"Odalarımız kişiliğimizin ve ideolojimizin aynasıdır"**

- İki odada üç kişi kalıyoruz. 100 milyon lira kira veriyoruz. Eşyaları okulu bitirip giden arkadaşlardan aldık. Biz de okulu bitirip gittiğimiz zaman gelecek arkadaşlara bırakacağız.
- Odalarımız kişiliğimizin ve ideolojimizin aynasıdır.
- Duvarlarında halay başı mendilleri asılıdır. Hepimiz halay çekmeyi çok seviyoruz, ondan galiba.
- Yastık kılıflarını ve çarşafı ayda bir değiştiririz.
- Çamaşır makinemiz olmadığı için çamaşırları elde yıkıyoruz. Çamaşır bitince her yerimiz tutulmuş oluyor.
- Kız arkadaşlarımız eve rahatça girip çıkabiliyor. Ama bazı yerlerde bırakın eve, apartmana bile girmeleri yasak.
- Pencerelerimiz eski olduğu için rüzgar alıyor. Yerler de beton sık sık hasta oluyoruz.
- Paramız olunca lüks yemekler yiyoruz. Bezelye, tavuk filan.

Vehip Birlik • İst. Üni. - İstanbul

“Eşyalarımızı otopark görevlisinden aldık”

- Ev sahibimizle çok görüşmüyoruz. Ama anlayışlı birisi olduğunu söyleyebilirim. Kirayı geç verdiğimizde anlayışlı davranıyor.
- Eşyalarımızı komşulardan ve bizim buradaki otopark görevlisinden aldık. Abi sağ olsun halimize acıdı koltuk filan, bayağı bir eşya verdi.
- Param olsaydı eve bir stüdyo kurmayı çok isterdim.

Harun Gümüşhan • İst. Üni. - İstanbul

“Bağlamamla aramda duygusal bir bağ var”

- Halkla ilişkiler’de okuyorum. Tekirdağ’dan geldim. Kiram 250 milyon.
- Komşularla da, ev sahibimle de aram iyi. Esnaf genelde Doğulu ben de Vanlı olduğum için aramız iyi. Borç alabiliyorum.
- Evde VCD, TV ve çok güzel bir bağlamam var. Onunla aramda duygusal bir bağ var.
- Çamaşırları birkaç sefer elde yıkadım zor geldi, artık Tekirdağ’a götürüp orada yıkıyorum.
- Bulaşık çok büyük bir sorun oluyor. Temiz tabak, bardak kalmayınca ancak o zaman yıkıyorum.
- Ev sahibim mimar, aynı zamanda da emlakçı. Aramız çok iyi. Oturduğumuz evde daha önce de öğrenciler kalmış. Zaten adam da bu evleri öğrenciler için yapmış, bana karışmıyor. Sadece kirayı zamanın da götürmemi, gecikeceksem de haber vermemi istiyor.
- Evimin temizliği için olmazsa olmaz camsildir. Böyle fısıfslı, sık temizle. Süper bir alet bu camsil.

Evren Kervan • Trakya Üni. - Tekirdağ

“Balkondaki saksılara domates, biber ekeriz”

- Ziraat Mühendisliği’nde okuyorum. Kira ve faturaların toplamı ortalama 225 milyon civarında. Ama üç kişi kaldığımız için pek sorun olmuyor.
- Bütün elektrikli aletlerin hepsi var evimizde. Diğer öğrenci evlerine göre durumumuz bayağı iyi.
- Yemek sıramız filan yok, mutfığa kim girerse o yemeği yapıyor.
- Düzenli ve temiziz hepimiz. Bulaşıkları günü gününe yıkarız.
- Herkesin kendine ait yatağı, dolabı vardı eve gelirken. Koltuk takımı, masa gibi şeyleri de ortaklaşa buradan bir mağazadan aldık.
- Bizim için en önemli öğün kahvaltı olduğu için peynirimiz, zeytinimiz, reçelimiz ve yumurtamız hiç eksik olmaz dolapta.
- Evimizin en güzel ve en sevdiğimiz yeri balkondur. Balkondaki saksılara yazın domates, biber ekeriz. Olgunlaştığı zaman peynir çay eşliğinde güzel bir ziyafet çekeriz kendimize.

Tufan Altufan • Atatürk Üni. - Ağrı

“Temizlik mi? O da ne?”

- Fatsa’dan geldim. Ağrı Eğitim’de Sınıf Öğretmenliği Bölümü’nde okuyorum.
- Evde dört kişi kalıyoruz. Kiramız 120 milyon, elektriğe ise ayda 15 milyon veriyoruz. Apartmanın su kuyusu olduğu için Allahtan suya para vermiyoruz.
- Kurufasulye, makarna, pilav ve yumurta; yani dön dolaş aynı şeyleri yiyoruz.
- Ev sahibimiz yaşlı ama çok fazla bıdırdanmıyor.
- Valla çok paramız olsa evimiz öyle bir zevkimizi yansıtır ki ama gelin görün ki Ağrı’dayım ve param az.
- Hepimiz birbirimizden dağınık olduğumuz için genelde eşyalarımızı çok zor buluyoruz. Her taraf her tarfta durumu.
- Temizlik mi? O da ne? H

necdet şen
Hızlı Gazeteci

İstiklâl Cad. No:212 Aznavur Pasajı, Alt Kat 8, Beyoğlu - İstanbul
Tel. & Faks: (212) 252 85 67 www.parantez.net

Aylardan mayıstır artık. Sevinçten coşmuş doğaya bakarken: “Selamın geçiyor besbelli / yeşerdi telgraf direkleri” diyen şairi anımsıyorum, **Muharrem Niyazi Akıncioğlu**’nu. ‘**Mesut Şiirler**’ adlı şiirinde yaşadığı sıkıntılara, onca yoksunluğa, mapus damlarına, savaş yıllarına rağmen umudu hiç elden bırakmıyordu. Kumaşı şair, umutlu bir insanın söyleyebileceği dizelerdir bunlar: Ve ben her Allah’ın günü şairim /dört mevsim, bahardır şiirlerimde. “Ölümünden sonra yayımlanan kitabına iyi ki “**Umut Şiirleri**” de(n)miş.”

Aka Kara Dememiş Bir Şair: Niyazi Akıncioğlu

İHSAN TEVFİK

Bursa Lisesi’nde başladığı şiir yolculuğunu daha sonraki yıllarda çok farklı noktalara götürür Akıncioğlu. **O. Şaik Gökyay**, Bursa Lisesi’nden hocasıdır. Daha çok Türkçü görüşler doğrultusunda yazdığı şiirlerini Servet-i Fünûn, *Uyanışlar* ve *Yedigün*’de yayımlar. Bu döneme ait ürünler **Haykırışlar** (1938) adıyla kitaplaşır. Yıllar sonra **Hikmet Altınkaynak**’a bir söyleşide (1976) şunları söyler: “...Orada Atsız gibi de şiirler yazmışım. Gerçi o kitabı şimdi unut-tum, ta 38’de çıkmıştı. Ama benim ilk şiirlerimdir ve benim etki altında kalarak yazdığım şiirlerdir.” Bu yıllar bir başlangıç dönemi olarak, şairin şiir anlayışında ilk devreyi oluşturur. Bir arayış dönemi... Sonra Umut Şiirleri gelir.

Umut Şiirleri

Şairin, Umut Şiirleri adlı kitabı ölümünden altı yıl sonra (1985) **Ömer Can** ve **Hüseyin Atabaş** tarafından derlenmiş, Hacan Yayınları arasından çıkmış. Baskısı çoktan tükenmiş bir kitap yeniden basılmayı bekliyor. Akıncioğlu’nu yeni kuşaklara da tanıtmak gerek. Dilde vardığı nokta ve söyleyiş güzelliği hep dikkatimi çekmiştir. (Bilmem kültür yayıncılığı yaptığını iddia edenler bu tip şairlere ne zaman yanaşacaklar!)

Umut Şiirleri’nin 1938-40 arası şiirleri oluşturan bölümünde yirmi şiir hece ölçüsüyle yazılmış, serbest ölçüyle yazılan altı şiirde de uyak ve redifler büyük ölçüde kullanılmıştır. Akıncioğlu hecenin daha çok 11’li ölçüsünü kullanmış ve uyak dizgesi olarak da Koşma’larda kullanılan “abab cccb” şeklindeki dizgeleri tercih etmiştir. Bu şiirler, biçim ve söyleyiş açısından halk şiiri etkisinin direk görüldüğü

şiirlerdir.

Akıncioğlu, halk şiiri ile kendi şiir yapısını yavaş yavaş 40’tan sonraki şiirlerinde kaynaştırabilmiştir. Çünkü geleneği aynen kullanmakla geleneği kendi şiir yapısı içinde dönüştürmek farklı şeylerdir. Yine bu dönem şiirleri aslında memleketçi şiir akımının duyarlılık izlerini taşır. Geleneksel söylem değiştirilmeden ya da çok az farklarla kullanılır.

Bu dönem şiirleri, konu olarak yurt sevgisini, doğayı ele alır; bir güzelleme tadı vardır bu şiirlerde, bazılarında da bir koçaklama havası sezilir.

Akıncioğlu, birçok yerde uyağı zorlar. “Gül, bülbül, sümbül” gibi kullanıla kullanıla eskimiş söylemleri yeniden kullanmaktan çekinmediği gibi uyağı da bunlarla oluşturur. Buna benzer başka örnekler de bulunabilir şiirlerinde, ama yalın bir söylem daha bu dönem şiirlerinde kendini gösterir. Akıncioğlu, şiirini değiştirir, geliştirirken temiz pürüzsüz Türkçe’sini hiç terk etmez. Hatta eskilerin sehl-i mümteni dediği kolay söylenivermiş izlenimi yaratan ama kolayca söylenemeyecek pırıltılı dizeler bırakır ardında: “Ovadan bezmişim dağda gezemem / Esen rüzgârlardan hile sezemem / Ben dostlar kendime bile benzemem / Ne bir Köroğluyum, ne Ayyaz oldum.”

40’lı Yıllarda Şiir Ortamı

Akıncioğlu, diğer sosyalist şairlerden farklı olarak imgelere yer verir şiirlerinde ama yine de ölçülüdür bu noktada, aşırıya kaçmaz. Bir örnek vermek gerekirse: “Ufkun yâkut dalında / Güneş altın bir kuştur.” Hukuk Fakültesi’nde oku-

duğu yıllar ve 2. Dünya Savaşı şartları, şairin şiirini değiştirmesinde önemli rol oynar. Tabii ki bu değişimde girdiği ilişkide bulunduğu çevrelerin, arkadaşlarının da rolü vardır. **Suphi Taşhan**, Bursa Lisesi’nden arkadaşısıdır. Artık çevresinde toplumcu-gerçekçi bir kuşak vardır.

Attila İlhan, 40’lı yılların şiir ortamını özetlerken dört grubun olduğunu söyler. Bu grupların ikisi iktidardan yana, ikisi muhaliftir. 1. grup **N. Ataç**, **S. Eyüboğlu**, **Y. Nabi Nayır** aracılığıyla Garip üçlüsü; 2. grup **S. Kemal Yetkin**’in himayesinde görünen **B. Necatigil**, **C. Külebi**, **O. Akbal**, **S. Birsell**, **F. Hüsnü Dağlarca**’dır. İlhan’a göre bu iki grup, CHP diktasının ‘resmi’ sanatçılarıdır Karşı yanda ise solda sosyalistler ile sağda Türkçüler yer alır. Sosyalistler arasında **N. Akınci-**

oğlu, **Ö. Faruk Toprak**, **A. Kadir**, **S. Taşer**, **Cahit Irgat**, **Mehmet Kemal**, **Rıfat Ilgaz** ve **Sabri Soran**’ın ismini sayar.

40 kuşağının toplumcu-gerçekçi şairleri sosyal adalet ve barıştan yana şiirler yazdılar. ‘Özgürlük ve barış tutkusu’ ise savaş şartlarından ve dünya görüşlerinden ötürü 40 kuşağının ortak tutkusu oldu. Şöyle diyordu Akıncioğlu bir şiirinde: “Bir çiçek, bir kelebekle / yaz ederim /... hele sulh olsun / bir defa sahiden gülsün yüzümüz” Şairler, bu duygularla gelecek güzel günlere olan inancı şiirlerinde sıkça işlediler. Ve her şair kendi açısından dönemin toplumsal meselelerine değinirken, insan manzaralarını da gözler önüne serdi.

Akıncioğlu’nun Asıl Şiiri

Bu ortam içinde, Akıncioğlu’nun anlattığı insanlar; yoksullar,

Niyazi Akıncioğlu

(Kırklareli, Kurudere 1919 - Kırklareli 1 Şubat 1979)

Muharrem Niyazi Akıncioğlu, 1935 yılında şiir yazmaya başlamış, ilk şiir kitabını Bursa Lisesi’nde öğrenciyken çıkarmıştır. (1938) Kitabın adı, *Haykırışlar*. İlk şiirleri, hocası **O. Şaik Gökyay**’ın etkisinde Türkçü çizgide şiirlerdir.

Servet-i Fünûn’da da şiirleri yayımlanan Akıncioğlu’nun şiirleri; 1940’lı yıllarda ve sonrasında *Yürüyüş*, *Ses*, *Gün*, *Sokak*, *Pazar Postası*, *Pınar*, *Yeryüzü*, *Meydan*, *Dost* gibi dergilerde yer alır.

1950 yılında Kırklareli’nde “Komünizan bir partiyi yönetmek” savı ile yargılanır ve iki yıl yatar. 1950’lerden sonra az şiir yayımlar. Asıl çabası 1940-50 arası görülür.

Şiirleri ölümünden 6 yıl sonra 1985’te **Ömer Can** ve **Hüseyin Atabaş** tarafından “**Umut Şiirleri**” adıyla bir araya getirilmiştir.

Toplumcu gerçekçi çizgide, insanı ve yaşamı kavramaya çalışan şiirler yazmıştır. Halk şiirinden ve Divan şiirinden faydalanmış, şiirinde mahalli renkleri yansıtabilmiştir. Özgürlüğü, hakça bölüşümü, daha güzel özgür ve banş içinde bir dünyayı anlatan şiirler yazmıştır. Rahat bir şiir dili ve yalın söylemiyle ön plâna çıkmış, kendinden sonraki toplumcu kuşağı etkilemiştir.

çiftçiler, orta tabakadan insanlar oldu. Zaman zaman ironik bir bakış sergiledi şiirlerinde. Yaşadığı Kırklareli'nin ayrılmaz bir rengi olan 'roman'ları da şiirlerinde işledi. Bu yerli çehre, yerli tad, halk şiiri ve yer yer de Divan şiiri

kokusu ile birleşince ortaya Akıncioğlu şiiri dediğimiz, toplumsal damarlı, yaşamdan el almış bir şiir çıktı. Kentler; İstanbul, Kırklareli, hele Edirne ve Bursa tarih içinden süzülüp yanbaşımıza geldiler.

Akıncioğlu'nun şiirinden bahsedenler 'Edirne' ve 'Bursa' şiirlerini anmadan geçmezler. Ben de öyle yapacağım. Çünkü bu şiirler, Akıncioğlu'nun başlarda anlattığımız şiir anlayışını çoktan gerilerde bıraktığı usta işi şiirlerdir. Tanpınar'ın şehir denemelerine benzetirim ben bu şiirleri. Daha özlü, birkaç kalem darbesiyle belirginleştirilmiş şiirlerdir. Tarihsel olanla bugünün birleştirildiği şiirler...

Selam

Selamın geçiyor besbelli,
yeşerdi telgraf direkleri;
seneler sonrası, ormanından ayrı.

Bir sevinçtir aldı kırlangıçları,
rastgele öpüştüler;
düşünmeden günahı, öbür dünyayı.

Ben deli-divane olsam,
çok mu görülür?

Edirnelilerin eskileri, kenti bir cümleyle anlatırlarmış: "Selimiye'nin yapısı, Eski Cami'nin yazısı, Üç Şerefeli'nin kapısı ünlüdür." Akıncioğlu'nun 1945'de yazdığı Edirne şiirinden sonra bu üçleme-ye bir dördüncüsünü, bütün bu güzellikleri sözün sultanlığında buluşturan Edirne şiirini eklemek lazımdır.

Şairin Edirne şiirine girişi 'Bir şiire nasıl girilir'in cevabı gibidir: "Bir yerde görürsen ki / Ağır ve edalı akar / dal dal söğütler öperek/samur üç belik gibi / üç koldan sular / müjdelersun efendim / Edirne'desin." Sanki ağır bir saray kapısından içeri girer gibi şehre sokar bizi şair. O üç belik gibi üç koldan akan sular da Meriç, Tunca ve Arda'dır tabii ki. Ne de olsa Osmanlı'nın eski payitahtıdır Edirne. Divan'ın kapıları açılır gibi açılır şiirin kapıları. Ağır ve haşmetli...

Bursa şiirinde de aynı hava vardır. Osmanlı'nın gözdesi bu kent-

lerin kendine has, insanı çeken bir havası vardır. Edirne şiirinde şairin, Divan şiiri'nin olanaklarından yararlandığını görürüz ki; bu, şiirin iklimine de uygun düşer. Biçimle içeriğin en güzel birleşme örneğidir Edirne ve Bursa şiirleri. Edirne şiirinin girişini çok güçlü bulduğum gibi, Bursa şiirinin de bitirilişini ustaca bulurum: "...Bursa eyi, Bursa güzel / Eminim ki ben bâsübadelmeyt / orda olurdu / Yalan yazmasa kitap / yıkılmasaydı mihrap" Bursa da bütün büyük kentler gibi Akıncioğlu'na göre, "Bir ölmek arzusu veriyor adama." Bir yanda 'imkânsızlığı' bir yanda 'nimet bolluğu' vardır bu kentin.

Daha birçok güzel şiiri var Akıncioğlu'nun hangi birine değinmeli, insan şaşırıyor; ama kendini içtenlikle anlattığı şiirleri çok güzel. Hasbıhal şiirinde, sevdiğine şöyle seslenir: "...Öğrenmelisin sevdiğim / Ve peşinen bilmelisin / Alınayım benim / kurşun kalemle yazılmıştır / dilersem silerim, dilersem silmem / ben güneşin çocuğu, ben toprağın adamı / hatim indirmedim, âh-ret bilmem / toprak kabul etsin duamı"

Aka Kara Demem

Çektiği sıkıntıları Kırklareli'de mütevazı bir yaşam sürerek karşılamaya çalışmıştır Akıncioğlu. Hapisten çıktıktan sonra avukatlık yapmış, ekmeğini namerde muhtaç olmadan kazanmaya çalışmıştır. Aka Kara Demem adlı iki dize-lik şiirinde bunu anlatıyordu aslında: "Ekmek parası bu / Avukatlık ediyoruz işte..." Onun yaşamının, mütevazı kişiliğinin sağlamasıdır şiirleri.

Sevgili Yaşar Kemal'den, şair Cemal Kirca'ya dair bir yazı istediğimde N. Akıncioğlu'ndan bahsetmişti yazısında. Her ikisi de şairdi, avukattı. Her ikisine de birtakım sıkıntılar çektirilmişti. Şöyle diyordu sevgili Yaşar Kemal: "O, (C. Kirca) şiirlerini, bu kadar güzel şiirlerini her yerde yayınlatabilirdi. Ne oldu bilemiyorum, o da N. Akıncioğlu gibi kendini köşeye mi atmıştı? Kırklareli'ne gittiğimde Niyazi'yi cübbesini giymiş mahkeme kapısında görmüştüm. Avukat

arkadaşımızın şiiri bıraktığını sanmıyorum. Mahkemeden döndüğünde bana üst üste birçok şiir okumuştı, ne oldu o şiirlere?" Yakın bir zaman önce telefon görüşmemizde sevgili Yaşar Kemal, her iki şairin de toplumsal bozukluklarla mücadele etmiş yiğit insanlar olduğunu, iki meslektaş şaire de çok çektiirildiğini söylemişti. Bu gibi insanların az bulunur cinsten insanlar olduğunu eklemişti.

Can Baba'dan Niyazi Akıncioğlu

N.Akıncioğlu'nun Silivri'de yaşayan şair akrabası Adem Akıncioğlu'ndan onu değerlendiren kısa bir yazı istedim. Bir değerlendirme yapıp verdi. Orada ilgimi çeken bir şey anlatıyordu sevgili Adem. Umudun, insan sevgisinin, direncin şairi Niyazi Akıncioğlu, kendisi için "Ben serhad şairiyim" dermiş, bunu Can Yücel söylemiş.

Devamını şöyle anlatıyor Adem Akıncioğlu: "1980'lerin sonunda bir kitap fuarında, kitap imzalamak bahanesiyle yanına sokulduğum Can Yücel, soyadımdan yola çıkarak, bana N. Akıncioğlu'nu anlatmaya koyulmuştu. Bana bakıp: 'O, senden bile ince, dal gibi bir adamdı yav!..' demişti. İnce uzun bir insanmış. Abartırmış her şeyi... Çok iddialı ve 'salvoly' konuşmuş. Şair dediğinin iddiası da hayat kadardır, gelir kendisine dayanır. Ayrıca, çok güzel içermiş. Bunu adeta özenerek söylemişti Can Baba, çay bardağındaki rakısını fondiplerken... 'Bu meret, insanın ömrüne ömür katar!' demişti. Konuşmalarında çingeneye kelimeler de kullanırmış. Malum Kırklareli'nde çingene bol. Onlarla içli-dışlı yaşadığının, hayatın ortasında olduğunun göstergesi bu da..."

Bir iyi insanı, bir iyi şairi en iyi yeniden, defalarca okuyarak var edebiliriz kendimiz için. Şimdi aylardan mayıs, "Selamın geçiyor besbelli." Ama yeşeren sadece telgraf direkleri değil şairim, şiirlerin. İçimiz kıpır kıpır seni yeniden okuyoruz. Ve 'Bir Günün Bilançosu' nu senin gibi çıkarıyoruz:

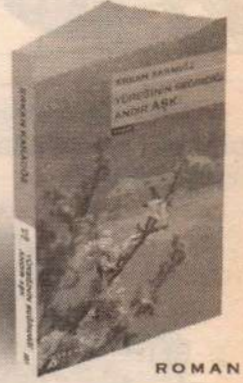
Ben her gün kuşlara yem serpiyorum,
çiçekleri suluyorum;
bazen efkâr basıyor, içiyorum
seni düşünüyorum ve gün bitiyor.

'Ak' olasin şairim, gittiğin yerde de!..H

ERKAN KARAGÖZ

YÜREĞİNİN SEĞİRDİĞİ ANDIR AŞK

Bu bir adamın aşkının ve o aşkın bedelini ödeyenlerin hikâyesidir...

ROMAN

Erkan Karagöz, Rus Kızı Vasilisa'nın birinci cildinde bizi Şevket ile Vasilisa'nın aşklarının gölgesinde Rus Devrimi sonrası hallaç pamuğu gibi dağılmış halklarının arasında gezdirmişti. İkinci kitabı Yüreğinin Seğirdiği Andır Aşk'ta ise bu aşkın gizlerini ele veriyor.

ŞÜKRAN YÜCEL

DÜŞ GÖLGESİ

ÖYKÜ

Düşleriyle dünyayı değiştirmek isteyenler, inançlarını yitirseler de düşlerini unutmadılar. Düşlerinin gölgesinde sıradanlığa sığınırken arayışları hiç bitmedi. Aradıkları neydi, aşk mı, bir mavi düş yolculuğu mu, bir pencere mi hayata açılan, yoksa gizemli kapıyı açacak bir anahtar mı?

İnsan çocukken doktor olmak ister, sonra da öğretmen veya mühendis. Ama en sonunda baba mesleğine kalırsın. Babamız denizciydi, tekneleri vardı. Ben de kaptan oldum.

Titanic'in Kaptanı Ben Olsaydım Batmazdı

ZEYNEP MENGİ

Adınız ve mesleğinizi öğrenebilir miyiz?

- Ben Şehir Hatları Vapuru kaptanı Recep Türkmen.

Kaç yıldır bu işi yapıyorsunuz?

- On beş.

Nasıl kaptan oldunuz?

- İşletmemizde kaptanlık alttan yukarıya oluyor. Okuldan çıkar çıkmaz kaptan olamıyorsun. İlk önce gemicilik yapıyorsun. Belirli bir periyottan geçiyorsun. 10-15 sene bir çalışıyor, mesleği tam olarak kavriyorsun. Bu esnada ehliyetin varsa ehliyetinin belirli evrelerden geçerek şehir hatları için tasdiklenmesini bekliyorsun. Sonra da puanlama usulüyle terfi oluyorsun. Ehliyetimin derecesine göre kaptanlık yapabilirim, ama süvarilik yapamam. Bu geminin tonajına göre değişiyor.

İyi para kazanıyor musunuz?

- Şükürler olsun kimseye muhtaç değiliz, ailemizi geçindiriyoruz.

Yaptığınız seferler sırasında doğum, denize atlama, kavga gibi olaylarla karşılaştınız mı?

- Doğum olayını bir kere Bostancı gemisinde yaşadım. Adadan İstanbul'a geliyoruz, gayrimüslim bir vatandaşımız var. Hanımı da hamile. Sirkeci'ye yanaşırken sancısı tutuyor. Kadıncağızı sesi duyulmasın diye tuvalete kilitliyor. Aslında ilk olarak personele haber vermesi gerekiyor, genelde her seferde vapurda bir doktor olur ve ilk müdahaleyi o yapabilir, personelin de ambulans çağırıp, gerekli yere göndermesi la-

zım. Artık kadının utanması mı diyelim, beyinin çekimser kalması mı diyelim... Fark edince durumu, bir ambulans çağırıp gönderdik ama yetiştirtiler mi bilmiyorum. Denize atlama da bir kez oldu. Üsküdar - Eminönü akşam seferi yapıyorduk. Tam Kızkulesini geçtik, bir tane transit gemi boğazdan çıkıyordu, tam orada atladı. Aradık ama bulamadık. Yaptığım seferlerde hiç kavga olmadı, ama başka arkadaşların seferlerinde olduğunu biliyorum.

Günde kaç sefer yapıyorsunuz?

- 6:15'te Üsküdar'dan sefere çıkarız, sonra Kadıköy'e geliriz. Burdan devam ederiz. Ortalama 15 sefer yapıyoruz. 20:30'a kadar çalışırız. Gece 01:30'da olabilir. Adaların sefer durumuna göre değişir. Ama asgari 15 saat çalışıyoruz. Pervane stop ettikten sonra işimiz bitmiyor. Geminin bakımı, salonların temizlenmesi, ufak tefek kontroller...

Sıkıldığınız oluyor mu?

- Sıkılmıyorum desem yalan olur. Ben isterim ki bazen insanlar gelsin, hal hatır sorsun. Bizim yolcularımız ürüyor galiba. Çayımızı, kahvemizi içmeye gelmiyorlar.

Saatlere göre yolcu yoğunluğu nasıl oluyor?

- Sabahın ilk saatleri ve akşam saatleri kalabalık oluyor. Biz de elimizden geleni yapıyoruz. Bizim Osmanlı'dan kalma bir sefer programımız var. Öyle düzenlenmiştir ki, bütün seferler birbirine eklidir. Ben burdan çıkıp Üsküdar - Eminönü

hattına gidebilirim. O zamanlar çok iyi düşünmüşler.

Çocukken ne olmak isterdiniz?

- İnsan çocukken doktor olmak ister, sonra da öğretmen veya mühendis. Ama en sonunda baba mesleğine kalırsın. Babamız denizciydi, tekneleri vardı. Ben de kaptan oldum.

Bu işi yapmasaydınız hangi mesleği seçerdiniz?

- Üniversite bitirmediğimize göre haliyle bir işe yönelecektik. Denizle ilgili olurdu herhalde, balıkçılık falan.

Mide bulantısı oluyor mu?

- Denizde çalışanlarda genelde olur, ama benim öyle bir sıkıntım yok. Hatta sallantılardan zevk alırım. Denizin güzelliğidir, sallanması. Lodoslu havalarda çok severiz adalara gitmeyi.

Titanic filmini seyrettiniz mi?

- Seyrettim. Harika bir film yapılmışlar. Patronlar egolarını tatmin etmek için, altlarındaki personeli kullanıyor. Saatinden önce limana ulaşmış ordaki insanlara hava atmak için gemiyi daha süratli kullanıyor. Buzdağı SOS'i aldığı halde kaptanı dinlemiyor, aksine kaptana baskı yapıyor. Tabi bunca olayın arasına biraz da aşk serpiştirmişler.

Titanic'in kaptanı siz olsaydınız gemi batar mıydı?

- Batmazdı. Ben dinlemezdim. Öyle bir SOS gelecek, ben yine körü körüne o doğrultuda gideceğim! Rotamı değiştirirdim. Çünkü dünyanın en değerli şeyini taşıyorsun. İnsan canı. Bizim Titanic'den farkımız yok. O Amerika'ya gidiyor, biz de Kadıköy - Eminönü

arası çalışıyoruz. Dışardan göründüğü gibi basit bir iş yapmıyoruz. Saçımız ağardı, yaşımızdan fazla gösteriyoruz. Bu hep stresten, sorumluluğun çok olmasından kaynaklanıyor.

Çocuklarınız sizinle gurur duyuyor mu? Mesleğiniz hakkında ne düşünüyorlar?

- Çocuk babasından ne ister? İçkisi, kumarı olmasın, evine bağlı olsun. Biraz da harçlık verirsene, senden iyisi yoktur.

Yemek işini nasıl hallediyorsunuz?

- Genelde dışarıdan alıyoruz ama bazen kendimiz de yapıyoruz gemi içinde. Ben çok iyi yemek yaparım. Tüm denizciler iyi yemek

yol geçen hanı gibi herkes buraya giremez. Denizciliğe aykırı.

Hiç kaza yaptınız mı?

- Kaza yapmayan kaptana kaptan denmez. Bu tabii cana, mala zarar verecek kaza değil. Makine arızasıyla iskelelere çarpmalar olmuştur. Geminin batmasına, yolcuların yaralanmasına neden olan kazalar değil.

Deniz, vapur, balık rüyalarınıza giriyor mu?

- Bir ara Bahçekapı gemisini Galata Köprüsü'nden içeri doğru girerken görürdüm.

Bu kış nasıl geçti sizin için?

- Kış sert geçti, epey kar yağdı. Bir keresinde seferi yapacak gemi olmamamıza rağmen Eminönü'ndeki yolcuları Üsküdar'a getirdik. Yeter ki insanlar zor durumda kalmassın. Denizciler için en kötü hava koşulu lodosdur. Lodos varsa ve denizdeyseniz çok dikkatli olmanız

lazım.

Kaptanların her limanda bir sevgilisi olurmuş...

- Uzun süreli sefer yapan kaptanlar için doğrudur. Bu da doğaldır. Altı ay denizdeler gittiği yerde barlara, diskolara takılır, bir bayan arkadaşla tanışır... Evli olsa bile yadırgamamak lazım. 11

korkular kıyıda köşede kalmamalı, icabına hemen bakmalı...

taktisyen tan cemal

küçül küçülebildiğin kadar.

kandır kendini kana kana.

korkularınla mahcup etme kendini.

Birlikte varolduk.

dilediğin yere git.

ne yapsan, kaçamazsın!

çık dünyandan!

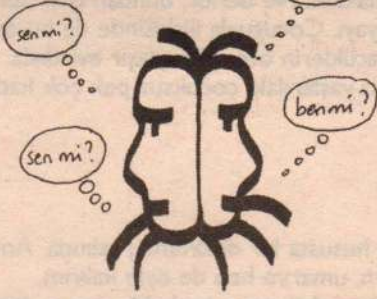

ÇOK MU SÜSLÜ OLDUM ACABA?

istediğin şekli al.

içindeler çünkü.

çek kılıcını, paslanmadan.

HATTORI HANZO!

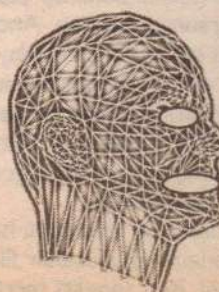
en yüksek ağaca tırman.

içerden başla düzeltmeye..

göster hanyayı konyayı.

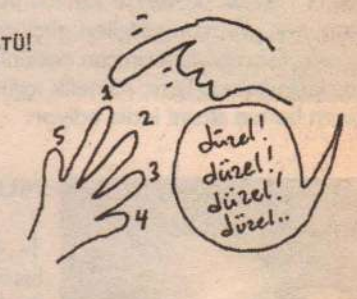

SÖYLEMESİ KOLAY!

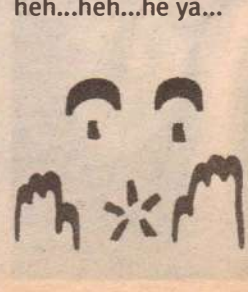
dünyanın arkasına saklan.

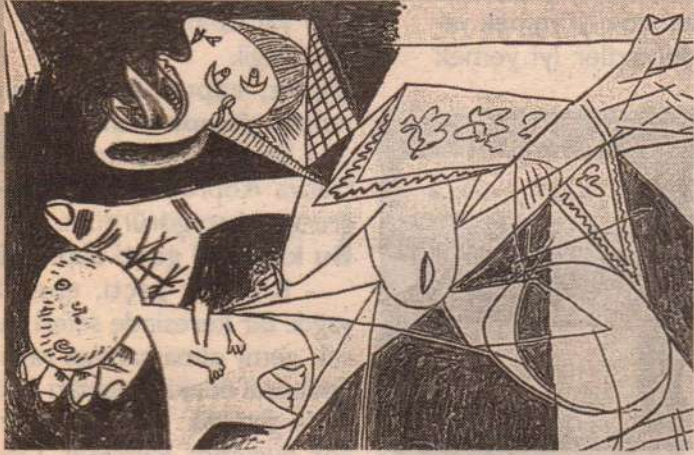
tek tek, bir bir.

belki bi faydası olur heh...heh...he ya...

Mayıs ayında genellikle Anneler Günü nedeniyle anneliği yücelten, anneliğin önemini vurgulayan soruşturmalar yapılır. Bu sefer nedense bizim aklımıza anneliği sorgulamak geldi. Anne olan ve olmayan kadın yazarlara annelikle yazarlık arasındaki kalın/ince/dikenli/nahif/tehlikeli/hoş/eğlenceli/sıkıntılı vs. olabilecek o meşum çizgiyi sorduk. Hepsi kendi penceresinden ve kaleminden annelik üzerine düşüncelerini anlattı.

Çocuklu Yazarlara Sorduk

- 1) Nasıl bir annesiniz? Çocuğunuzun gözünden değil ama, kendi gözünüzden.
- 2) Anne olmaktan nefret ettiğiniz zamanlar oldu mu? Olabilir mi?
- 3) Anne olmanızdan dolayı kaçırdığınız fırsatlar olduğunu zaman zaman da olsa düşünüyor musunuz? Hiç düşündünüz mü?
- 4) Bir yazarın anneliği farklı mıdır?
- 5) "Her kadın doğurduğu ya da doğurmadığı bir çocuğun annesidir" sözü sizde neyi çağırıyor?

Senin Annen Bir Melekti Yavrum

GÖNÜL KIVILCIM

1- Sanırım, tüm anneler birbirine benziyor. En azından benim konuştuğularım, sıkıntılarını benimle paylaşıyorlar. Dil, ırk, renk fark etmiyor. Suçluluk duygusuyla içi yanmayan tek modern anneye rastlamadım. Ben de onlar gibi çocuğuma yeterince zaman ayıramadığımı, yeterince sabırlı olamadığımı, anaokula yollayarak ona eziyet ettiğimi, kısacası annelikte sınıfta kaldığımı düşünüyorum.

2- Nefret! Çok acımasız bir sözcük. Anne olmanın altından kalkamadığım zamanlar oldu, evet. Ama anne olmaktan nefret etmenin ucu, bir kez anne olduysanız eğer, yaşamaktan nefret etmeye değin varır. Küçük bir çocuk yaşamın ta kendisidir çünkü. Unuttuğumuz yaşamın. Bir saniye önce ağlıyorsa, bir saniye sonra kahkahadan kırılır. Bir saniye önce sizi tekmiyorsa bir saniye sonra öpücüklerin en baştan çıkararını konurur

yanaklarınıza. Dünyanın en çatlak ikilisi olabilirsiniz çocuğunuzla. Gak guk diyerek ortalıkta dolaşabilir, güneşe yolculuk düzenleyebilir, ciddilikten kırılan beylerle dalganızı geçebilirsiniz... Kusarken bedenine neler olduğunu kavrayamayan ve korkudan ağlayan çocuğunuzun çaresizliğini görüp de anne olmaktan nefret etmek mümkün değildir. Hele hele, dili çözülmüşse ve bir sabah yataktan "anne seni seviyorum" diye uyanıyorsa, işiniz bitiktir. Gözleriniz sulanır. Nefret ne kelime hafıflersiniz, pamuk olursunuz, çocukların masumiyetiyle sarılmak istersiniz tüm insanlara.

3- Yalnız seyahat etmeyi çok sevdiğimden, bu şansı sonsuza kadar kaybettiğimi düşündüğüm ve hayıflandığım oldu doğrusu. Ancak, oğlumla birlikte geçirdiğimiz on günlük nefis bir tatilin ardından, bu şikayetin geçerliliğinin kalmadığını söyleyebilirim. Tatlı bir refakatçiydi oğlum. Otobüste uyudu, rahatsız etmedi. Konakladığımız yerde köpeklerle oynadı, nerdeyse yanıma uğramadı. Sayesinde denize bile daldım. Ne derler, bundan iyisi can sağlığı.

4- Bence evet. Yazarın sezgileri güçlüdür, daha derinden sezinler dünyayı. Çocuğuyla ilişkisinde de bu derinliği geçirir ona. Görebildiklerimizin ötesini, duyabildiklerimizin ötesini, sözcüklerin ötesini paylaşır evladıyla.

5- Kadınların bahsettiğini. Annelik içgüdüsel demeye getiriyor ama ileri yaşlardaki çocuksuz pek çok kadın arkadaşım bunun aksini iddia ediyor.

MÜGE İPLİKÇİ

1- Yumuşak bir anneyim. Bu çoğu hususta bir dezavantaj aslında. Ama böyle iyi hissediyorum: Oğlumun arkadaşım, umarım hep de öyle kalırım.

2- Evet. Özellikle de oğlum bebekken. Ağlamaya başladığı zaman düştüğüm çaresizlik deli ederdi beni. Bir tepkisi var, biliyorsunuz, hissediyorsunuz ama derman olamıyorsunuz derdine. Ancak hep söyledim ve hep de söyleyeceğim: Anne olmak başıma gelen en güzel olay.

3- Çok. Bir kere gezenti ruhumu zaptetmek hiç kolay olmadı. Ev fikrine ısınmak zaman aldı, hayatımı küçük bir varlığa göre düzenleme fikrine alışmak da.

4- Bence farklı. Yazı gibi beyninizi ele geçirmiş bir dostla (yer yer düşünün da olabilir bu) bir anlaşma yapmanız gerekiyor. Saatleri bölmeniz, zamanı ayarlamanız, planlamanız, planlamanız...

5- Doğurmadığım bir çocuğun, hatta birçok çocuğun annesi olabilirim. Ancak bunun için annelik içgüdüseldir fikrine sırtımı dönmem gerekiyor-ki benim için hiç sorun değil. Ben anneliği tecrübe ede ede öğrendim.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

NİLÜFER AÇIKALIN

1- Aslan gibi mükemmel ve çok yakışıklı bir oğlu olan harika bir anneyim kayıtsız şartsız.

2- Benimki çok sancısız bir doğum oldu. Rüyamda doğurdum sanki ve habi rüya devam ediyor gibi. Yorum yapmadan görmeye devam ediyorum. Rüya bir gün kendini kabusa keserse, bir daha uyanmamak isterim. Gün geldi annemden nefret ettim ama anne olmaktan hiç.

3- Anne olmaktan dolayı fırsat kaçırmadım ama babası yüzünden çok işsiz kaldım.

4- O okula yeni başlamıştı. O kadar tatlıydı ki devamlı onunla oynamak istiyordum. Onu oyuna kandırıyordum. Oyun da şu, o bana yeni bir oyun bulup uyduracak ben ona bir harf öğreteceğim. Gezegenleri, çarpıyı, çıkarmayı, toplamayı, paylaşmayı, ayları, günleri, saatleri, bilmediğimiz oyunları böyle öğrettik. Yaramazlık serbest. Büyüdükçe okuduklarımızı paylaşır olduk şimdi okumak işi annemdir. Okuyacak. Hayatta onu kurtarmak ve ruhunu doyuracak tek şey bu, bunu biliyor artık, ufka doğru koşabilir.

5- Bazı insanların "doğurmadan anlayamazsın" imaları vardır. Bu önceleri beni kutsururdu artık sadece midemi bulandırıyor. O yüzden bu sözü söyleyene saygı gösterelim, göstermeyi dövelim.

ICLAL AYDIN

1- Galiba ilkokuldaki ders kitaplarında çizilen bir anne değilim. Doğum yaptıktan hemen sonra çekilen bir fotoğrafım var. Kucağımdaki güzel bebeğe bakakalmışım... Birkaç saat sonra çekilen bir başka filmde ise kolumda resim kucağımda diz üstü bilgisayarım yazı yazmaktayım... Yani işime hiç ara vermedim ben. Bu sebeple yüzde yüz anne olamadım diye düşünüyorum... Belki de iyi oldu; öyle pımpirikli, telaşlı, titiz, çok korumacı bir biçim gelişmedi...

2- Daha epi topu 18 aydır anneyim. Hala anne olduğuma inanamıyorum. Eve döndüğümde kapıya badi badi koşturan, bir tutam saç tepesinden toplanmış o minik şey benim mi, diye hayret ediyorum. O kadar hayret ediyorum ki, nefret söz konusu olur mu, bilemiyorum... Ama çok büyük bir sorumluluk bu. Bazen dehşet içinde "ne yaptım ben!" diyorum... Ya başına bir şey gelirse, ya onu koruyamazsam...

3- Hayır şu ana kadar hiçbir fırsat kaçırmadım. Hatta tuhaf bir enerjiyle gücümün üzerinde işler başarmaya

başladım. Ancak o çok büyük yorgunluğun üzerine bazen dinlenmek, iki kadeh bir şey içmek, bir sigara tellendirmek, dışarıda biraz vakit geçirmek istediğimde evde beni beklemekte olan ufak kız çocuğu geliyor gözümün önüne. İşim yüzünden beni yeterince görmeyen küçüğüme bu haksızlığı yapamam diyerek hemen eve dönüyorum. Zaten sonrasında beraber uyuyakalıyoruz.

4- Mesleki bir farklılık olduğunu sanmıyorum. Her kadının anneliği farklıdır. Her anne başkadır yani.

5- Zorunlu bir şefkat ödevi mi yüklüyor acaba insanın sırtına? Tanıdığım kimi kadınlar var ki annelik meselesinden hiç hoşlanmıyorlar. İkili ilişkilerde kimi zaman erkeklerin, birlikte oldukları kadınlardan "annelik" yapmasını beklemeleri durumu var bir de... Doğurduğu ya da doğurmadığı deyince çocuk deyince hani... Bu durumda her erkek de doğması için katkıda bulunduğu ya da bulunmadığı bir çocuğun babasıdır demeliyiz...

EŞBER GÜVENÇ

1) Kızım doğduğundan beri kendime sorduğum o korkunç soruyla karşı karşıyayım gene ama bu defa -daha da acı- başka biri soruyor. Doğrusu bilmiyorum. Özellikle sakın bir insan olmanın yararlarını bilen, gören, anlayan ama asla ve asla, çok denememe ve istememe rağmen olamayan ve hatta bazen kendi kendime dayanma sınırlarımı bile aşacak şekilde tepkiler gösteren bir anneyim. Yaptığım davranışların sonuçlarını da -her açıdan- görmeye çalışan bir anneyim aynı zamanda. Ve bu

dünyada tek başına, kendi ayakları üzerinde güvenle durabilecek bir çocuk yetiştirdiğime de inanıyorum. Yada en azından bütün koşulları zorlayarak çabalıyorum diyebilirim.

2) Asla! Hiçbir zaman. Hayatımda beni gerçekten var ettiğine inandığım çok az değerden biridir kızım. Kendimden nefret edebilirim ama anne olmaktan, onun annesi olmaktan asla.

3) Hiç düşünmedim ama sanırım "anne olmak"; bu dünyada kaybedilen her çeşit inanca, yarınla güveniyle birlikte çekip giden gençliğe, tertemiz yollarda yürüdüğünü sanırken nasıl olup da bu denli pislendiğini anlamayan aynadakine, tüm tersliklere, zıtlıklara, iğrençliklere, aklın alamayacaklarına rağmen ve hepsine karşı, hayata devam etme, yeniden ve

başka bir yerden başlama, yok olmama, zorla kurutulsa dahi sanki gizli bir yerde filiz verme hali. Bu durumda da kaçan fırsatların neden kaçtığı, gerçekte ne(!) anlama geldiği, daha iyi anlaşılabilir galiba. Görülebilirse -ki oldukça iyi görülüyor- kaçanlar değil de yakalananlar oluyor gerçek anlamıyla fırsatlar..

4) Herkesin anneliği farklıdır.

5) Eşim bana her zaman "Sen kendi çocukluğunu büyütüyorsun" diyor. Bu soruyu okuyunca nedense(!) onu hatırladım.

DENİZ DURUKAN

1- Mükemmel bir anne olduğumu söyleyemem. Onu yetiştirirken, kendimle çelişkiye düştüğüm, bocaladığım anlar, hatalarım olmuyor değil. Ancak ilgisiz bir anne hiç olmadım. Oğlumun her sorunuyla yakından ilgilenmeye çalışıyorum. Birbirimizi dinleyen bir aileyiz. Dolayısıyla her konuda konuşuruz. Fazla kuralları olan bir anne değilim. Örneğin uyku saati, ders çalışma saati, oyun saati gibi programlar hiç yapmadım. Ya da okul zamanı, oyuncaklarını bir dolaba kilitleyip, tatil günlerinde oynamasına izin verme gibi katı kurallarım, ders notalarının yüksek olması gibi hırslarım yoktur. Berkay yani oğlum, benim için her şeyden önce gelir. Bu nedenle yazılarımı -eğer çok acil bir yazı yoksa yetişmesi gereken- genelde o okuldayken yazmaya çalışırım. O gelince uyuyana kadar kendi işlerimle ilgilenmem. Tek dikkat ettiğim şey onun gerçekten mutlu ve huzurlu bir çocukluk geçirmesi. Çevremde mutsuz çocukluk geçirmiş bir çok insan var. Dünyada en fazla acı çeken kişilerin çocuklar olduğunu düşünüyorum. O nedenle onu büyütürken tek dikkat ettiğim ve hassas olduğum konu bu.

2- Nefret etmek değil de, korktuğum anlar oldu. Berkay doğduğunda panik olmuşum. İlk gün elimi süremedim. Zaman zaman ona nasıl bakacağım korkusuyla ağladığımı hatırlıyorum. Anne olmak yürek söken bir şey. Onun başına herhangi kötü bir şey gelecekmiş ihtimali, düşüncesi çok yıpratıcı. Sürekli yüreğin ağzında yaşıyorsun. Boris Vian'ın Yürek Söken adlı kitabındaki Clementine karakteri beni çok etkilemişti. Üçüz çocukları olan Clementine, çocuklarına o kadar düşkündür ki, her an onların başına gelebilecek kötü şeylerin kuruntusuyla yaşar. İlk önce evinin bahçesindeki ağacın dallarının kazara

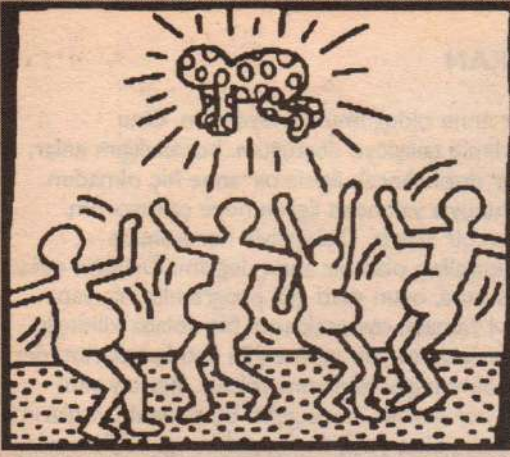
kopup kafalarına düşmesini engellemek için, bütün ağaçları kestirir. Daha sonra dışarıdan gelebilecek tehlikeleri önlemek için bahçenin duvarlarını salt gökyüzü görünecek şekilde yükseltir. O da yetmez, bahçedeki toprağı kaldırır; yumuşak bir zeminle kaplatır. Böylece bahçedeki böceklerin kazara onları ısırmasını, çakıl taşlarının oynarken bir yerlerini yaralamasını önler. En sonunda yağmur yağar ve farkına varmadan ıslanıp zatiüre olabilirler, ya da şimşek düşer başlarına

korkusuyla gökyüzünü de kapatır. Dolayısıyla çocuklar eve hapsedilir. Bu kitabı okuduğumda henüz çocuğum yoktu ve çok etkilenmişim. Bazen fazla korumacı davrandığımda aklıma Clementine gelir, kendimi engellerim. Annelik böyle hastalıklı, rahatsız edici, onu koruma adına istemeden ezici bir güç. Bu da çok korkutucu.

3- Kaçırılmış bir fırsatım yok. Çünkü asıl fırsatın yazmak olduğunu düşünüyorum. Bunu da zaten değerlendiriyorum.

4- Yazarın anneliği değil de, çocukları farklı oluyor. Eğer karı koca yazarsanız, çocuk ister istemez standartların dışında bir ortamda büyüyor. Çünkü evde konuşulan, yorumlanan şeyler her zaman günlük hayata dair sıkıntılar olmuyor. Bazen bir cümle, bir yazının peşinde üç gün dolaşıyorsunuz. Dışarıdaki bir insanın kelimelerle bu kadar uğraşması çok da olağan bir şey değil elbette. Ama siz kelimelerin büyüüne kapılıp, kendinize başka bir kapı aralıyorsunuz. Çocuk da bunu gözlemliyor. Bu farklılık siz ne yaparsanız yapın, anneye de çocuğa da yansıyor, ama annelik dürtüsünün her kadında aşağı yukarı aynı olduğunu sanıyorum. Yazar olmanın bu anlamda bir farklılığı yok.

5- Annelik dürtüsünün kadınlara doğarken bahşedilmiş bir armağan olduğunu düşünüyorum. Dolayısıyla kadınların büyük çoğunluğu o dürtüyle davranır. Hatta sevdiği erkeğe bile annelik içgüdüleriyle yaklaşır. Sevgilisi veya kocası koltukta uyuya kalmışsa, bir kadın mutlaka onun üzerini örter.

Çocuksuz Yazarlara sorduk.

- 1) Anne olsaydınız nasıl bir anne olurdunuz?
- 2) Anneliğin yazarlığı ya da diğer sanatsal alanlardaki üretkenliği olumsuz etkileyebileceğini düşünüyor musunuz?
- 3) Sizce bir yazarın anneliği farklı olabilir mi?
- 4) "Her kadın doğurduğu ya da doğurmadığı bir çocuğun annesidir" sözü sizde neyi çağırıyor?

ELİF ŞAFAK

1- Çok iyi bir üvey anne olurdum, hem kafa dengi hem kafası karışık. Yasaklar, kurallar, korkular evreninde büyütmezdim çocuğumu. Ama öz anneliğe gelince ondan emin değilim o kadar. İnsanların çocuk yapmaktaki fütursuz girişkenliğine hayret etmişimdir hep. Dehre bir can getirmek ne kadar kolay nicelerinin nezdinde.

"Kendi kanımdan kendi canımdan çocuk" mitini paylaştığımdan da doğurmak istediğimden de hiç mi hiç emin değilim. Çocuk yapmak yerine, zaten bu dünyaya doğmuş ama ön kapıdan kırmızı halı üzerinde buyur edilmek yerine arka kapıdan kerhen içeri alınmış bir bebeği/çocuğu/bebekleri/çocukları evlatlık edinmek isterim. Sahip olduklarından çok daha ötesini verebilirim. O zaman gayet iyi bir anne/dost olabilirim.

2- Çocukların değil de aslında kocaların yazarlığı ya da diğer sanatsal alanlardaki üretkenliği olumsuz etkilediğini düşünüyorum. Mesele çocuk büyütme değil. Mesele büyümüş görünen/yetişkin cüsseli çocuk karakterli erkeklerin içindeki aşağılık-komplekslerini pışışlamak.

3- Elbette olabilir. Her romanda beraber kafayı yer, beraber normalleşir, velhasıl beraber büyürüz. Sonuçta ya çok güzel çok özel bir can yetişir, çünkü derin mi derin olur. Ya da muazzam bedbaht bir insan yetişir, çünkü derin mi derin olur.

4) Kadınları illa ki "annelik", anneliği de illa ki "doğurmak" ile özdeşleştiren yumuş yumuş pembe benekli tüm savlara şüpheyile yaklaşıyorum. "Her kadın annedir" benzeri şeyler geveleyen sözlere de zerre kadar itibar etmiyorum. Ama işte eğer anneliği ballandıra ballandıra övmüyorsanız toplum size "taş kalpli canavar" gözüyle bakıyor. Benim için de tam tersine, toplumda deveran eden "her kadın annedir, anne olmalıdır" vs faşizmi tüylerimi diken diken ediyor.

MİNE SÖĞÜT

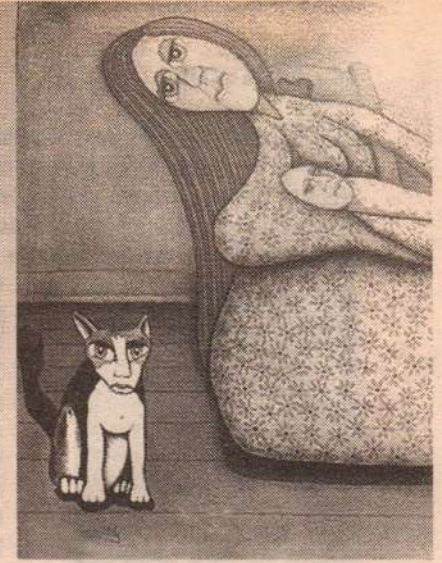
1- Biraz can sıkıcı bir anne olurdum sanırım. Beklentileri karşılanmadığı zaman sinirli olan ve çocuğunu eleştirirken anaç tuzaklara düşmeme telaşıyla fazla katı davranan rezil bir anne!

2- Benim özelimde kesinlikle etkilerdi. Vaktimi, enerjimi bir çocukla paylaşamayacak kadar bencil; yazarlığımı beslediğini varsaydığım 'minimum sorumluluk' lüksümü yerle bir edeceğinden korkacak kadar ödleğ olduğum için etkilerdi. Ama bunu her kadın yazar için söylemek yanlış olur. Her ikisinin de üstesinden başarıyla gelen kadınlar tanıyorum. Yani bebek de yapan kariyer de!

3- Bir yazarın yemek pişirmesi, sevişmesi, alışveriş yapması, yürümesi, bakması, gülmesi, kavga etmesi vs. diğer insanlardan ne kadar farklıysa anneliği de o kadar farklıdır herhalde. Binbir çeşit insan yazı yazıyor; ve binbir çeşit insan aynı zamanda annelik yapıyor. Eğer yazar annelerin diğerlerinden daha 'enteresan' olması yolunda bir beklentiden çıktıysa bu soru; ben bir yazara beş basacak enteresanlıkta olan ama çok sıradan hayatlar yaşayan anneler tanıyorum...

4- Doğrudan kendimi! Zaman zaman kendimi doğmamış bir çocukla ilgili fanteziler kurarken buluyorum. Hatta Feride Çiçekoğlu benim durumumla ilgili çok güzel bir teşhis yapmıştı. Sanırım kız çocuklarının bir dönem anneleri beğenmemelerinden ve onlardan daha güzel giyinmelerini, makyaj yapmalarını, dış görünümüne özenmelerini istemelerinden bahsediyorduk. Feride Çiçekoğlu geçmişte kızının bu tür taleplerini nasıl sevecen bir hoşgörülle karşılamaya çalıştığını anlattı. Bense 'Kızım benden böyle şeyler istese hemen cevabını alırdı' dedim ve o da müthiş tespitini yaptı: Doğmamış çocukla otorite savaşı!

İDİL ÖNEMLİ

1- Bir çocuk sahibi olmadan bu soruya biçilecek bütün cevaplar ya bol ya da dar gelir diye düşünüyorum. Şunu söyleyebilirim ancak; bir kadının, anne olduktan sonra -hatta hamilelik sürecinden başlayarak-, kendini yeniden; yeni anlamlar yükleyerek, tanımlaması süreci başlıyor... Bu yeniden tanımlama sırasında insanın atıl olarak kalan birçok yönü kullanıma açılıyor. Ve doğurganlığın biz kadınlara bahsettiği bu deneyime göre "nasıl bir anne olurdum"un cevabını yaşayarak veriyoruz...

2- Sonuçta bir insan yetiştiriyor olacağınız için hayatınızdaki öncelikler sırası da değişecektir mutlaka. Ama bunun yazınsal doğurganlığı artırıcı bir etkisi de olabilir. Bu soru aklıma başka bir soruyu getirdi, acaba bir yazarın çocuğunu yetiştirirkenki işçiliği ile yazınsal ürünlerinin üzerindeki işçiliği arasında üslup benzerliği var mıdır?

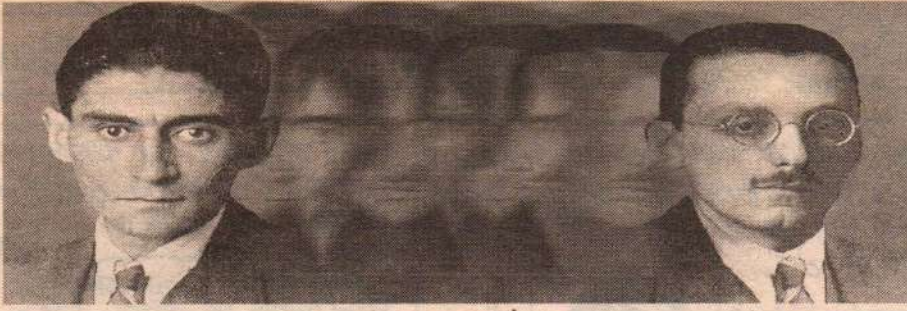

Sonuçta en büyük yapıtınıza başlayacaksınız doğumla ve bu mucizevi metin sürekli değişecek, gelişecek, üretecek ve en sonunda kendi kendini yazmaya başlayacak...

3- Yazarlık dünyaya karşı takılan çılgın bir bakış açısını da beraberinde getirir, bildiğiniz... Yazarın anneliği, dişi bir kuşun kuruşından çıkardıklarıyla yavru-

larını beslemesi gibidir... Anne uzun bir metinler arası yolculuktan döndüğünde, bu düşsel ve düşünsel ziyafetten, zihninin kursağında birkaç lokma da çocuğu için ayırmış olacaktır... Evet, çocuğun görme ve algılama biçimlerinde bir zenginlik olacağı kesin.

4- Kadınlık ve erkeklik bir kimlik çeşididir... Ayrıca kadın kimliği kadınların, erkek kimliği de erkeklerin tekelinde değildir... Bir erkek kadın kimliğine, bir kadın da bir erkek kimliğine sahip olma hakkına sahiptir... Şunu sorabiliriz o halde, anne kimliğine sahip olmak için de illa fiziksel bir doğurganlık yetisine sahip olmak gerekir mi? Bir çocuğu sadece dünyaya getirmekle anne kimliğine sahip olmayacağımız (çünkü annelik bitimsiz bir süreçtir) gibi doğurmadığımız halde bu kimliğe sahip de olabiliriz... Doğum, metafor olarak oldukça verimli bir kavram... Ama bu cümlemin ben de doğurduğu etkiye gelirse, çok daha başka bir yere götürüyor beni... Kadın yazar kavramı, erkek yazar kavramından söz edilir çok zaman, peki ya bir anne-yazar kavramının varlığından söz edilebilir mi? Anne olmak bir yazarın metinlerini, konu seçimi ve üslup açısından nasıl etkiler? İşte bu söz bana, bir metni hiç bu soruları sorarak okumadığımı hatırlatıyor.

Eğer siz Kafka'nın gerçekten yazar olduğuna inanıyorsanız,
gidip bir Kafka kitabı alın ve o kitabı okumadan yakın.

En azından dost kazığı yiyen bir adamın son vasiyetini siz yerine getirmiş olun.

Franz Kafka İyi Atılmış Bir Palavra

TURGUT YÜKSEL

Kafka bir yazar değildi. Kafka Prag'da 1883 yılında doğmadı. Hukuk eğitimi alıp sigorta şirketinde çalışmadı. Verem olup, 1924 yılında Kierling Sanatoryumu'nda ölmedi. **Milena** isimli bir kadına aşık olmadı. Ve Kafka hiç yazı yazmadı. Kafka diye baktığınız adamın fotoğrafları Kafka değil. Çünkü Kafka diye birisi hiç olmadı. Çünkü Kafka bir kurguydu. Bir öykü gibi kurulmuş bir isimdi...

Ama **Max Brod** diye birisi vardı. Max Brod'a Kafka'nın babası da diyebiliriz. Çünkü hayali bir kahraman olan Kafka'yı o yarattı.

İlk yazılarının çok kötü olması nedeniyle aldığı ağır eleştirilerden dolayı sonraki yazdıklarına M.Brod imzasını atmaya çekindi. Ama yazı yazmayı bırakmadı ve Kafka'yı yaratıp onun yazdıklarıymış gibi sundu yazılarını. Böyle bir kılıf içine girdi.

Bir an için Kafka'nın gerçekten yaşadığını ve yazarı Kafka olan kitapları yazdığını kabul edelim. O zaman Kafka'yı bir yazar olarak anmaktan öte onu ilk önce **"dost kazığını en kötü yiyen insan olarak"** anmakta fayda var. Daha sonra yazar tanımı koyabiliriz. Yazar tanımını biz koyabiliriz. Çünkü o hiçbir zaman yazar tanımını almak istemediği için yaşadığı sürece yazdığı şeyleri yayınlamak teşebbüsünde bulunmadı. Çünkü böyle bir şey aklının ucundan bile geçmiyordu. Çünkü onun yazıyla ilişkisi teşhir üzerine değildi. Yazdıkları kendi dünyasında kendisine ait, hiçkimseyle paylaşılmayacak kadar önemli çalışmaları. Özel metinlerdi. Kapalı metinlerdi. Bu metinler yayınlandığı zaman değerini yitirecek olan metinlerdi. İşte bu yüzden ölürken en yakın arkadaşı olduğunu zannettiği adama, Brod'a **"yazdıklarımı yak!"** dedi. Eğer yazdıklarını Kierling Sanatoryumu'nda öleceğini bilseydi oraya gitmeden önce onları kendi eliyle yakardı. Ama kendisi bir sanatoryumda yaşamın ağırlığını ciğerlerinde hissederken, kendisinden uzak bir yerde yaşamın ağırlığını hafifletmek için kendi kendine uğraştığı ve yok

edilme zamanı gelmiş yazılar vardı. Onların yanına gidemiyordu. Onları yanına getiremiyordu çünkü ölüme çok yaklaşıyor ve bu açmaz içinde Brod'a şunu vasiyet etti.. **"Yazdıklarımı yak, çünkü onları kimsenin görmesini istemiyorum"**

Şöyle düşünün; siz kendi kendinize bir şeyler yazıyorsunuz ve bunları hiç yayınlama teşebbüsünde bulunmuyorsunuz. Çünkü yazmadaki amacınız diğerleri (okur) ile bir paylaşım değil. Çünkü okur için ve okunması için değil, sadece kendiniz için, çok kişisel ve özel bir eylem olarak yazıyorsunuz. Neyse, ölüm anınız yaklaştı, aklınıza yazdıklarınız geldi ve yanınızda bulunan en yakın arkadaşınıza da "yazdıklarımı yak" dediniz. Çünkü son nefesinizde bile yazdıklarınızın sadece kendinizde kalması çok önem taşıyor sizin için. Bu önem onları sadece kendiniz için olmasından kaynaklanan bir yazı eylemi sonucunda ortaya çıkmış olmasındı. Bu önem olmasaydı, o yazılarda olmayacaktı. Neyse son nefesinizi verip ölüyorsunuz. Arkadaşınız da sizin son isteğinize "peki abi" dediği halde bırakın yakmayı, bunları kitap halinde basıyor. Ne için yapıyor bunu, **"tarih içinde yitip gitmiş yazarlara bir tanesi daha eklenmesin"** diye mi? Tabii ki hayır.

Sadece kendisi için yapıyor. Max Brod'un yaptığı gibi. **Zavallı Kafka**, Kierling'de son nefesini verirken Max'ın gözünde pırıltılar dolaşıyordu. Çünkü o'nun gözü eski dostunun(!) kimseye bırakmak istemediği mirasındaydı. Ve afiyetle de yedi. **Ölü Kafka**'nın editörlüğünü(!) yaparak ismini camia'ya saygın bir biçimde soktu. Kafka imzası ile okuduğunuz kitapta, kaç tane orijinal Kafka cümlesi olduğunu biliyor musunuz? Bilmiyorsunuz değil mi? Hiçbir zaman da bilemeyeceksiniz. Brod orijinal Kafka metinlerinden kaçını tırpanladı, değiştirdi, beğenmediği yerlerin üstünü çizip kendi cümlelerini koydu, üstünde oynadı. Ölü Kafka ilk önce Brod'un süzgecin-

den, onayından, beğenisinden geçti. Yani Kafka'ya ilk sansürü Brod koydu. Brod böyle vazgeçilmez bir şekilde kendini Kafka'nın mirası içine yerleştirdi. Kafka'yı yazar olarak kabul etmenin işte böyle bir trajik boyutu var. Çünkü kendi ölümü üzerine ölü bir yazar olarak doğurturuldu ve Brod'un elinde hadım edildi.

Kafka'yı gerçek olarak kabul ettiğimizde ortaya çıkan dram, gerçekten de Kafka'nın yazdıklarından da öteye gitmiş olur. Ama Kafka kurgu olduğu için onun sanal yaşamı hep yazdığını zannettiğimiz şeylerin arka planında bir dekor olmaktan öteye gidemeyecek. Kafka, **Bay Ripley**'in ilk versiyonuydu. **Dr. Jekyll Mr. Hyde**'nin torunuydu. **Faust**'un bitiş fragmanı, **Kosinski**'nin Polonya'dan kaçma yoluydu. İyi atılmış bir palavraydı.

"Kafka kurgu bir kimlikse, Kafka olarak fotoğralarda görünen adam kim?" sorusu akıllarda dolaşabilir. O adam'ın adı **Gregor Samsa**'dır. 1878'de Lodz'da doğan ve 1907'de de Vitava Nehri'nin karanlık sularına kendini bırakarak intihar eden sessiz, yalnız ve umutsuz bir matematikçiydi.

Gregor Samsa isminin size yabancı gelmediğine eminim. Evet, Brod'un **Dönüşüm** romanındaki adamla aynı isimdedir. Brod, yüzünü çaldığı adamın ismini bir metafor olarak romanında kullanmıştı. Roman, Samsa'nın gözünü açtığı zaman böcek olduğunu anlamasıyla başlar. Dönüşüm o uyku-dayken gerçekleşmiştir. Nasıl dönüşüğünü, neden dönüşüğünü bilemez bile. Gerçek **Gregor Samsa**'da neden ve nasıl olduğunu bilemeden gözlerini yaşama kapattığı zaman Kafka'ya dönüşmüştü.

Neyse, eğer siz Kafka'nın gerçekten yazar olduğuna inanıyorsanız, gidip bir Kafka kitabı alın ve o kitabı okumadan yakın. En azından dost kazığı yiyen bir adamın son vasiyetini siz yerine getirmiş olun. Eğer inanmıyorsanız Brod'un isteğini yerine getirin ve o kitabı okuyun. **H**

turgut@hayalet-caws.com

Yurtiçi:

1 yıllık 35 Milyon
6 aylık 20 Milyon

Avrupa:

1 yıllık 25 Euro
6 aylık 15 Euro

ABD ve Uzakdoğu:

1 yıllık 50 Dolar
6 aylık 30 Dolar

Abonelik İçin İrtibat
Tel: 0212 293 32 77 / 3 hat
Ali Haydar Akkaya

Hesap No: PAK BASIN
YAYIN LTD.ŞTİ adına

TL: Yapı Kredi Bankası
Parmakkapı Şubesi
Hesap No: 1101003-2

EURO Hesap: Yapı Kredi
Bankası Parmakkapı Şubesi
Hesap No: 3006501-1

DOLAR Hesap: Yapı Kredi
Bankası Parmakkapı Şubesi
Hesap No: 3006502-9

JAKLIN ÇELİK

1- Bunu ciddi anlamda hiç düşünmedim. Annemi sorgulamaktan kendime pek fırsat kalmadı. Anneler yeni anneler doğururlar. Bizlere iyi ve doğru bildiklerini empoze etmeye çalışırlar. Biz ise onlardan ne aldığımızı anne olduktan sonra, kendi çocuğumuza davranış şeklimizden ortaya çıkartırız. Ve onların onaylamadığımız taraflarını uygulamaya başladığımızı görmek şaşırtıcıdır da. Bunlar yakın çevremden edindiğim izlenimler. Sözüün özü; anne olsaydım, sanırım annem gibi bir anne olurudum.

2- Sanatın hangi türünde olursa olsun, sanatçının içindeki üretim, patlamasını kendi açtığı yoldan gerçekleştirir. Yaşam şartlarımız/olanaklarımız her ne olursa olsun bunun böyle olduğuna inanıyorum. Olumsuzluk olarak, gecikmelerden bahsedebiliriz, bu da yazarın geçmişte kendi tercihlerinin sonucudur. Toplumumuz, kadının anne olduktan sonra çocuk bezlerinin yanına, özverilerini de mandallamasını dayatıyor. Bu soru sanatta olduğu gibi dışındaki çalışma alanlarında da yanıtını kendi içinde barındırıyor. Çocuk doğurup, sorumluluğunu almak gibi ağır bir işten sözlediysak üretkenliğimiz elbette sekteye uğrayabilir. Durup, ne yapmak istediğimizi kendimize sormak gerekir. Bütün bunların tersi de sözkonusu; bütün olumsuzluklar, üretkenliğimizi tetikleyici bir etken haline de gelebilir.

3- Bir yazarın anneliğinin, herhangi bir anneden farklı olabileceğini düşünmüyorum. Daha doğrusu yazarlık sıfatının yüklediği anlamla olmaması gerektiğini düşünüyorum. Tabii bu sorunun çok çeşitli yanıtları olabilir. Ama ben yine de derim ki; anne çocuğunu büyütürken, yazarlığını çocuğun sırtına yüklememeli.

4- Bu tamamiyle insani bir şey. Çocuk doğurmayı daha genç yaşlarda düşünmüştüm. Son beş yıldır bunu kendi adım bir bencillik olarak görüyorum. Kendi adıma diyorum çünkü yaşamın savrukluğu ve içinde bulunduğumuz dünya böylesi bir insan üretiminin "yanışlığını" hatırlatıp duruyor bana. Hindistan'da ve dünyanın diğer kalabalık ülkelerinde sahipsiz çocukları düşünenecek olursak, keşke onların hepsine annelik yapabilssek. Hindistan'da birkaç şehirde kucağıma çocuk bırakıp, ülkeme götürmemi istemişlerdi. Oysa onlar, benim ülkem, kendi ülkeleri, başkalarının ülkelerinde o çocukların düzgün birer insan olarak yetişmelerine imkan olmadığını belki de hiç bilmeyecekler. Bütün bunlar olup biterken sahnede sürekli anneler var. Doğuran, besleyen, büyüten daha doğrusu sorumluluğun büyük kısmını yüklenen... Sonra da o çocukları başkalarının kucağına bırakmak zorunda kalan. O halde sorunun yanıtına gelelim; her baba ektiği ya da ekmediği her çocuğun ne kadar babası olabiliyorsa, ben de bu şartlarda, verili imkanlarla doğurduğum ya da doğurmadığım çocukların o oranda annesi sayılırım. H

GENÇLİĞİ İĞNE

Esen Demirci

üzerine d ü Sen i ya p! BENİ SATIN AL...

BENI
SATIN
AL..

Havva'yı HAVAYA uçurmanın 5 aşamalı KAZMIYE
suikast planı (Tom Havva kızlarının işine yarar, Adem ^{Adem} ^{çocuklarını} Geter) TOPRAK

1. cisi kural değil, kurallar
1. zaten, bu kuralları yıka-
tanların yıkmaya enstüfölerini
de geliştirdikleri kendilerini
qürötme yollarından biridir
bu yüzden en birinci kuralımız
kuralsız olmaktadır!...

Derken bile hangisinin ilincisi
olduğuna karar veremiyorum,
yaşadığımız duyguların çoğunu
karşıtımda içinde barındırarak
yaşarız; mesela mutluluk, mutsuzluk,
bide bu yetmiyomuş gibi huzursuzluk,
sinir ve delilik gibi ekstra acılı soslarla gelir
masaya. Aşkın karşıtı yalandır diye bi söz
kalmış aklımda, bu yüzden karşıt duygular
birbirini barındırırtın aynı anda birbirlerini
yok edebilirlerde!... yaniiii; Her karşıtlıkta
bir bedel vardır, eğer kararlıysan intihar
komandası olmayı ihtimal dahilinde
tutmalısın, demek istediğim böyle bişeye
kalkışırken asla çok kararlı olmamalısn,
planını her an vazgeçebilir gibi kurgula-
malısın, çünkü kararlılığın içinde
kararsızlık bide bu yetmiyo-
muş gibi korku endişe risk
sosları da vardır...

İtiraf edemiyor
zorlanacağız

Merak edilen

4. Cusu sondan bi öncekisi olduğu için aslında önemli sayılır, yani eğer ben beş tam madde, de Havvayı havaya uçurabilirmiyim dersen bende sana, imkansız olan imkân dahililim içindeki düstur derim, bu sebepten tanrı insanları nasıl yaratmış olur sanırsan insan tanrı olma yolundaki kendir payına düşen en büyük paydayı bile gözden kaçırmaz, tanrıya duyulan hayranlık aslında ancak insanların birbirlerine duydukları hayranlığı dile getirirken ortaya çıkar, bilim veya felsefe tanrı olma yolunda büyük adımlar olsada günlük yaşamın için de bu konuda öyle büyük yollar katedilirki inan ya ni tanrı bir sürü evrenle uğraşırken bu evrenlerde her hangi birinin içine yaratıp koyduğu bu mikro can ne yaşadığıyla ne düşündüğüyle ilgilenmez bu işle lemit fakat ben yine de derimki sana gözünle görünanma hakkında konuş o ayır... Tanrı tektir, bu gözden sevilmeye ihtiyac duyar, halbuki tanrıyı korkutmaktan daha büyük bir silahtır, sevginin güldir sevginin karşısı yalandır, yalanın doğrudan söylenemez, aynı adamın başka bi söze geldi ab ruların arasında en sezilebilir olanıdır diyoru ğın plana inanmıyosan → de doğru söyle !!!

...asla kat...
binle değil aklınla plan...
yapmalısın, asla akıl asla...
anlaşamaz, akıl ancak aşık bir...
gönülün uşağı olabilir ve baş bir gönlünde, erendisi di...
ye bi söz daha... kalmış aklında, nedense Tanrı Hawaya akıl, Ademede...
gönül vermiş!!! akıl ve mantığın elle tutulur bin tane kanıtı vardır, mesela Ta...
vûs kusu doğadaki en gösterişli kuşlardan biridir ve bu zavallı Zararsız...
kuşu bütün eski İslam mitlerinde şeytanla özdeştir, yani akıl ve mantık...
algılayabildiğin dünyada egodan daha önemlidir fakat yüksek değildir...
tanrı kendini bize iyi tarif etmiştir, onu tanır, şeytanı biliriz, bu yüzden...
yoldan sapma olasılığını göz önünde bulundur, namaz kılma alışkanlığın...
varsa tanrıdan planını uygarlıktan bir ak...
sili çıkmanın diye açık seçik yap...
dım iste yoksa önemli değil...
sen yeterli isyan et...
Tanrı kendine telefon sapık...
lığı yapanları sever!!!!...

Türkiye'de
iş yetenekle bitmiyor,
işirken dua ediyor, fikrine
katılıyor

● Kadın sevdi

"Onda ateş kudreti var.

Sevişirken, kelime-i şahadet ge

başarılı olabilirsiniz

Psikiyatr Dr.
NEDİR BENÖTESİ

YARATICILIK
disiplin i **lazim**

**RAFADAN
YUMURTA
yalan oldu!**

aşk
başlarken
piç olacağını
bilmiyor,

5. ve son olarak şunu söylemem gerekir, bir kadının bir adamı veya bir adamın bir kadını Aşk olmasının planı projesimi olur kardeşim niye kalkışiyosun böyle, bişeye manyakmısın,, Aşk baharında sokakta yürürken cemrelerin hepinin birden senin buruna düşmesi kadar teheli ve Tesadüf, bişeydir ymetlimiss diir, bir nehrin dibinde veya bir dağın etesinde olsanda farketmez AŞK'in kendisiysen bırak cemrede düşlüğü A yeriyaksın Sekerim!

Sayım'ın Kitap Bavulu

SAYIM ÇINAR

**Aferin İyiydin
Bir Diplomatın
Anıları**
Yaman Başkut
İnkilap Yayınları

Yaman Başkut, 1939 yılında İstanbul'da doğdu. Dışişleri Bakanlığı'nın çeşitli kademelerinde 43 yıl hizmet verdi. Yurtdışında diplomat olarak başlangıçta Paris ve Cezayir Büyükelçiliklerinde çalıştı; daha sonra Türkiye'nin Cenevre ve Moskova temsilciliklerinde müsteşar, Bükreş ve Tokyo'da büyükelçi olarak görev yaptı. Bu kitapta, onun özel yaşam öyküsünü değil, konulara profesyonel bakış açısını ve zengin meslek anılarını bulacaksınız.

Tırı Vırı Şeyler
Sabri Kılıç
Aykırı Araştırma

Bu kitap, biraz eğlenceli ve keyifli okumaya olanak sağlıyor. Gözlem, tartışma yoğunluğundan yorulanlar tırı vırı şeyler'i okuyarak dinlenebilirler. Lüzumsuz Bilgiler Ansiklopedisi'nin açtığı yoldan ilerleyen tırı vırı şeyler son derece ilginç, son derece şaşırtıcı ve son derece keyifli bilgilerin yer

**12 Yıl Sonra Gelen
Öykü Kitabı 1 Mayıs'ta**

Çağdaş Türk Edebiyatı'nın önemli isimlerinden Pınar Kür, uzun bir aradan sonra yeni öyküleriyle yeniden okurlarıyla buluşuyor. Tam 12 yıl sonra. 1 Mayıs'ta yayınlanacak 'Hayalet Hikâyeleri' adlı kitapta beş uzun öykü yer alıyor. Yazarın 1997-2004 yılları arasında kaleme aldığı öyküleri içeren Hayalet Hikâyeleri'nde hayaletlerin ve hayallerin etkisi altındaki kahramanların geçmişle yaptıkları hesaplaşmalar konu ediliyor.

aldığı yeni bir çalışma olarak hak ettiği ilgiyi sizlerden bekliyor. Kitabın adının da ilginç, hatta tuhaf olduğunu dikkate alarak 'aydınlatıcı' bir açıklama yapmak yerinde olacaktır. Bilenler biliyor, özellikle ABD'de hayli zengin, yaygın bir 'trivia' edebiyatı var. 'Trivia' sözcük olarak 'önemsiz, ıvır zıvır' demektir.

**Cehennemin
Tarihi**
Alice K. Turner
Çev.: Ayhan Sargüney
Ayrıntı Yayınları

İnsanoğlu bütün gelişimlere rağmen ölümü alt edememiş, son sözü söyleyen daima ölüm olmuştur. Ölüm ve ölümün getirdiği korku güncel yaşamımızın bir parçası haline gelmiştir. Cehennem'in Tarihi, Sümerler'den başlayarak günümüzdeki Hristiyanlık anlayışına kadar öbür dünya ve Cehennem kavramının nasıl geliştiğini inceliyor. Cehennem, insanlığın en büyük imgesel projesi, Homeros'tan Platon'a, Augustinus'tan Dante'ye, Blake'ten Goethe'ye, Michelangelo'dan Milton'a birçok dehanın katkısıyla kolektif bilinçaltının en ürkünç tasarımı olmuştur. İyi okumalar

Çiziyorum
Ercan Akyol
Epsilon
Yayıncılık

Yıl 1990. Siyasi Karikatürün sevgili babası Ercan

Akyol'u Çağaloğlu Milliyet'te tanıdım. Onun sayesinde sevgili Turan Dursun'un kitaplarıyla tanışmıştım. Küçüktüm, büyüdüm ve Ercan Ağabeyimin kitaplarını bavulumda taşımaya başladım. Mesleğine saygılı, en iyisi için elinden geleni esirgemeyen Ercan Akyol'u buradan yeniden selamlıyorum. İyi ki sen ve o güzel ince uçlu kalem var. Bu kitabı Milliyet'te, Açık Pencere sütununu takip edenlere ve karikatür sevenlere öneriyorum. Sabah Gazetesi'nde Emre Aköz, Çiziyorum'u incelemeye aldı bile.

Mehmet Murat Somer, çabuk okunan polisiye romancılardan biri. Işıltılı İstanbul gecelerinin ardında yaşanan cinayetleri kitaplarına konu eden Somer, bir yandan merak ögesini sürekli ayakta tutmayı başarırken bir yandan da İstanbul gecelerinin sıradışı hayatlarını anlatıyor okuyucuya.

Hop - Çiki - Yaya

Dedektif bir travesti yaratmak nasıl bir duygu? Hop çiki yaya demi nereden geliyor?

- Travesti bir dedektif yaratmak, keyifli ve hınzır bir duygu. Ancak burada duygularımdan ziyade hesaplı kitaplı bir seçimden bahsetmeliyim. Bildiğim ve takip ettiğim kadarıyla polisiye yazında erkek, kadın, gay ve lezbiyen dedektifler vardı, ama henüz travesti bir kahraman yoktu. Bu anlamda bir niş (niche) yakaladığımı inanıyorum. Üstelik kahramanımın travesti olması bana bir dolu kolaylık sağlıyor, mesela istediğim yere erkek, istediğim yere kadın kıyafetinde gönderiyorum. Arzu ettiğimde her cinsle yakınlaştırebiliyorum. Hem de tercih ettiğim esprili, keyifli, hafif çevreye oturabiliyorum. Diğer yandan bakarsak, bir de travestileri "normalize" etmek niyetim var. Medyanın çoğu zaman sunduğu gibi hayatın sillesini yemiş, fuhşa mahkum, adı suçlara ilişkilendirilmiş travestiler dışında da bir seçim olarak travestiliği yaşayan ve "rafine" olanlar. Hop-çiki-yaya deyiminin nereden geldiği ve kahramanımın adı için serinin beşinci kitabı olan "Huzur Cinayetleri"ni bekleyin.

Son yıllarda polisiye edebiyatta üretilen yapıtların sayısı artıyor. Neye bağlıyorsunuz bunu?

- Böylesi bir değişim, Türkiye'de var, diyebilirim. İşin ayrıntısını sosyologlar mutlaka başka türlü analiz ediyordur ama benim görüşüm "sosyal gerçeklik" dönemiyle bizde polisinin bir süre yoz bulunarak demode olduğu, şimdilerde yeniden ilgi çektiği yolunda. Yoksa Server Bedi, yerli Mike Hammer'lar gibi örnekler; Hüseyin Rahmi'nin, Refik Halit Karay'ın bile zamanında yazdıkları polisiyeleri var. Sinemamızda 40'lar, 50'ler hatta 60'lar başında bir dolu polisiye örnek var. Tabii bir de Türkiye'de tepkisel, düşünülmeden işlenen suç kavramı var. Yani balta cinayeti. Sinirlenip karşındakini öldürmek veya kan davası. Bunun yazına dökülecek tarafı polisiye adına pek enteresan değil. Olsa olsa gerçekçi roman veya "true crime" olur. Organize suç, inceden inceye düşünülerek işlenen suç kavramı bizde yeni yeni oluşuyor. Ki polisiye de buna dayanıyor. **Eşcinsellerin ve Travestilerin nasıl yaşadıkları ayrıntılı bir şekilde anlatıyorsunuz, eşcinseller ve travestiler bu tür ayrıntılar için neler düşünüyorlar?**

- Bilmiyorum! Açıkçası bu konuda onlardan bir geri bildirim almadım. Zaten bizdeki travestilerin fazla okudukla-

rını da sanmıyorum. Bir dostum, Beyoğlu'nda ellerinde kitabın kapağını göstere göstere gezen iki travesti görmüş. Bana gelen tüm geri bildirim bu kadar.

Aşk romanlarınızdaki gibi mi yaşıyorsunuz?

- Hayır. Ben aşk konusunda epey tembel ve vermekten ziyade alıcı, talepkar biriyim galiba. Üstelik romanlarımda tamamıyla kurmaca. Okuyanların bazıları kullandığım 'ben' dilinden dolayı, beni de travesti zannediyor, beni kahramanım ile özdeşleştiriyor. Onları hayal kırıklığına uğrattığım için üzgünüm ama maalesef değilim. Böyle bir "gerçek" duygusu yaratmışsam bunu yazarlık adına başarı sayıyorum.

Şiddet, çaresiz insanlar, mutsuzluk, tekdüzellik, cadılar ile birlikte genel olarak bir ölüm havası ağır basıyor. Cinayetlerin hepimiz üzerindeki etkisini mi yansıtmak istediniz?

- Yok... Böyle bir amacım olmadı. Ben şöyle baktım: Bir cinayet, hatta sıradan bir ölüm bile sadece ölenin yakın çevresinde etki yaratır, onların hayatı değişir. Bizimle ilişkisi olmayan bir dolu ölüm, cinayet ya da suçu rahatlıkla görmezden gelir, üzerinde bir-iki saniye düşünüp unuttur geçeriz. Yani, sorunuzdaki gibi bir "karabasan" atmosferi varsa bu sadece yakın çevrede oluşur.

Gerilim ve entrika merakınız nereden geliyor? Polisiye size hayatta neyi öğretti.

- Benim asıl işim yönetim ve bireysel farkındalık danışmanlığı. Kurumlara, onların çalışanlarına eğitimler veriyor, danışmanlık yapıyorum. Farklı çevre ve birikimden bir dolu insanla tanışıyorum. Bana bolca ilham veriyorlar. Polisiye bana ek olarak bir şey öğretti mi'den emin değilim. Belki sadece aritmetiği daha etkin kullanmayı! Fen lisesi mezunu ve bir mühendis olarak zaten aritmetik ile ilişkim güçlüydü. Polisiye yazmanın da tamamıyla aritmetiğe dayandığını inanıyorum. Gerilim ve entrika merakım çocukluğuma, o zamanlar okuduğum Jules Verne ve Enid Blyton kitaplarına dayanıyor herhalde. Bir de zaten eskiden beri meraklı, her şeyi öğrenmek, bilmek isteyen bir tipim. Zamanla bu merakım biraz törpülendi, herkesin ne yaptığına ilgilim biraz söndü. H

Zonguldak Karaelmas Üniversitesi'nin 1 - 4 Nisan tarihleri arasında düzenlediği Güzel Sanatlar Günleri'nde piyano, gitar, davul üçlüsü eşliğinde Demet İlik bir Latin rüzgârı estirirken, tangonun eski sesi geçti içimden. Uzak anılara daldım.

Tangonun Eski Sesi

MUSTAFA ŞERİF ONARAN

“Torba Ağızlı”

Cyrano Ünlü burun tiratına girişirken “Asıl iş edada” diye söze başlar.

“Eda”, sözün inceliklerini sergileyen bir anlatış biçimi, bir davranış özelliğidir.

Louis Armstrong New Orleans’lıdır. Cazin anayurdu sayılır New Orleans. Orada, bir müzik mağazasında kendinizi yitirir, bir trompet sesinin büyüüne kapılırsınız. Trompeti çalan Armstrong’tur. Sonra da o kazıntılı, eskimiş sesiyle cazı nasıl yorumlayacağını bilir.

Durul Gence, “Torba ağız” anlamına gelen “**Satchmo**” takma adıyla anıldığını anımsatmıştı onun. Trompet solosu bitince; başını silkel, boynunu uzatır gibi bir davranışla şarkısını söylemeye başlar.

Kendine özgü edasıyla caza kişilik kazandırmış, cazın efsane adamı olmuştur Satchmo. Doğaçlamaya elverişli bir özelliği vardır cazın. O özelliği kullanmanın ustası olan Louis Armstrong, caz tarihinin büyük adı olmaya hak kazanmıştır.

New Orleans yalnız cazın anayurdu değil. “Adım atışı da talimli”, uzun bacaklı, dünyalar güzeli zenci kadınlar da vardı orada. Uzak bakışlıydı kadınlar. Missisipi durgun akardı.

Tango Merakı

Çocukluğumun İzmir’inde Rumca şarkılar söylenirdi. Basmane’de bir çıkmaz sokaktaydı evimiz. Giritli komşularımız vardı. Ayağında nalın, sokak çeşmesinden testi dolduran kızlar sakız çiğneyerek konuşmayı severdi. Akşama doğru, evlerinin önünde, sebilci bardağı gibi oturan kadınlar, evine yorgun dönen erkekleri, sezdirmeden gözden geçirirdi. Kapalı zarf okunurdu o mahallede.

Otuzlu yılların ikinci yarısında Rumca tangolar moda olmuştu. Çocukluk anılarımın içinden, kadınların peltek dille söylediği Rumca şarkılar da geçer.

O zamanlar Alman tangoları da etkiliydi. Alto sesiyle **Zarah Leander** tangonun yıldızı bir kadındı.

Çocukluk anılarıma kuş civıltıları gibi mandolin sesleri, komşumuz **Giritli Halime Ablâ**’nın udla söylediği **repedikolar** da doluşur.

Ama Arjantin tangolarını tanıyışım çok daha sonralara, kırklı yılların ikinci yarısına uzanır.

Ağabeyim **Âlim Şerif Onaran** Arjantin tangolarına Türkçe sözler yazardı. Ama **Necip Celal**’den **Fehmi Ege**’ye, **Necdet Koyutürk**’e uzanan Türk tangolarında da ha çok Alman tangolarının etkisi vardı.

Arjantin tangoları insanı alıp savuran bir tutku rüzgârı gibiydi.

Selçuk Kaskan

Kimi yazar sözlüklerinde **Selçuk Kaskan** yazar kimliğiyle yer alır. “**Uğurlugil Ailesi**”, “**Kaptan Amca Diyor ki**” gibi radyo skeçleri yanında; “**Almanya’dan Bir Yar Gelir Bizlere**”, “**Dolap Beygiri**” adındaki tiyatro oyunları da vardı. Onun seyyar satıcılıktan tüccar terziliğe kadar her boyaya girip çıktığı bilinir de, **Orhan Avcı** tango orkestrası’nda Arjantin tangoları söylediği bilinmez.

Tıbbiyede okuduğum yıllarda, Galatasaray ile Tünel arasında bir yerde terzilik yapan Selçuk Kaskan’ın tango müşterisiydim. Onun tango müşterilerinden biri de o zamanlar Teknik Üniversite’de okuyan **Abdullah Ebussudoğlu** idi.

Selçuk Kaskan nota bilmezdi. Galatasaray mezunu olduğu için iyi Fransızcası vardı. Arjantin tangolarını plaktan dinleyerek ezberler, İspanyolcaya tatlı bir renk katar, tangoya kendine özgü bir yorum getirirdi.

Orson Welles’e benzeyen iri ya-

rı bir adamdı. Tango okurken yanakları, gerdanı titrer, uzaktaki bir sevgiliye seslenir gibi duygulanırdı.

Arjantin tangosuyla yüklü anılardan söz ederken Buenos Aires’e gittiğini sanırdınız. **Oswaldo Frese**’do’nun, tango arkestrası yönetirken, yanlış nota çalan bandoneoncuya bağırtı nasıl fırlattığını anlatırdı.

Bizde nasıl her evde saz çalmaya hevesli gençler varsa, orda da bandoneon çalmaya özenen çocuklar vardı.

Bendeki Buenos Aires özlemi Selçuk Kaskan’ın söyleşileriyle alevlenmişti.

Buenos Aires

Bir hekimlik toplantısının uzantısı olarak Buenos Aires’e gidişim tango tutkusu yüzündendir.

Haritalara bakılırsa Buenos Aires Atlas Okyanusu’nun kıyısında görülür. Oysa denizden çok içerilerde, genişliği belirsiz Rio de Plata’nın kıyısında.

Nehirden içeri giren büyük gemiler aşağı Buenos Aires rıhtımına demir atar.

Bizde nasıl her evden saz sesleri gelirse, orada da bandoneon sesleri birbirine karışır.

Nehir kıyısındaki aşağı Buenos Aires, kenar mahalle insanların yeri, tangonun afyonlu ruhu yayılan bir bölgedir. Orada **Caminito** adında daracık bir sokakta, ünlü tango besmecisi **Filiberto**’nun heykeli vardır. Tangonun Altın çocuğu Carlos Gardel, tangoya klasik müzik derinliği

kazandıran **Astor Piazzolla**, ünlü tangoları dilden düşmeyen **Mariano Mores**, **Francisco Canaro**, **Anibal Troilo**, daha niceleri, ayrı ayrı anlatılması gereken müzikçiler...

Hele o sevişir gibi tango okuyan kadınlar! Tangonun efsane kadını **Libertad Lamargue** çoktan ölmüştü. Ama **Casa Blanca**’da, **Leopoldo Federico**’nun orkestrası eşliğinde **Susana Rinaldi**’yi dinlemek unutulmaz anılar arasında yer alacaktı.

Karaelmas

Zonguldak Karaelmas Üniversitesi 1 Nisan - 4 Nisan tarihleri arasında Güzel Sanatlar Günleri düzenlemişti. Karaelmas Üniversitesi’nin rektörü **Dr. Bektaş Açıkgöz** Beyin Cerrahisi profesörü olan incelikli bir insan.

Orada piyano, gitar, davul üçlüsü eşliğinde **Demet İlik** bir Latin rüzgârı estirirken, tangonun eski sesi geçti içimden. Uzak anılara daldım.

Edmond Rostand “Asıl iş edada” diyordu **Cyrano de Bergerac**’ın ağzından.

Kara giysiler içinde hüznümlü bir güzellik gibi duran Demet İlik Portekizce, İspanyolca, Fransızca söylediği sambaya, boleroya yeni bir yorum getirirken ben uzaklarda, çok uzaklardaydım.

Gözleri görmeyen piyanistin omuzuna dokunuşunda, trans halinde davuluyla bütünleşen gence gülümseyişinde, elektrogitar çalan arkadaşına alkış tutuşunda ince bir şiir vardı Demet İlik’in.

Sahneyi dolduran o “eda” iyi kul lanılırsa etkisi uzun sürüyor.

Armstrong iri gözleri, pabuç gibi ağızla belleklerimizden silinmeyen, sevimli bir caz ustasıydı.

Buenos Aires’ten esen tango, milonga rüzgârı; sambaya, boleroya dâğılan bir Latin büyüüne dönüşüyordu.

Yahya Kemal Beyatlı ‘İtri’yi anlatırken;

“Belki hâlâ o besteler çalınır
Gemiler geçmeyen bir ummandan”

demmişti.

Karaelmas Üniversitesi’ndeki Latin müziği içimde yankılanıp duruyor... H

HAYVANARTBAHÇESİ

Benim Kara Kutum

Geçen sayıda çıkan yazımı görünce öyle bir çılgılık attım ki, az ötemde sızmış Murat bile zıpladı yerinden. "No'luyo be" diye soruyor... Ona anlatıyorum yazımı ve yıllar sonra ilk defa gurur duyduğumu hissediyorum kendimle. "Tamam hadi bu sefer beraber yazalım" diyor. Konumuz geç gelen, bizi yalvartan, alçak torbacılar... Hatta "İğneciler, buruncular, kaydırma yapanlar, artık birlik zamanı..." falan diye saçmalayıp gülüyoruz.

Annemi arayacağım. Aylar oldu görüşmeyeli. Hani şu "Genç kalma, erkek tavlama" gibi bilumum şeye ışık tutan 'janjan'lı dergilerden birinin editörüdür kendisi.

- Anne... Benim Zeynep

- Ne var?

- Şey bak benim dergide yazım çıktı.

- Of Zeynep, ne yazısı, işim var hadi!

- Hayvan Dergisi. Orada...

Cümlem bitmeden kapatıyor anem telefonu. Kulübeden çıkıp başlıyorum kafamda yazmaya yazım... Annemi yazacağım. Duyarsız anne. İşi hep çok olan anne... Suratıma telefon kapatan anne... Öyle bir gaza geliyorum ki 'eroınman oluşuma sebep olan anne' diye bitiriyorum. Ama öyle değil. Ben bu suratıma kapatan telefonu hak edecek çok şey yaptım ona. Çok canı yandı benim yüzümden... Filmlerde gördüğü eroini evine, banyosuna soktum, kaşıklarına bulaştırdım... Ama fena olmazdı hani "Annem var ya annem!" diye başlayıp, kendimi de onun kurbanı olarak sunmak.

O gün, gece olana kadar kafamda hep yazı yazıyorum. Ama, aslında kalem alınca tutuluyorum. Ne eroinin zararlarını anlatabilirim, ne bu duruma nasıl geldiğimi. Çünkü diğerlerinden ne bir eksik, ne bir fazlam... Hepimizin hikayesi aynı ve çok yazıldı bu hikaye. (Bir ara eroinin siyasi, ekonomi ve devletler arası çıkar ilişkileri boyutunu bile yazmayı düşündüm... Bayağı uçmuşum yani.)

Ertesi gün karşı komşum emekli öğretmen Mehmet Amca'ya gidiyorum. Artık herkesin beni sevmekten vazgeçtiği şu günlerde hâlâ beni sevebilen tek kişi. Çay ve sigara içiyorum o yazımı okurken. Sehpaya gün boyu yaptığım müsveddeleri ve günlüğümü koyuyorum.

- Nasıl yazmalıyım bilmiyorum. Bunları okur musun?

"Geç oldu" demiyor... "Başka zaman bakarım" demiyor. Hatta memnun bile oluyor. O okurken ben evi-

me dönüp iğnemi yapıyorum. Acaba Mehmet Amca'ya cevizli kek yapsam mı? Ya da ona çay bardağı alayım... Bir yelek de örebilirim. Hangisi daha iyi anlatır ona olan minnetimi.

Akşam o geliyor... Müsveddelerimi okuyup sonra da çöpe atmış... "Of ya... Ne bu böyle!" diyor. İmla hatalarım, devrik cümlelerim, yanlış noktalama işaretlerim... İçimden "Kek mek yok sana!" diye geçiriyorum en bozuk surat ifademi takarak.

- Ama günlüğün beni dehşete düşürdü. Uzun zamandır böylesine keyif alarak okuyacak bir şey geçmemişti elime. (Bütün kekler feda olsun sana.) Malzemen bu olsun, günlüğünü yaz, diyor.

Ama günlüğüm benim karakutum. Ben gittikten sonra büyük ihtimalle polisin el koyacağı bir karakutu. (Savaş Ay'ın onu almaması konusunda hâlâ ısrarlıyım.) Yine Mehmet Amca'nın tavsiyesine uyuyorum ve günlüğümün son sayfalarını yazar gibi yazıyorum işte bu yazımı.

Zeynep
İstanbul

180 Yapraklı Bir Roman

180 yapraklı

Bir romanın

Yardımcı kahramanıydım

Bana öyle bir rol verdiler ki

Romanın baş kahramanı

Kadın ile yattım.

Taner Yaldar
Erzincan

Ayna

Çoğu ülkeler feyz aldığı tarih sayesinde sadece ayakta durma kabiliyetini göstermeyip aynı zamanda bugüne değin sahip oldukları benlik ve yaşayış biçimlerini (kültürlerini) muhafaza etmişler ve ayrıca başka ülkeleri etkileyebilme hünerlerini göstermişlerdir. Tüm bunlar tarihin birer cilvesidir.

Gerçekte naz yapma niyetinde bulunmayan tarih bilimi, kendisinden bir şey öğrenmek istermişcesine yavaş yavaş toplumlarla, sıkıcı bir ders olarak algılayan toplumlar arasında sıkışıp kalmıştır. Bu farklı iki kutup aydınlığı ve karanlığı, sıcaklığı ve soğukluğu bilinçli ve bilinçsiz bir şekilde yaşamaktadırlar. Artı kutup aydınlığın, sıcaklığın bilinciyle haşır neşir olup gününü gün ederken, eksi kutup karanlığın, soğukluğun bilinçsiz kurbanlarıdır. Yaşam standartlarımızı belirlemede, sosyal yapımızı korumada ve kültürümüzün en iyisini yaşama şansını elimizde tutmada bu kadar etkili ol-

muşken tarih, kısacası yaşayışımızda önemli bir anahtar olmuşken. Oturduğumuz yerden kalkmalı, eski ama parlak aynanın karşısına geçip kendimize çekidüzen vermeliyiz. Suratımızdaki en ufak sivilceden ders alarak... Çobanını güden tek dergi Hayvan, kalın sağlıcakla...

Melis Çetin
Sakarya

Uyku İsteği

Uyumak, unutmak, kurtulmak. Vicdan azabım uyutmayan sebeplerden biri. Küskünlüğüm, amaçsızlığım ve anlamsızlık diğerleri. Çalıntı telefonlar, çalıntı ruhlar, çalıntı sözler ve çalıntı hırsızlıklar ayrıntıları. Ve Selcen uykumu kaçıran, gülümseyen Selcen. Bileklerimi kanatan Selcen. İçinde yaşamak istediğim beden. Beynimi emen, köleleştiren aşk. Ve bahar. Ve yalanlar, yalananlar. Paslanmaz bazısı, paslanmış çakı. Ve toplum... Sıcak kanla yağlanan dişlileriyle beni sindirmeye gelen toplum, uykumu kaçıran.

Ersin Arslan
Ankara

Öğretmen Kız

Bilinmeyen Sorular: Ses yok

Bilmeden Sevilenler: Numara iptal

Amaçsız Şartlar: Meşgul

Gönülsüz Şenlikler: Hatlar dolu

Durmaksızın Tepkiler: Yönlendirilmiş

İnsancıl Temeller: Ses yok!

Sınıfta telefonun sesini kapatmayı unutmayın.

Öğretmen kız

Ahmet Özcan
Kırşehir

Ertesi Gün...

Ertesi günü, bugüne varmaz yarının; Bir sis bulutu sarar şehirleri, Herkes yağmur bulutu sanar. Oysa sisin bıraktığı sadece dumandır. Toprağın karnı yırtılırcasına çatlamaktadır.

Sonra bir yağmur yağan, Üstüne düştüğü her şeyi önüne katan.

Toprak ıslaktır şimdi, Yeni filizlere gebe anne gibi sancı tutan rahmi;

Doğurduğu evlat değil canavardır, Canavarın, annesinin üstüne saçtığı ise,

Yalız alevler içinde yere dökülen kandır.

Kan, nedir ki kan?

Kırmızı humma içerisinde büyüyen bir can.

Anne kadar aziz, evlat kadar şirin.

Var mıdır ötesi;

Ertesi günü, bugüne benzemeyecektir yarının.

Goer
Yalova

Deniz Fenerindeki Adama

Küçük bir gemi, genç bir kaptan, bir de deniz fenerindeki adam...

Umutla çıktığı yolculuğunu yarı larken kaptan, fırtınaya yakalanıyor. Etraf sis, duman... Geminin aldığı her darbe, kaptanın hayallerinden bir bir koparıyor. Dalgalar acımasız durmadan tekmeler indiriyor geminin başına. Kaptan yıkılmış. Yaralı tayfalarının çılgınlıklarını dinliyor. "Ne yapacağım?" diye kıvranıyor. Deniz kudurmuş. Yağmurun durmaya hiç niyeti yok. O kadar uğraşıyor. Bir türlü doğru yönü bulamıyor. Kurtaramıyor tek başına hayallerinin gemisini. İlerleyemiyor. Aklına deniz fenerindeki adam geliyor. Bir an için umutlanıyor. Hemen bir mesaj yazıyor, bir şişeye koyup denize fırlatıyor. Umutsuzluğunu da bir kenara atıp sabırla bekliyor. Fakat sabır nereye kadar? Bir türlü cevap gelmiyor. Yok işte! Bir ışık yok! Bir umut yok! Ne olmuş deniz fenerindeki adama? Niye bir cevap yazmıyor?

Kaptan, nereye gideceğini bilmeden ilerliyor. "Ne olacaksa olur" diyor, o ilerliyor. Ama hâlâ bir cevap yok. Artık umudu da yok...

Ey Deniz Fenerindeki Adam! Daha bu hikâye sonlanmadı. Bu hikâyeyi iyi ya da kötü bir şekilde bitirecek olan sensin. Kaptan çok acı çekiyor. İçindeki fırtına, yaşadığından beter. Eğer yardım etmezsen bu kaptan hayalleriyle, gemisiyle sulara gömülecek. Ne kadar umudunun olmadığını söylese de ben inanıyorum ki kalbinin kuytu köşelerinde küçük bir umut var. Yoksa sen yenildiğini mi düşünüyorsun hayata? Çok mu kötü durumdasın? Yaşadığın sıkıntılar, seni üzen olaylar nedir bilmiyorum. Fakat ona yardım etmelisin. Çünkü onun tek çaresi, umudu sensin. Eğer sen umutsuzsan, ona yardım ettiğinde o küçük umudunu seninle paylaşır. Belki de birlikte yenersiniz senin dağ gibi sorunlarını, onun umutsuzluklarını, hayal kırıklıklarını...

Yalvarıyorum. Yardım et kaptana! Hadi bir mesaj gönder!

Aysegül Dursun
Aydın

Adı Sevmek

Göründüğü gibi değil, hiçbir şey. Özellikle sevmek ya da sevmeye çalışmak,

Karmakarışık duygular arasından doğruları seçebilmek. Sonuçları detayından bağımsız, Eskilerin hep önünde düşünmek bir şeyleri. Nedeni varoluşa orantılı olsa gerek. İçini burkan sese inatçısına Neden sevdiğini, anlatırcasına sevmek...

Ömer Aydemir
Bursa

İnce

Tanrının gülümsemesini hissettiğin anlarda,
Yanımdayım, uzakta olsamda,
Yokluğum önemli değildir.
Hasretle duvarlara çizik atsamda,
Ve her çiziktir baktığımda
O gülen yüzdeleri gözler

aslında...

Aşk adına yazmak gerekir,
Tüm şiirleri,
Ve aşk adına yaşamak gerekir
Tüm sevgileri.

Mert Yüksel
Denizli

Hey İnsan, Duy Beni!

Bir zamanlar kuştum. Kendime çok güvenirdim. Güzelliğime, asaletime. Gökyüzünde süzülürken bütün kendini beğenmiş insanlar bana bakardı. Adımız bir kere kuş beyinliye çıkmış. Ben onlardan daha zekiydin en azından daha cesurdum. Onlar konuşmaya çekinirken ben; çılgınca uçar, rüzgarla yarışırdım. Yaşamayı, karşı koymayı, meydan okumayı, direnmeyi severdim. Hiçbir zaman bu yüzden zarar görmedim. Bir gün yalnız uçuyordum. Kanatlarımı gerdim, göğsümü kabarttum. Yine rüzgarla yarışıyordum. Rüzgarla dost olmuş-tuk. Bir insan elindeki uzun "adı si-lahtı galiba" evet silahını bana doğrulttu. Daha önce duymuştum. "Avlanmak"mış adı. Hobiymiş, eğlence-siymiş. Rüzgarın bile hakim olamadığı o metal parçası birden kanadımı del-di geçti. O aptal insan icadı vurdu beni. Hızla yere düştüm. İnsan sevindi, vurduğu için mutluydu. Onun mutluluğu beni öldürdü. Değersiz bir insanı sevindirdiğim için çok üzül-düm. Hiç bu kadar çaresiz olmamış-tım. Konuşup bir şeyler söylemeyi çok istedim. Ama biz kuşlara verilen özgürlüğün karşılığı konuşamamaktır. Ruhum bedenimden ayrılırken düşündüm. Onlara dil verdin de kullandılar mı? Onlara beyin verdin de bir-birlerine zarar vermektan başka bir şey yaptılar mı? Her icadın arkasın-dan bir bokluk çıktı. Teknoloji denen şeyle her geçen gün büyüdüler. Ben-ce tam tersiydi. Nükleer silahlar, sa-vaşlar onları küçülttü. Doğaya karşı çıktılar. Her şeye zarar verdiler. Gö-zümü kapatırken aklımdan son geçen şey. "Bir gün onlara bunu ödeticem" oldu. Tanrı bana bir şans daha verdi. "Ne olmak istersin" dedi. "İnsan" dedim. Bir insandım artık. O avcıya

bunun hesabını sormalıydım. Hiç kimse bana zarar veremezdi. Meğer insanlar önce birbirine zarar verir-miş. Kuşken dostluğu, mutluluğu, sevgiyi tattım. Kuşken büyük bir ai-lem vardı. Şimdi ise yalnızım çok yal-nızım. Burada kural; herkes kendi başının çaresine baksın. Artık hayatı sevmiyorum. İnsan acınası bir varlık. Vurulduğum anda çok çok daha ça-resizim. Ben insan olmuştum, en zeki hayvan. Meğer ben korkak, yalnız, çaresiz, amaçsız bir varlık olmuşum. Avcıdan intikamımı alacaktım. Çev-remde birçok avcı gördüm. Hepsin-de aynı gülümseme vardı. Ben kuş-ken bütün gökyüzü benimdi, özgür-düm. Bana değerlerimi kaybettirdi-ler. Ben bir kuşken ne istediğimi bi-lirdim. Şimdi bilmiyorum. Yoo... bili-yorum insan olmak istemiyorum, öl-mek istiyorum. En azından onurumu yanımda götürüyüm. Benimle sadece o kaldı. Evet ölmek istiyorum, onur-lu bir şekilde. Ben kuşken mutluy-dum. Hayat öylesine acımasız ve ma-nasız ki... Ölmek istiyorum, al beni. Duydu, son feryadımı duydu. Nefe-sim kesiliyor, ölüyorum. Rüzgara ve-da edemedim. Ben bir kuşken mut-luydum çok mutluydum. Özgürdüm, birçok dostum vardı. Hey, insan! Duy beni. Bu gidişe "dur" de. Biz kuşlar konuşamayız. Hey insan! Or-da mısın! GİTİMİŞ...

Seray
Ankara

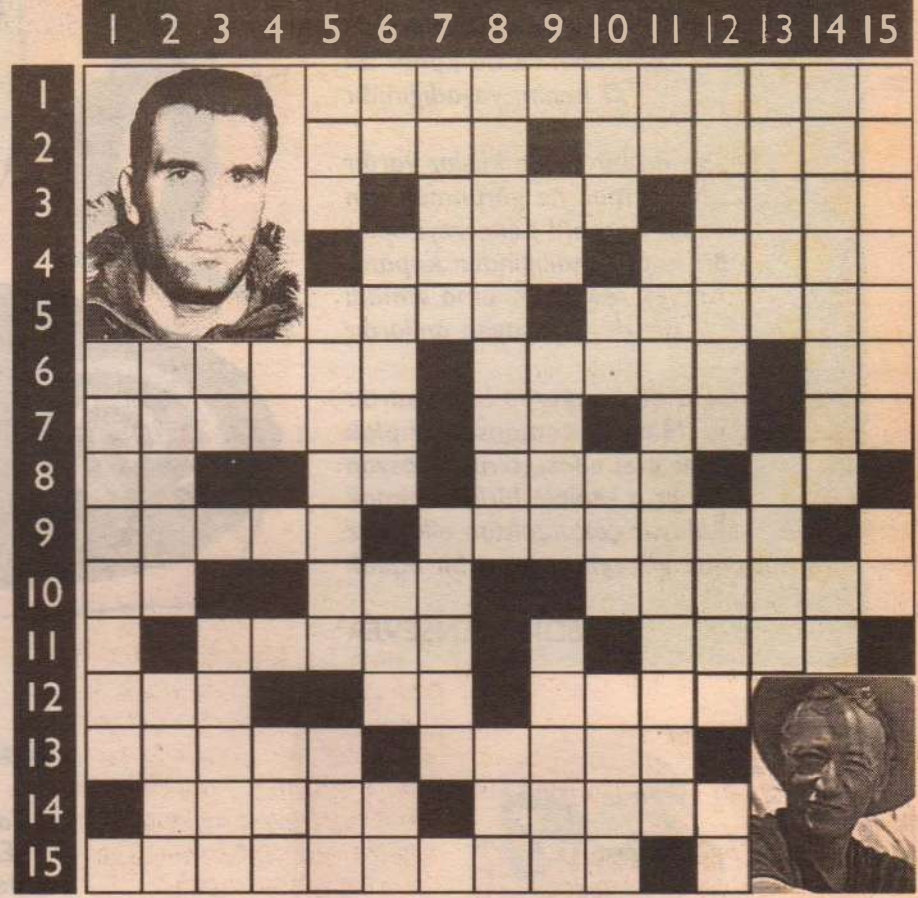
Kıyıda Köşede Kaşarlaşanlar

- Biten her şeyin başlangıcında izi kalır.
- Seni seçim zamanları gibi seviyo-rum...
- Kendi içimize yaptığımız yolcu-luklarda çok kaza yapıyoruz.. özelli-kle dönerken!
- Dayak cennetten çıkmaysa, ne-den melekler dövmüyor bizi.
- Benim halen umudum var.. kü-çükken babam cebime koymuştu.
- Biz sevdik mi tam kesirli severiz, bayağı kesirli değil.
- Yağmurda el ele yürümek aşk-tır, iski çukuruna düşmek aşkın do-ruğudur.
- Kullanılmayan harf gibiyim.
- Belki de benim şu anda üzerine yazı yazdığım kağıt.. Yıllar önce Newton'un kafasına elma düşmesine sebep olan ağacın kesilip.. Hamur ha-le getirilip kağıt halidir.
- Cartt diye yırttın yalnızlığımı.
- Halk günlerinde aşık olmaya ça-lışıyorum daha ucuz oluyor.
- Nedendir bilmem bir neden gi-diklıyor beni.
- Öyle yalnızdım ki sen gelince korktum.
- Hayatta ajandaya yazacak bir notum bile olmadı.

Erdal Sağ
İstanbul

Bulmaca Buldurmaca Paldır Kültür Doldurmaca

MEVLÜT GÜLVEREN

Soldan Sağa

- 1- Fotoğraftaki "Şarabi eşkiya"lardan biri.
- 2- Nurullah (yazar). - İzmir'in zen-gin ilçesi.
- 3- Dince yapılmasında sakınca olmayan. - Demek oluyor ki, şu demek ki.
- 4- Bir fiziofun soy adı. - Falatila, alın yazısı.
- 5- Yelda Reynaud Kaymakçı'nın Antalya'da en iyi kadın oyuncu ödülü aldığı film. - Kandır, yanına al anlamında emir sözü.
- 6- İlyas önadlı aktör. - Çatma. - Genişlik.
- 7- Arıbeyi. - Kemikle-rin toparlak ucu. - İkili bahis hayvanı. - Kuzu konuşması.
- 8- — ürür, kervan yü-rür. - Beyaz. - Bulgaristan parası. - Avrupa Ekonomisi.
- 9- Gidiş, doğrultu, eğilim. - Mutfak birliği.
- 10- Demirin simgesi. -Uzaklaş anlamında emir. - Narenciyegiller-den bir meyve.
- 11- Yükselti. - Dar, kalınca tahta.
- 12- Olağandan büyük. - Hay-dar Yalçınoglu'nun baş harfleri. - Kolayca kandırılabilen kide.
- 13- Bir pamuk cin-si.
- 14- Mahkemelerdeki celse sonucu. - Kadın tanrıça.
- 15- Her yıl 6 Mayıs'ta kut-lanan şenlik.

Yukarıdan Aşağıya

- 1- Mayıs ayında ölen Abasıyanık soyadlı yazarımız.
- 2- Giriş. - Orhan Veli'nin için-de balık olmayı istediği içki.
- 3- Bir nota. - Suudi Arabistan'ın başkent.
- 4- Eski dil-de su. - Bal böceği.
- 5- Kodes. - Mahlukat. - Orhan Pamuk'un bir romanı.
- 6- Spil-berg'in bir filmi. - Orhan Veli'nin soyadı. - Hattat malzemesi.
- 7- Diğer bir nota.
- 8- Parçala Behçet'in soyadı. - Sümüklü sebze.
- 9- Memleketimizin bağı. - Bir tür toprak.
- 10- Terbiyesiz kimse. - Panter - Yolsuzluklara açık bir satış biçimi.
- 11- Galayana getirme. - Kuruşun kısaltması. - Motor güç birimi. - Kızının alev anla-mındaki adı.
- 12- Otuzbirde lazım olan üç şeyden biri. - Kahramanmaraşlı Abdul-lah'ın şeyindeki dövmenin sönük hali.
- 13- Şölen. - İşgal ve bomba ülkesi. - Bir be-sin maddesi.
- 14- Diğer-den başka. - İlerlemiş hastalık.
- 15- Laf atma, laf sokuştur-ma. - Kütükler kervan geçmez kuş konmaz (M. Emin Yurdakul)
- 15- Ülkemiz insanının kodumu oturtan, romantik söylem biçimi. - "Tok —ın halinden anla-maz (Öylesine söz)

Mayıs 2004 • Ayda Bir Yayınlanır
İmtiyaz Sahibi ve Genel Yayın Yönetmeni: Metin Üstündağ
Yazı İşleri Müdürü: Hatice Üstündağ • Koordinatör: Ayhan Bozkurt
Haber Merkezi: Mine Söğüt • Sinan Sülün • Yıldız Bağın Bayazıt
Emrah Serbes • Seray Şahiner • Seydi Şahin • Zeynep Mengi • Lale Yekeler • Gül Akar • Grafik Tasarım: Serdar Karataş • Dizgi: Cemal Vanlı • Genel Müdür: Orhan Açar • Satış Müdürü: Cüneyt Aydın • Trafiker: Mustafa Danacı • Adres: İstiklal Cad. Turhan Han. No:373 Daire:7 Beyoğlu/İSTANBUL Tel: 0212 293 32 77 - 78 • Fax: 0212 293 32 79 Yayıncı: PAK Basın Yayın • ISSN 1303 - 944X • Baskı: İlicak Matbaası (0212 880 40 75) • Genel Dağıtım: DPP (0212 622 22 22)

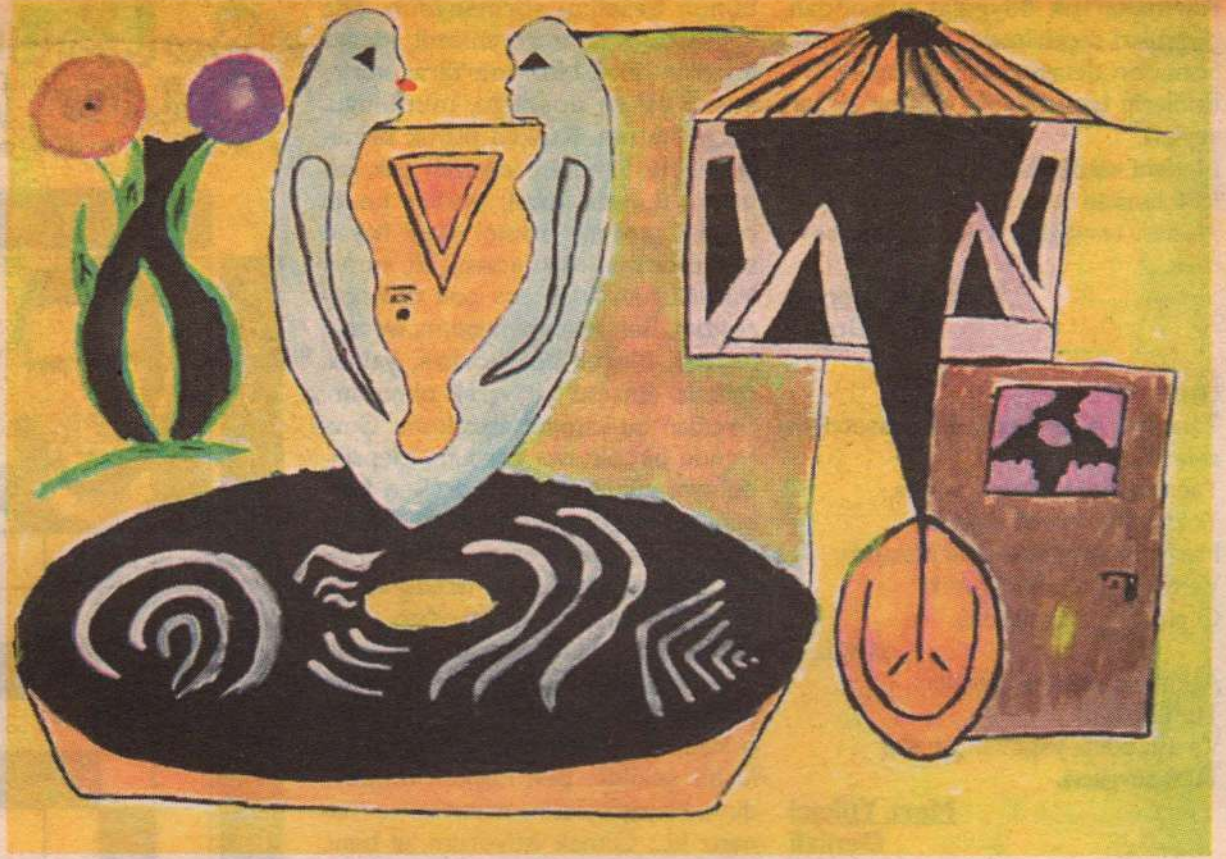
İnfılâk

Ben gidince hüznler bırakırım
Bu senin yaşadığıdır
Bir ev sıkılır kadınlardaki
Bir adam sıkılır kadınlardaki
Seni sevmek bu kadar mı
O benim yaşadığımdır

Bazan da bir yerde kuşlar vardır
Ne uçmak ne görünmek için
Bir karanfil pencereyi deler
Bir kapı kendiliğinden kapanır
İstesek sevişirdik, ama olmadı
Biz değil yaşayan anılardır

Gitsem de her yerde biraz vardır
Hatırda zamansız bir plak
Bir otel odası, biraz istasyon
Vardır o seninle birlikte olmak
Buluşur çok uzaktan ellerimiz
Ve nasıl göz gözeyiz ansızın bir infılak

EDİP CANSEVER

Rahatı Kaçan Ağaç

Tanıdığım bir ağaç var
Etlik bağlarına yakın
Saadetin adını bile duymamış
Tanrının işine bakın.

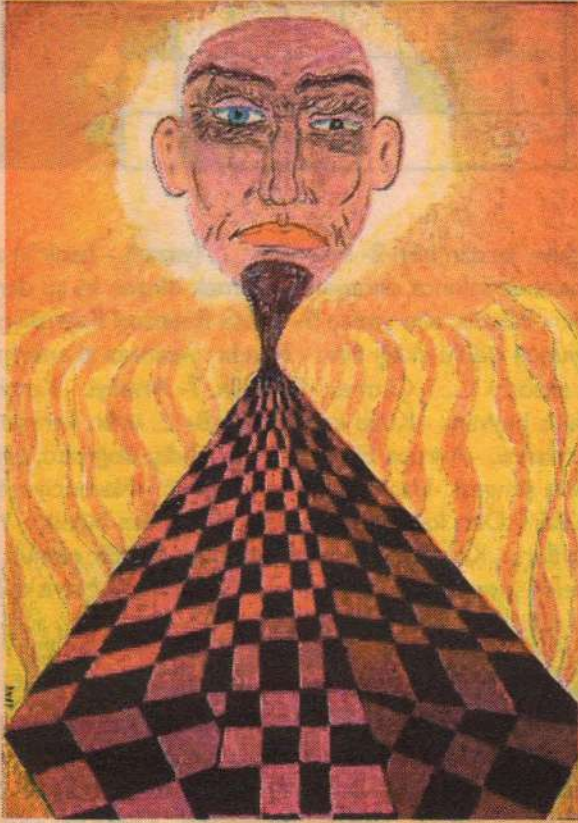
Geceyi gündüzü biliyor
Dört mevsim, rüzgârı, karı
Ay ışığına bayılıyor
Ama kötülemiyor karanlığı.

Ona bir kitap vereceğim
Rahatını kaçırmak için
Bir öğrenegörsün aşkı
Ağacı o vakit seyredin.

MELİH CEVDET ANDAY

HAYVAN

Kaldırımlar

Sokaktayım, kimsesiz bir sokak ortasında
Yürüyorum, arkama bakmadan yürüyorum
Yolumun karanlığa saplanan noktasında
Sanki beni bekleyen bir hayal görüyorum

Kara gökler kül rengi bulutlarla kapanık
Evlerin bacasını kolluyor yıldırımlar
İn cin uykuda yalnız iki yoldaş uyanık
Biri benim biri de serseri kaldırımlar

NECİP FAZIL KISAKÜREK

Hacivat'ın Karısı

Hacivat'ın karısı
İncecikten yeldirmeli
Göz kaş oynatmalı
Gerdan kırmalı

Belden sarmalı
Gülmeli güldürmeli

Rakı süzmeli
Aşık üzmemeli
Şiir düzmeli

Hacivat'ın karısı
Beyoğlu'nda gezmeli

SALÂH BİRSEL

Silivri'deki Hasan-Sabriye Gümüş Anadolu Lisesi öğrencileri, resim öğretmenleri Enise Mollaoğlu ve aynı zamanda dergimiz yazarı da olan edebiyat öğretmeni İhsan Tevfik rehberliğinde bir şiirli sergi düzenlediler. 10. - 11. Sınıf öğrencileri Cenk Taştemür, Nurdan Karadağ, Gonca Sarioğlu, Cüneyt Geçer, Yalçın Özcan, ünlü şairlerimizin şiirlerini hayalleriyle resimlediler. Sergi Mayıs ayında da devam ediyor. Silivri'ye yolunuz düşerse muhakkak uğrayın.